Τὸ σπίτι τοῦ ΠΑΙΔΙΟΥ

99

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1954
ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 99 (3)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρχ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα .... » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρχ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι.
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φρ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ!

Ὁ Ἰωάννης Βουκελᾶτος μὲ ἐρωτᾶ: Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ νησὶ τῆς Λευκάδος πρόκειται κάποτε νὰ καταποντισθῆ;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Μὰ ποιὸς τὰ λέει
αὐτά; Ὅλες οἱ προβλέψεις τῶν γεωλόγων
εἶναι ὅτι τὰ νησιὰ τοῦ Ἰονίου εἶναι στε-
ρεὰ καὶ δὲν διατρέχουν τὸν κίνδυνο τοῦ
καταποντισμοῦ. Νὰ κοιμᾶσαι τουλάχιστον
ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἀπολύτως ἥσυ-
χος.

Ὁ Θεόκριτος Κομποσιώρης μὲ ἐρωτᾶ: Πόσοι ραδιοφωνικοὶ σταθμοὶ ὑπάρχουν στὴν Ἑλλάδα καὶ σὲ ποιὲς πόλεις εὑρίσκονται καὶ ποῖος ὁ ἰσχυρότερος ἀπ' αὐτούς;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Οἱ ροδιοφωνικοὶ
Σταθμοὶ Ἑλάδος μεσαίων κυμάτων εἶναι
τῶν Ἀθηνῶν 412)728, Βόλου 202)1484,
Ἐνόπλων Δυνάμεων Ἀθηνῶν 203,7)1300,
Θεσσαλονίκης 287,6)1043, Θεσσαλονίκης
Φωνὴ Ἀμερικῆς 379,3)791, Μεγάρων 253)
1186, Πατρῶν 198,5)1511, Πανεπιστημί-
ου (Πειραματικὸς) 499)601 καὶ Χανίων
198,5)1511. Θὰ πρέπει νὰ ἐξηγήσω πὼς
οἱ ἀριθμοὶ ποὺ ἀκολουθοῦν κάθε σταθμὸ
σημαίνουν ὁ πρῶτος τὰ μέτρα τοῦ σταθ-
μοῦ καὶ ὁ ἄλλος τοὺς χιλιοκύκλους.

Ἐπίσης ὑπάρχουν στὴν Ἀθήνα 5 σταθμοὶ βραχέων κυμάτων σὲ μέτρα - χιλιοκύκλους: 48,56)6177, 41,09)7300, 31,23)9607, 25,61)11718 καὶ 19,53)15345. Ἐπίσης ὑπάρχουν σταθμοὶ βραχέων κυμάτων τῶν ἐνόπλων δυνάμεων: Ἀθηνῶν 47,32)6340, Θεσσαλονίκης 42,50)7058, Ἰωαννίνων 48,39)6200, Καβάλας 39,58)7580, Κοζάνης 37,74)7950, Λαρίσης 44,50)6745, Μακρονήσου 42,67)7030 καὶ Τριπόλεως 47,85)6240. Τέλος ὑπάρχουν σταθμοὶ βραχέων κυμάτων στὴ Μυτιλήνη 48,05)6240 καὶ Χανίων 44,92)6678.

Ὁ Δημήτριος Παλιούρας μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὸς καὶ πότε ἀνακάλυψε τὸ βιολί;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Γιὰ τὴν καταγωγὴ τοῦ βιολιοῦ δὲν ἔχουμε θετικὲς πληροφορίες. Πιστεύεται ὅτι ὁ πρόδρομος τοῦ βιολιοῦ εἶναι τὸ ἰνδικὸ ὄργανο ραβάναστρον ἢ τὸ ἀραβικὸ ρεμπέκ. Τὸ πρῶτο παρουσιάζεται στὴν Κεϋλάνη στὸ 5.000 χρόνια π. Χ. Οἱ πρῶτοι τεχνῖτες ποὺ ἐβελτίωσαν τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνηση τοῦ βιολιοῦ καὶ ἔφτιασαν τὸ ἠχητικὸν σῶμα εἶναι οἱ: Γκάσπαρο Μπαρτολάττι — 1540 1737 —, Ἀνδρέας Ἀμάτι — 1535 - 1611—, ὁ Ἰωάννης — Παῦλος Ματζίνι — 1580 - 1632—, ὁ Γκιουζέπε Γκουνέριους 1687 - 1742 καὶ τέλος ὁ Ἀντώνιος Στραντιβάριους 1640 — 1737 ὁ ὁποῖος ἔφερε τὸ βιολὶ στὸ μεγαλείτερο σημεῖο τῆς τελειότητός του.

Ὁ Μιχαὴλ Κατσούλης μὲ ἐρωτᾶ: Τί ἦτο ὁ Λουκιανός, ποῦ ἐγεννήθη καὶ ποῖον τὸ σπουδαιότερον ἔργον του;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὁ Λουκιανὸς Σαμοσατεὺς εἶναι ἀρχαῖος σοφιστὴς καὶ συγγραφέας. Γεννήθηκε στὰ Σαμόσατα στὸ 120 καὶ πέθανε στὸ 200 μ. Χ. Ταξίδεψε σ' ὅλες τὶς χῶρες τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους καὶ στὸ τέλος διωρίστηκε στὰ δικαστήρια τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἔγραψε στὴν Ἀττικὴ Γλῶσσα πάνου ἀπὸ 80 ἔργα. Τὰ ἔργα του εἶναι ὅλα καλά. Ἐκεῖνο ποὺ μ' ἀρέσει ἐξαιρετικὰ εἶναι ὁ Τίμων ὁ Μισάνθρωπος. Σὲ πολλοὺς ἀρέσει τὸ Ἐνύπνιον καὶ σὲ ἄλλους ὁ Ἀνάχαρσις. Οἱ νεκρικοὶ διάλογοι εἶναι ἐπίσης ἀπὸ τὰ καλύτερα ἔργα τοῦ Λουκιανοῦ.

Ὁ Δημήτριος Κοσμίδης μὲ ἐρωτᾶ: Τί εἶναι ἡ Κοινωνία;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Κοινωνία εἶναι τὸ σύνολο τῶν ἀνθρώπων ποὺ ζῆ στὸν ἴδιο τόπο καὶ στὸν ἴδιο χρόνο καὶ ποὺ ὁ ἕνας ἄνθρωπος ἐπιδρᾶ πάνου στὸν ἄλλο.

Ὁ Πᾶνος Μαθιώτης μὲ ἐρωτᾶ: Τί σημαίνει Ἐντελβάϊς;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἐντελβάϊς εἶναι τὸ ὄνομα ἑνὸς φυτοῦ ποὺ εὐδοκιμεῖ στὰς Ἄλπεις καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν ὄνομά του εἶναι Λεοντοπόδιον τὸ Ἄλπειον. Ἀνήκει στὴν οἰκογένεια τῶν φυτῶν ποὺ λέγονται Γναφάλια.

Ὁ Ἀθανάσιος Γραμματίκης μὲ ἐρωτᾶ: Πόσο πληθυσμὸ ἔχει σήμερα ἡ Ἑλλὰς καὶ ξεχωριστὰ κάθε Νομός;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπογραφὴ τοῦ 1951 ἡ Ἑλλάδα ἔχει πληθυσμὸ 7.603.599. Φυσικὰ ὁ πληθυσμὸς αὐτὸς ἔχει στὸ μεταξὺ μεγαλώσει γιατὶ ἔχομε μιὰ φυσικὴ αὔξηση κάθε χρόνο ποὺ εἶναι περίπου ἕνα τοῖς ἑκατόν. Θὰ μποροῦσε νὰ πῆ κανεὶς πὼς ἔχουμε μιὰ αὔξηση τοῦ πληθυσμοῦ κατὰ 75 μὲ 80 χιλιάδες τὸ χρόνο. Καὶ ἔτσι σήμερα ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος θὰ πρέπει νὰ ὑπολογισθῆ γύρω στὶς 7.850.000 κατοίκους.

Ὁ πληθυσμὸς σύμφωνα μὲ τὴν ἀπογραφὴ τοῦ 1951 εἶναι:

Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας: 220.208, Ἀργολίδος: 85.264, Ἀρκαδίας: 154.318, Ἄρτης: 72.738, Ἀττικῆς: 1.546.233, Ἀχαΐας: 228.274, Βοιωτίας: 106.662, Δράμας: 119.009, Ἔβρου: 141.151, Εὐβοίας: 163.720, Εὐρυτανίας: 39.636, Ζακύνθου: 37.870, Ἠλείας: 187.867, Ἠμαθείας: 95.899, Ἡρακλείου: 188.901, Θεσπρωτίας: 47.565, Θεσσαλονίκης: 458.271, Ἰωαννίνων: 154.568, Καβάλας: 136.243, Κερκύρας: 105.226, Κεφαλληνίας: 44.633, Κιλκίς: 88.928, Κοζάνης: 177.513, Κορινθίας: 113.157, Κυκλάδων: 121.256, Λακωνίας: 130.939, Λαρίσης: 206.829, Λασηθίου: 73.748, Λέσβου: 154.683, Λευκάδος: 37.712, Μαγνησίας: 153.785, Μεσσηνίας: 227.648, Ξάνθης: 89.711, Πέλλης: 116.888, Πιερίας: 83.988, Πρεβέζης: 56.263, Ρεθύμνης: 72.186, Ροδόπης: 105.874, Σάμου: 59.595, Σερρῶν: 221.015, Τρικκάλων: 127.900, Φθιώτιδος: 147 701, Φλωρίνης: 69.367, Φωκίδος: 51.444, Χαλκιδικῆς: 75.801, Χανίων: 127.624, Χίου: 66.549, Δωδεκανήσου: 121.074. Τέλος τὸ Ἅγιον Ὄρος ἔχει πληθυσμὸν 3.091 κατοίκων.

Ὁ Ἀπόστολος Κοντουλάκης μὲ ἐρωτᾶ: Τί περιέχει τὸ βρόχινο νερό;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ πιὸ καθαρὴ μορ-
φὴ τοῦ νεροῦ, ποὺ μποροῦμε νὰ συναντή-
σουμε στὴ φύση εἶναι τὸ βρόχινο τὸ ὁποῖο
περιέχει τὶς πιὸ λίγες διαλυμένες αὐσίες
ἀπὸ κάθε ἄλλο νερό, πηγῶν, πηγαδιοῦ, πο-
ταμιῶν, λιμνῶν κλπ. Ἀλλὰ τὸ τί μπορεῖ
νὰ περιέχη ἕνα νερὸ βρόχινο δὲν μποροῦμε
νὰ τὸ ξέρουμε. Οὔτε τὸ κάθε βρόχινο νερὸ
περιέχει τὴν ἴδια ἀναλογία ξένων οὐσιῶν.
Αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν τόπο καὶ τὸ χρό-
νο ποὺ θὰ πέση. Κοντὰ σὲ ἐργοστάσια μὲ
πολὺ καπνὸ μπορεῖ νὰ πέση νερὸ μὲ ξένες
οὐσίες ποὺ τὸ κάνουν κάπως ξυνό. Δὲν ξέ-
ρει λοιπὸν κανεὶς τί μπορεῖ νὰ περιέχη
ἕνα βρόχινο νερό, ποὺ θὰ συλλέξη σὲ μιὰ
ὡρισμένη στιγμή. Τὸ βρόχινο νερὸ ποὺ τὸ
λένε καὶ ὑέτιον διαλύει μέσα του ἀέρια
δηλαδὴ διοξείδιο τοῦ ἄνθρακος, ὀξυγόνου
ἀζώτου καὶ ἴχνη ἀργοῦ (εὐγενὲς ἀέριον).
Περιέχει ποσότητες νιτρικοῦ ἀμμωνίου, νι-
τρώδους ἀμμωνίου, χλωριούχου ἀμμωνίου
καὶ παρασύρει καὶ καπνιές.

Ὁ Π. Πουρνάρας μὲ ἐρωτᾶ: Τί διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ μαντείας καὶ μαγείας;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὅταν λέμε μαντεία ἐννοοῦμε τὴν ἱκανότητα τοῦ νὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ γνωρίζη καὶ νὰ προλέγη τὶς θεῖες βουλές, νὰ ξέρη τὸ τί θὰ γίνη στὸ μέλλον καὶ νὰ ἐξηγῆ ὅλα ἐκεῖνα ποὺ ἔγιναν στὸ παρελθόν.

Μαγεία εἶναι ἡ τέχνη τοῦ νὰ μπορεῖ κανεὶς μὲ ἐξορκισμούς, μὲ χειρονομίες, μὲ ἐπικλήσεις, μὲ τὴν χρησιμοποίηση βοτάνων, ζώων κλπ. νὰ προκαλῆ ὑπερφυσικὰ φαινόμενα καὶ νὰ μεταβάλη ἐκεῖνα ποὺ πρόκειται νὰ συμβοῦν κατὰ τὴ δική του θέληση. Φυσικὰ σήμερα οἱ ἀντιλήψεις περὶ μαγείας εἶναι ἀπαράδεκτες κάτου ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης.

Ἡ «Μεγάλη Μάνα» τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδας

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς αὐριανῆς γιορτῆς

Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Καὶ ἡ «Μεγάλη Μάνα»

Ἡ μητέρα θὰ ἔχη αὔριο τὴν ἡμέρα της! Ὕμνοι θὰ ἀκουσθοῦν γιὰ τὴν Μάνα, τὴ γλυκειὰ αὐτὴ ὕπαρξη ποὺ συμβολίζει, τὴν ἀγάπη, τὴ στοργή, τὴν συμπόνια, τὴν καλωσύνη, τὴν θυσία! Ἡ γυναῖκα δὲν ἔχει νὰ δείξη ἄλλη ἰδιότητα ποὺ νὰ τὴν ἀνεβάζη μέχρι τοῦ Θεοῦ, νὰ τὴν ἐξαγνίζη, καὶ νὰ τὴν περιβάλη μὲ τὸ φωτοστέφανο τῆς ἁγιότητας... Μόνο ἡ ἰδιότητά της σὰν μητέρας, τὸ καταφέρνει αὐτό!

Ἡ ἀφιέρωση τῆς 2ας Φεβρουαρίου στὴν μητέρα δὲν ἦταν βέβαια τυχαία.

Ἡ ἐκκλησία ἑορτάζει τὴν ἡμέρα αὐτὴ τὴν λεγομένην Ὑπαπαντὴν τῆς Θεοτόκου. Ἡ Παναγία 40 ἡμέρες ἔπειτα ἀπὸ τὴ Γέννηση τοῦ Κυρίου, κρατώντας στὴν μητρικὴ ἀγκαλιά της τὸ Θεῖο βρέφος, πῆγε στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ πάρη τὴν εὐλογία τοῦ ἱερέως, τοῦ Συμεών. Ἦταν ἡ ἡμέρα ποὺ ἡ Παναγία εὐλογήθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸν σὰν μητέρα! Ἔτσι οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ βροῦν καλλίτερη περίσταση γιὰ νὰ τιμήσουν, καὶ νὰ ἐξυμνήσουν τὴν μητέρα...

Κι' ἐμεῖς στὴν Ἑλλάδα, στὶς πόλεις καὶ στὰ χωριὰ σὲ ἑορταστικὲς συγκεντρώσεις θὰ ποῦμε καὶ θὰ ἀκούσουμε λόγια ἐπαινετικὰ γιὰ τὴν Ἑλληνίδα Μάνα, αὐτὴ ποὺ στοὺς αἰῶνες γαλούχησε τοὺς ἕλληνες ἥρωες καὶ τοὺς ἡμιθέους!...

Μὰ μιλώντας γιὰ τὴν Ἑλληνίδα Μητέρα, θὰ ἦταν δύσκολο νὰ ξεχάση κανεὶς μιὰ μεγάλη Μάνα τῆς Ἑλλάδος τὴ γνωστὴ ἐκείνη ἀστείρευτη πηγὴ τῆς ἀπέραντης στοργῆς καὶ καλωσύνης γιὰ ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα... Τὴν πηγὴ αὐτή, ποὺ μὲ τὰ πλούσια μητρικά της αἰσθήματα συγκίνησε καὶ ξεσήκωσε σὲ συναγερμὸ ὅλον τὸν κόσμο. Οἱ μικροὶ μας φίλοι μάντεψαν βέβαια ποιὰ εἶναι ἡ Μεγάλη Αὐτὴ Μάνα: Ὅλοι ἔτσι Τὴν χαρακτηρίζουν στὰ γεμάτα εὐγνωμοσύνη γι' Αὐτὴ γράμματά τους.

Μιλοῦμε γιὰ τὴν μεγάλη πραγματικὰ Μάνα, τὴν σεπτή μας Βασίλισσα! Πόσοι ἀπὸ τοὺς ἀναγνῶστες τοῦ περιοδικοῦ, εἴτε στὶς παιδοπόλεις, εἴτε στὰ χωριὰ μὲ τὰ «Σπίτια τοῦ παιδιοῦ», μὲ τὸ σωτήριο «Παιδοφύλαγμα» στὶς τραγικὲς στιγμὲς τοῦ παιδομαζώματος δὲν ἔνοιωσαν τὴ στοργή της νὰ τοὺς ἀγκαλιάζη καὶ νὰ χύνη βάλσαμο παρηγοριᾶς στὶς πονεμένες ψυχές τους;

Δὲν πρόκειται νὰ πλέξωμε ἐγκώμια ἀπὸ τὴ στήλη αὐτὴ γιὰ τὴ Μεγάλη Μάνα τῶν Ἑλληνοπαίδων. Ἐκεῖ ποὺ τὰ πλούσια ἔργα, ἡ ἀδιάκοπη δράση, ἡ ἀμέριστη φροντίδα καὶ ἡ ὁλόψυχη στοργὴ μιλοῦν μόνα τους, τὰ λόγια εἶναι περιττὰ καὶ ἀνίσχυρα νὰ τὰ ἱστορήσουν! Καὶ ἡ στήλη αὐτὴ δὲν ἔχει παρὰ νὰ ἐκφράση τὸν ἀπόλυτο σεβασμό της, καὶ τὴ λατρεία της στὶς Ἑλληνίδες μητέρες ποὺ ἀνάμεσα τους βρίσκεται πρώτη κι' αὐτὴ μητέρα, ἡ στοργική μας Βασίλισσα.

Στὶς Ἑλληνίδες μητέρες, ποὺ τοὺς ὀφείλουμε ὅλο μας τὸν θαυμασμό, τὴν ἀφοσίωση μας, τὸ σεβασμό μας καὶ τὴν ἀγάπη μας. Μὰ καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ πληρώσουν τὴν ὀφειλή μας στὴν Μάνα μας!

Α. Κ. Μ.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος μαθαίνει γιὰ τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν

—Παπού, εἶπε ὁ Θάνος δὲ νομίζεις πὼς ἔφτασε ἡ ὥρα νὰ ξαναμιλήσωμε γιὰ τὰ Ὑπουργεῖα; Νὰ π.χ. θὰ ἤθελα νὰ ξαίρω τί εἶναι τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν.

—Ἄ, καλὰ ποὺ μοῦ τὸ θύμισες, εἶπε ὁ παπποῦς. Τὸ ὑπουργεῖο τῶν ἐξωτερικῶν εἶναι ἕνα σημαντικὸ ὑπουργεῖο. Ἕνα ὑπουργεῖο ποὺ τὸ ἔχουν ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη.

Ὑπάρχει γιὰ νὰ δείχνη πὼς τὰ πολιτισμένα κράτη μποροῦν νὰ συνεννοηθοῦν μεταξύ τους. Ξαίρουν νὰ σεβαστοῦν τὸ ἕνα τὸ ἄλλο καὶ νὰ ἀπαιτήσουν τὸν ἴδιο σεβασμό. Ἀκόμα γιὰ τὸ καλό τους, γιὰ τὴ προκοπή τους κάνουν μεταξύ τους τὰ κράτη καὶ διάφορες συμφωνίες, πάνω σὲ διάφορα σημαντικὰ ζητήματα ποὺ ἐνδιαφέρουν ὅλα καὶ τὶς ὑπογράφουν. Αὐτὲς εἶναι ποὺ λέμε οἱ «διεθνεῖς συμβάσεις».

Γιατὶ τὰ πολιτισμένα κράτη ποὺ συμφωνοῦνε μεταξύ τους, ποὺ σέβονται τὸ ἕνα τὸ ἄλλο ἀνήκουν σὰν νὰ ποῦμε σὲ μιὰ διεθνῆ κοινότητα, σὲ μιὰ παγκόσμια κοινωνία. Κι' ὅσο προχωροῦν τὰ χρόνια τόσο οἱ δεσμοὶ ἀνάμεσα στὰ κράτη γίνονται πιὸ στέρεοι. Πρὸ πάντων ὅταν τὰ κράτη συμφωνοῦνε μεταξύ τους στὶς ἰδέες τους.

—Καὶ φυσικὰ εἶπε, ὁ Θάνος, «ὅποιος μοιάζει συμπεθεριάζει». Μήπως ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι τὰ ἴδια δὲν κάνομε. Κάνομε παρέα καὶ γινόμαστε φίλοι μ' ὅσους συμφωνοῦμε.

—Γιὰ νὰ ξαναγυρίσωμε στὸ ὑπουργεῖο τῶν ἐξωτερικῶν, Θάνο μου, πρέπει νὰ καταλάβης πὼς εἶναι τὸ ὑπουργεῖο ποὺ γνοιάζεται καὶ παρακολουθεῖ ὅ,τι γίνεται ἔξω ἀπ' τὴν Ἑλλάδα, σ' ὅλον τὸν κόσμο ἂν εἶναι δυνατόν.

Τὰ καράβια μας σκίζουν ὅλους τοὺς ὠκεανούς, καὶ ξενητεμένοι Ἕλληνες βρίσκονται σ' ὅλες τὶς Ἠπείρους. Παροικίες Ἑλληνικὲς θὰ βρῆς σ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Μετανάστες φεύγουν κάθε χρόνο ἀπ' τὴν Ἑλλάδα. Ὅλους αὐτούς, ὅλα αὐτὰ τὸ ὑπουργεῖο τῶν ἐξωτερικῶν τὰ παρακολουθεῖ.

—Πές μου μερικὲς λεπτομέρειες παπού.

—Τὸ ὑπουργεῖο τῶν ἐξωτερικῶν, παιδί μου, εἶναι φυσικὰ ὅπως καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ὑπουργεῖα, ἕνα μέγαρο στὴν Ἀθήνα ὅ,που στεγάζεται μιὰ κεντρικὴ ὑπηρεσία. Ἡ κεντρικὴ αὐτὴ ὑπηρεσία μέσα στὴν καρδιὰ τῆς Ἀθήνας εἶναι πραγματικὰ σὰν μιὰ καρδιὰ ποὺ στέλνει τὸ αἷμα της, σὲ ὄργανα πολύτιμα ποὺ λέγονται Πρεσβεῖες καὶ Προξενεῖα. Αὐτὰ δὲν εἶναι μέσα στὴν Ἑλλάδα, αὐτὰ βρίσκονται σὲ πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἢ σ' ὅλο τὸν κόσμο.

Ἔτσι λοιπὸν ἔχομε τρεῖς ὑπηρεσίες τὴν κεντρική, τὴν πρεσβευτικὴ καὶ τὴν προξενική.

—Ἐξήγησέ τα μου παπού ἕνα-ἕνα, παρακάλεσε ὁ Θάνος.

—Αὐτὸ κάνω παιδί μου. Θὰ σοῦ μιλήσω πρῶτα γιὰ τὴν πρεσβευτικὴ ὑπηρεσία. Κάθε πολιτισμένο κράτος καθὼς σοῦ εἶπα γιὰ νὰ συνεννοεῖται καλύτερα καὶ τελειότερα, μ' ὅλα τὰ ἄλλα φιλικά του κράτη, στέλνει στὸ καθ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ ἕναν ἐπίσημο ἀντιπρόσωπό του. Αὐτὸς λέγεται Πρέσβυς ἢ Πρεσβευτής. Ἀντιπροσωπεύει ἐπίσημα τὸ κράτος του καὶ συνήθως μένει σ' ἕνα σπίτι ποὺ βρίσκεται στὴν Πρωτεύουσα τοῦ ξένου κράτους, καὶ λέγεται Πρεσβεῖο. Γιὰ νὰ στείλωμε δικό μας πρέσβυ σ' ἕνα ξένο κράτος ἢ γιὰ νὰ δεχτοῦμε τὸν πρέσβυ μιᾶς ξένης δυνάμεως στὴ χώρα μας, πρέπει ὅπως σοῦ εἶπα νὰ συμφωνοῦνε, τὰ δυὸ κράτη μεταξύ τους. Ὁ πρέσβυς πρέπει νὰ εἶναι πρόσωπο ἐμπιστοσύνης ποὺ καὶ τὸ ξένο κράτος νὰ μὴν ἔχει ἀντίρρηση νὰ τὸν δεχθῆ. Σὰν ἐπίσημος ἀντιπρόσωπος τοῦ κράτους ποὺ τὸν στέλνει στὴν ξένη χώρα ἀναγγέλει ἐπίσημα τὸν ἐρχομό του, παραδίδοντας, καθὼς λέμε, τὰ διαπιστευτήριά του στὸν ἀρχηγὸ τῆς ξένης χώρας. Ἡ πρεσβεία ὅπου κατοικεῖ θεωρεῖται ἔδαφος Ἑλληνικὸ καὶ ἂς βρίσκεται σὲ ξένη Πρωτεύουσα. Σηκώνει τὴν Ἑλληνικὴ σημαία στὶς γιορτές κι' ὅσα παιδιὰ γεννιῶνται ἐκεῖ μέσα ἀπὸ γονεῖς Ἕλληνες φυσικὰ θεωροῦνται σὰ νὰ γεννήθηκαν σὲ ἔδαφος Ἑλληνικό.

Τὸ ξένο κράτος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ παραβιάση τὸ Ἑλληνικὸ αὐτὸ ἄσυλο γιατὶ θεωρεῖται ἕνα κομμάτι τῆς Ἑλλάδας. Φυσικὰ τὰ ἴδια πράγματα ἰσχύουν καὶ γιὰ τὶς πρεσβεῖες τῶν ξένων κρατῶν στὴν Ἑλλάδα.

Ἂν σ' ἐνδιαφέρει μπορῶ ἀκόμα νὰ σοῦ πῶ πὼς κυρίως πρεσβευτὲς μόνον οἱ μεγάλες δυνάμεις ἔχουν δικαίωμα νὰ στέλνουν καὶ νὰ δέχωνται μεταξύ τους.

Τ' ἄλλα κράτη στέλνουν πληρεξουσίους ὑπουργοὺς ἢ προσέδρους ὑπουργούς. Ὡστόσο γιὰ τὸν πολὺ κόσμο ὀνομάζονται ὅλοι Πρεσβευταί.

—Καὶ τί κάνουν παπού, οἱ πρεσβευταὶ στὴν ξένη χώρα;

—Ἄπειρα πράγματα παιδί μου. Προσέχουν ἂν δείχνη ἡ ξένη χώρα ὅ,που βρίσκονται τὸν ὀφειλόμενο σεβασμὸ στὴ δική τους. Φροντίζουν νὰ ἐφαρμόζωνται σωστὰ οἱ διεθνεῖς συμβάσεις ὅπως κι' ὅλες οἱ συμφωνίες ποὺ ἔχει κάνει τὸ κράτος τους μὲ τὸ ξένο. Προσπαθοῦν νὰ εἰδοποιοῦν μὲ τρόπο εὐγενικὸ τὴν ξένη κυβέρνηση γιὰ τὸ ὅτι λ.χ. κάτι ποὺ πρόκειται νὰ γίνη, μπορεῖ νὰ βλάψη τὶς φιλικὲς σχέσεις τῶν δυὸ χωρῶν, κι' ἔτσι προλαβαίνουν πολλὲς παρεξηγήσεις. Ἐπίσης φροντίζουν νὰ μὴ θίγωνται τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους τους, στέλνουν τακτικὰ ἐκθέσεις γιὰ τὸ τί γίνεται στὴν ξένη χώρα κι' ἔτσι καὶ τὸ δικό τους κράτος εἶναι πληροφορημένο καὶ δὲν τρέχει τὸν κίνδυνο νὰ κάνη κάτι ἀπὸ ἄγνοια ποὺ νὰ δυσαρεστήση τὴν ξένη χώρα. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ διαφωτίζουν τὴν ξένη κυβέρνηση καὶ τὴν ξένη κοινὴ γνώμη γιὰ τὸ τί γίνεται στὴ δική τους χώρα, καὶ γενικὰ κάνουν κάθε λογῆς συννενοήσεις καὶ διαπραγματεύσεις (σύμφωνα πάντα μὲ τὶς ὁδηγίες τῆς κυβερνήσεώς τους) μὲ τὸ ἄλλο κράτος. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ σοῦ πῶ Θάνο μου πὼς ἕνας καλὸς κι' ἔξυπνος πρεσβευτὴς προσφέρει ἀνυπολόγιστες ὑπηρεσίες στὴ χώρα του, γιατὶ ἀπ' τὴν ἱκανότητά του ἐξαρτᾶται πολλὲς φορὲς νὰ διατηρηθοῦν φιλικὲς σχέσεις μὲ τὴν ξένη χώρα καὶ νὰ προστατευθοῦν τὰ συμφέροντά της σ' αὐτὴ ὅπως καὶ τὸ γόητρό της.

Μόνο τὰ ἐλεύθερα κράτη ἔχουν δικαίωμα νὰ στέλνουν καὶ νὰ δέχωνται Πρέσβεις.

—Κι' οἱ Πρόξενοι παπού;

—Οἱ πρόξενοι παιδί μου, ἀντιπροσωπεύουν κυρίως τὰ ἐμπορικὰ καὶ ναυτικὰ συμφέροντα τῆς χώρας τους στὸ ἐξωτερικὸ ὅπως καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ὑπηκόων τους ποὺ κατοικοῦν ἐκεῖ. Ἀνάλογα μὲ τὴν σπουδαιότητα αὐτῶν τῶν συμφερόντων στέλνομε στὴν ξένη χώρα, Γενικὸ Πρόξενο ἢ Πρόξενο, ἢ Ὑποπρόξενο. Ἢ διορίζομε προξενικὸ πράκτορα ποὺ μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι καὶ Ἕλληνας ὑπήκοος.

Τὸ οἴκημα ὅπου μένει ὁ πρόξενος λέγεται Προξενεῖο. Καὶ τὸ προξενεῖο εἶναι ἀπαραβίαστο, κι' ὑψώνει δική του σημαία. Ὁ πρόξενος δὲν ἀντιπροσωπεύει ὅπως σοῦ εἶπα ὁλόκληρο τὸ κράτος του, ἀλλὰ ὁρισμένα του συμφέροντα, καὶ ἰδίως φροντίζει γιὰ τοὺς Ἕλληνες ὑπηκόους ποὺ ζοῦν στὸ ἐξωτερικό.

—Δηλαδὴ παπού;

—Δηλαδὴ παιδί μου, ἔχουν καθὼς λένε πρῶτα: καθήκοντα διοικητικά. Κρατοῦν μητρῶο τῶν ὁμοεθνῶν τους, πιστοποιοῦν τὴν ταυτότητά τους, βγάζουν διαβατήρια, φροντίζουν γιὰ τὰ πλοῖα ποὺ ταξιδεύουν μὲ τὴ σημαία τοῦ Κράτους τους.

Δεύτερον: ἔχουν καθήκοντα δικαστικά. Λύνουν τὶς ἰδιωτικὲς διαφορὲς τῶν ὁμοεθνῶν τους ἢ τοῦ πλοιάρχου μὲ τὸ πλήρωμά του, φροντίζουν γιὰ τὴν περιουσία τῶν ὁμοεθνῶν τους ποὺ πεθαίνουν στὸ ἐξωτερικὸ κλπ.

Τρίτον: ἔχουν καθήκοντα ληξιαρχικά. Καταγράφουν τὶς γεννήσεις, τοὺς γάμους, τοὺς θανάτους τῶν ὁμοεθνῶν τους στὸ ἐξωτερικό.

Τέταρτον: ἔχουν καθήκοντα συμβολαιογραφικά. Δηλαδὴ αὐτοὶ κάνουν ὅλα τὰ συμβόλαια μεταξὺ ὁμοεθνῶν τους στὸ ἐξωτερικό. Ἐννοεῖται ὅτι ἐποπτεύονται ἀπὸ τὴν πρεσβεία ποὺ βρίσκεται στὸ ἴδιο κράτος καὶ ποὺ εἶναι ἡ προϊσταμένη τους ἀρχή.

—Σ' εὐχαριστῶ πολὺ παπού ποὺ μοῦ τὰ εἶπες, γιατὶ πρέπει νὰ σοῦ ὁμολογήσω πὼς δὲν εἶχα ξεκαθαρισμένο μέσα στὸ κεφάλι μου τί ἀκριβῶς εἶναι ὁ Πρέσβυς καὶ τί ὁ Πρόξενος.

—Πρέπει ὅμως νὰ ξαναγυρίσωμε τώρα Θάνο μου στὸ ἴδιο τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν στὴ χώρα μας.

Αὐτὸ φροντίζει γιὰ τὶς διεθνεῖς μας σχέσεις, δηλαδή, γιὰ τὶς σχέσεις τοῦ κράτους μας μὲ ὅλα τὰ ἄλλα φιλικὰ κράτη. Αὐτὸ στέλνει ὁδηγίες στοὺς πρέσβεις μας καὶ παρακολουθεῖ πρεσβεῖες καὶ προξενεῖα. Αὐτὸ ἄλλωστε διορίζει πρέσβεις καὶ πρόξενους. Φροντίζει νὰ ἐκτελοῦνται σωστὰ καὶ δίκαια στὴν Ἑλλάδα οἱ διεθνεῖς συμβάσεις, οἱ συμφωνίες μας δηλαδὴ μὲ τὰ ξένα κράτη. Μεριμνᾶ γιὰ τὶς Ἑλληνικὲς παροικίες τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ γιὰ τὶς κοινότητές τους, τὰ σχολεῖα καὶ τὶς ἐκκλησίες τους, ὅπως ἐπίσης γιὰ τὶς ἐκκλησίες καὶ τὰ σχολεῖα τῶν ξένων στὴν Ἑλλάδα. Παρακολουθεῖ καὶ προστατεύει τοὺς μετανάστες μας, ἔχει τὸ λόγο του γιὰ τὰ διαβατήρια καὶ γενικὰ εἶναι τὸ ὑπεύθυνο ὑπουργεῖο γιὰ ὅλες τὶς σχέσεις μας μὲ τὸ ἐξωτερικό.

Σοῦ εἶπα πὼς εἶναι σημαντικὸ ὑπουργεῖο γιατὶ σὲ καιροὺς εἰρηνικοὺς κρατεῖ τὸ γόητρο τῆς Ἑλλάδος ἀπέναντι σ' ὅλο τὸν ἄλλο κόσμο.

—Κατάλαβα παπού. Σ' εὐχαριστῶ πολύ, ἀνυπομονῶ νὰ μάθω καὶ γι' ἄλλα ὑπουργεῖα.

—Ὅποτε θέλεις Θάνο μου, μὰ θαρρῶ πὼς γιὰ τὰ σπουδαιότερα ἔχομε μιλήσει.

ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΛΚΑΝΗ

Τὸ μαγεμένο ΑΡΜΟΝΙΟ

Πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια, ζοῦσε σὲ μιὰ μικρὴ πόλη ἕνας νέος, ποὺ ἤξερε νὰ φτιάνη, μοναδικὸς δεξιοτέχνης στὸν κόσμο, κάθε λογῆς μουσικὰ ὄργανα. Τὸ καλλίτερο ὅμως ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα ἦταν ἕνα ἁρμόνιο, ἕνα πραγματικὸ ἔργο τέχνης, ποὺ σὰν φτιάστηκε, ἀπόκτησε καὶ μιὰ μαγικὴ ἰδιότητα, ποὺ θὰ σᾶς τὴν ποῦμε ἀμέσως:

Ὅταν ὁ ὀργανοποιὸς χάρισε ἀργότερα τὸ ἁρμόνιο σὲ κάποια ἐκκλησία, ἀνακάλυψε πὼς τὸ ὄργανό του εἶχε κάτι τὸ καταπληχτικό: Ὅταν τὰ ζευγάρια, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ παντρευτοῦν, πατοῦσαν τὸ κατῶφλι τῆς ἐκκλησίας, τὸ ἁρμόνιο ἄρχιζε νὰ παίζη ἀπὸ μόνο του μιὰ γλυκειὰ μελωδία. Ἀλλὰ τὸ περίεργο εἶναι ὅτι τὸ ἁρμόνιο ἔπαιζε μόνο του ὅταν οἱ δυὸ νέοι, ποὺ πήγαιναν νὰ εὐλογήσουν τὴν ἕνωσή τους, ἦταν ταπεινοί, καταδεκτικοί, τίμιοι καὶ καλοί. Ἴσως νὰ ἤθελε μὲ αὐτὸ ὁ Θεὸς νὰ τοὺς δείξη πόσο εὐχαριστημένος ἦταν μαζί τους. Ἴσως ἀκόμα νὰ ἤθελε νὰ ἀνταμείψη τὸν νεαρὸ τεχνίτη, ποὺ ἐργάσθηκε πολλὰ χρόνια μὲ τόση ἐπιμέλεια γιὰ νὰ κατασκευάση αὐτὸ τὸ θαυμάσιο ἁρμόνιο γιὰ τὴν ἐκκλησία.

Μέχρι τότε ὁ ὀργανοποιὸς ἦταν ἕνας φιλόπονος καὶ ἀφιλοκερδὴς τεχνίτης ἀφοσιωμένος μονάχα στὴν τέχνη του. Ἀπὸ τότε ὅμως ποὺ ἀνακάλυψε τὴν μαγικὴ ἰδιότητα τοῦ ἁρμονίου, ἄρχισε νὰ περηφανεύεται γιὰ τὸ ἀριστούργημά του, νὰ ὀνειρεύεται πλούτη καὶ δόξα. Ἔφτασε μάλιστα νομίζη ὅτι αὐτὸς τοῦ εἶχε δώσει ζωντάνεια καὶ πνοὴ ὥστε νὰ μπορῆ νὰ παίζη ἀπὸ μόνο του, χωρὶς νὰ ἀγγίξουν τὰ πλῆκτρα του ἀνθρώπινα δάχτυλα.

Ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ σκέφθηκε πὼς ἦταν πιὰ καιρὸς νὰ παντρευτῆ. Διάλεξε γιὰ γυναίκα του τὴν πιὸ ὄμορφη καὶ τὴν πιὸ πλούσια νέα ποὺ ὑπῆρχε ἀνάμεσα στὶς κοπέλλες τῆς μικρῆς πόλης.

Τέλος ἔφτασε ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου. Κόσμος πολὺς εἶχε συγκεντρωθῆ ἔξω ἀπ' τὴν ἐκκλησία περιμένοντας μ' ἀνυπομονησία ν' ἀκούση τί εἴδους μελωδία θὰ ἔπαιζε σήμερα τὸ μαγικὸ ἁρμόνιο. Καὶ βέβαια, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι κάτι τὸ ἐξαιρετικό, ἀφοῦ ἐκεῖνος ποὺ παντρευόταν, ἦταν ὁ ἴδιος ὁ καλλιτέχνης, ποὺ τὸ ἔφτιασε!

Μὲ τὴν ὄμορφη νύφη στὸ πλευρό του καὶ μὲ τὴν καρδιὰ φουσκωμένη ἀπὸ περηφάνεια, γιατὶ ἔνοιωθε πὼς ὅλοι τὸν θαύμαζαν γύρω του, ὁ ὀργανοποιὸς προχωροῦσε τώρα πρὸς τὴν ἐκκλησία. Ἔβλεπε τὸν ἑαυτό του σὰν ἕνα ἡμίθεο ἀνάμεσα στοὺς κοινοὺς ἀνθρώπους. Οὔτε μία ἀπὸ τὶς σκέψεις του δὲν ἀφιέρωσε στὸν Θεό. Οὔτε μιὰ σκέψη γιὰ τὸ νεαρὸ κορίτσι ποὺ πατοῦσε τώρα μαζί του τὸ κατῶφλι τῆς ἐκκλησίας, καὶ ποὺ θὰ γινότανε σὲ λίγο ἡ γυναίκα του, ἡ σύντροφός του γιὰ ὅλη του τὴ ζωή.

Σκεπτόταν τί κατάπληξη θὰ ἔνοιωθαν τώρα ὅλοι ἐκεῖ, μόλις τὸ ἁρμόνιο θὰ ἄρχιζε νὰ παίζη τὸ γαμήλιο ἐμβατήριο καὶ πὼς ὅλων τὰ βλέμματα θὰ προσηλώνονταν ἀπάνω σ' αὐτόν, τὸν μεγάλο ἀριστοτέχνη!

Ἀλλὰ τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτὰ δὲν συνέβη. Τὸ ἁρμόνιο ἔμεινε βουβό. Βουβὸ καὶ στὴν ἀρχή, βουβὸ κι' ὅλη τὴν ὥρα, ποὺ ὁ παπᾶς διάβαζε τὰ λόγια τοῦ μυστηρίου. Βουβὸ καὶ ὅταν τελείωσε ἡ ἱεροτελεστία.

Αὐτὸ τὸν πλήγωσε κατάκαρδα τὸν ὀργανοποιό. Οὔτε στιγμὴ δὲν πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ του ὅτι ἐκεῖνος ἦταν ἡ αἰτία. Ὅλο τὸ λάθος τὸ ἔρριξε στὴ γυναίκα του. Αὐτὴ βέβαια ἔφταιγε, ποὺ ποιὸς ξέρει πόσες ἁμαρτίες θὰ εἶχε κάνει στὴ ζωή της. Ὅλη τὴν ἡμέρα δὲν τῆς μίλησε, δὲν τῆς εἶπε οὔτε μιὰ λέξη. Καὶ ὅταν βράδυασε, μάζεψε βιαστικὰ λίγα πράγματα κι' ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὸ σπίτι.

**

Πῆγε μακρυὰ· πολὺ μακρυά, σὲ μιὰ ξένη χώρα, ὅπου κανεὶς δὲν τὸν ἤξερε καὶ κανεὶς δὲν ρώτησε ποτὲ τί τὸν ἔφερε ἐκεῖ. Δέκα ὁλόκληρα χρόνια ἔζησε μόνος, κλεισμένος στὸν ἑαυτό του χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ κανέναν ἄνθρωπο στὸν κόσμο.

Ξαφνικὰ ὅμως ἔνοιωσε νὰ τὸν κυριεύη μιὰ ἀπέραντη νοσταλγία γιὰ τὸν τόπο του, καὶ μιὰ λύπη, μιὰ μετάνοια γιὰ τὸ κακὸ ποὺ εἶχε κάνει στὴ γυναίκα του. Σκεπτόταν τώρα, πόσο ἐκείνη ἦταν καλὴ κι' εὐγενικιὰ μαζί του, καὶ πόσο αὐτὸς δείχθηκε ματαιόδοξος καὶ σκληρός.

Τέλος, ἀφοῦ πάλαιψε ἀρκετὰ μὲ τὸν ἑαυτό του, ἀποφάσισε μιὰ μέρα νὰ ξαναγυρίση στὴν πατρίδα του καὶ νὰ παρακαλέση τὴ γυναίκα του νὰ τὸν συγχωρήση. Ὅσο πλησίαζε νὰ φθάση, τόσο μεγάλωνε κι' ἡ ἀνησυχία του. Θὰ τὸν δεχόταν ἆραγε ξανὰ μὲ τὴν ἴδια καλωσύνη ποὺ τοῦ ἔδειχνε τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν ἀρραβωνιασμένοι; Εἶδε ἀπὸ μακρυὰ τὸ ψηλὸ καμπαναριὸ τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸ χρυσὸ σταυρὸ ποὺ ἔλαμπε στὸν πρωϊνὸ ἥλιο. Ἄρχισε τότε νὰ τρέχη καὶ τρέχη σὰν δαιμονισμένος, γιὰ νὰ φθάση μιὰ ὥρα ἀρχήτερα. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ τὸν ἔβλεπαν κουνοῦσαν τὸ κεφάλι μὲ οἶκτο: «Τρελλὸς θὰ εἶναι, ὁ δυστυχής», ἔλεγαν.

Εἶχε φθάση τώρα στὴ μικρὴ πόλη. Καθὼς ὅμως ἔπαιρνε τὸν δρόμο ποὺ θὰ τὸν ἔβγαζε στὸ σπίτι του ἀναγκάσθηκε νὰ σταματήση. Ἦταν κάποια κηδεία ποὺ περνοῦσε, καὶ πίσω παρακολουθοῦσε ἕνα ὁλόκληρο πλῆθος. Ὅλοι φαίνονταν βαθειὰ λυπημένοι.

—Ποιὸν κηδεύετε καλοί μου ἄνθρωποι, καὶ κλαῖτε ἔτσι; ρώτησε.

—Τὴν ὄμορφη γυναίκα τοῦ ὀργανοποιοῦ, αὐτὴν ποὺ ὁ ἄνδρας της τὴν ἐγκατέλειψε μὲ τόση σκληρότητα. Ἔκανε σὲ ὅλους μας τόσα καλά, ποὺ θέλομε νὰ τὴ συνοδέψωμε ὡς τὴν ἐκκλησία, ἀπάντησε κάποια ἡλικιωμένη γυναίκα.

Ὅταν ἄκουσε αὐτὰ δὲν εἶπε λέξη. Μὲ σκυμένο κεφάλι προχώρησε μπρὸς καὶ βοήθησε τοὺς ἄλλους ποὺ βαστοῦσαν τὸ φέρετρο. Κανένας δὲν τὸν ἀναγνώρισε. Ἐπειδὴ ὅμως τὸν ἔβλεπαν νὰ κλαίη μ' ἀναφυλλητὰ σκέφθηκαν πὼς θὰ ἦταν κι' αὐτὸς κάποιος ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ἐκείνους φτωχοὺς ποὺ εἶχε εὐεργετήσει ἡ καλὴ γυναίκα.

Ἔτσι ἔφθασε ἡ νεκρικὴ πομπὴ ὡς τὴν ἐκκλησία, καὶ μόλις ἐκείνη ποὺ βάσταζαν τὴν νεκρὴ ἐπέρασαν τὸ κατῶφλι, ἄρχισε τὸ ἁρμόνιο νὰ παίζη ἀπὸ μόνο του. Ἔπαιζε μιὰ τόσο γλυκειὰ οὐράνια μελωδία, ποὺ δὲν εἶχε ποτὲ ὡς τότε ξανακουσθῆ. Ὁ ὀργανοποιὸς ἀκούμπησε σὲ μιὰ κολῶνα κι' ἄκουγε σὰν μαγεμένος τοὺς θαυμάσιους ἐπιβλητικοὺς ἤχους ποὺ ὁλοένα δυνάμωναν. Ὁλόκληρη ἡ ἐκκλησία ἀντηχοῦσε τώρα ἀπ' τὴν μουσικὴ αὐτὴ σὰν νὰ ἔτρεμε συθέμελα. Αἰσθανόταν μιὰν ἀνείπωτη κούραση νὰ τοῦ βαραίνη τὸ κορμί. Ἀλλὰ ἡ καρδιά του πλημμύριζε ἀπὸ χαρούμενη συγκίνηση γιατὶ ἤξερε ὅτι ὁ Θεὸς τὸν εἶχε πιὰ συγχωρήσει. Καὶ ὅταν ὁ τελευταῖος ἦχος τῆς μουσικῆς ἔσβυσε, ἔσβυσε μαζὶ καὶ ἡ ζωή του. Ἔπεσε νεκρὸς στὸ πλακόστρωτο. Ὅταν ἔτρεξαν καὶ τὸν σήκωσαν, κατάλαβαν τότε ποιὸς ἦταν.

*

Τὸν ἔθαψαν στὸ ἴδιο μνῆμα μαζὶ μὲ τὴ γυναίκα του. Τὴν ὥρα ποὺ τὸν πλάγιασαν δίπλα της, ἀκούστηκε πάλι ἀπὸ μακρυὰ τὸ ἁρμόνιο. Αὐτὴ τὴ φορὰ ἔπαιζε μιὰ σιγανὴ πολὺ σιγανὴ μελωδία. Ὕστερα σταμάτησε... Καὶ ἀπὸ τότε δὲν τὸ ξανάκουσε κανεὶς ποτὲ νὰ παίζη ἀπὸ μόνο του.

(Διασκευὴ ἀπ' τὰ Γερμανικὰ)

Φ. Μ.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΓΚΙΩΝΗ

Ἦρθες πουλάκι ἀπόψ' ἐδῶ, μέσα σ' αὐτὴ τὴ
(νύχτα,
νὰ πῆς παθητικὰ γλυκὰ τὸν ἐδικό σου πόνο.
Ὅλα τριγύρω, τῆς Κυρᾶς, τὰ μάγεψε τὸ πέπλο
χρυσομαλλούσας μάγισσας στὴ γῆ μας καὶ
(στὴ λίμνη.
Κλαῖγε πουλάκι, κλαῖγε το, τὸ δόλιο σου τ'
(ἀδέρφι!
Ὀρφάνια δὲ σὲ πλάκωσε δὲ σ' ἔσβησε ὁ χρό-
(νος
ποὺ τραγουδᾶς ἀδιάκοπα τὸ ὄνομα τ' Ἀντώνη!
Μὴν τὸν ζητᾶς στὰ δάση, τὸ ὄνομα μὴν κλαί
(γης,
παρμένο τὸ κορμάκι του μαζὶ μὲ τὴν ψυχή του
μέσα σὲ τόπους κι' ὀμορφιές, τῆς Γέννεσης
(τῆς Βίβλου
— τοῦ νοῦ μας τὸν παράδεισο — ζωὴ καὶ
(φῶς μας εἶναι.
Τὸ κλάμα φέρνει δάκρυα τῆς ἄχαρης καρδιᾶς
(σου
ποὺ ἀπαλαίνουν τὴν καρδιὰ ὅποιου θὲ νὰ τ' ἀ-
(κούη.
Γιὰ μὲ ποὺ τ' ἀποφάσισα νὰ νοιώσω τὴ φωνή
(σου
εἶναι καημὸς τὰ κλάματα, τὰ δάκρυα μαχαίρια,
ποὺ μοῦ χτυποῦν τὰ στήθεια μου, πιέζουνε τὴ
(μνήμη
καὶ ποὺ μὲ ρίχνουν ἄθελα μέσα ἀπὸ τὰ παλά-
(τια
τ' ὀνείρου, τοῦ συλλογισμοῦ, τῆς μνήμης τὰ
(μουσεῖα
Κι' ἐδῶ φυτρώνουν ἄθελα, ὅλα ἀπὸ τὴν μνήμη
παράνομα, παράκαιρα, πράξεις γεμᾶτες πίκρες
καὶ ποὺ φαντάζουν δίπλα μου, μέσα στὴν ἐρη-
(μιά μου
γιγαντωμένες ξέμακρα, ψηλάθε καὶ μπροστά
(μου.
Πουλί μου τ' ἀγαπῶ ἐγὼ τὸ ὄνομα τ' Ἀντώνη
'τί μοῦ ξυπνᾶ ὀνείρατα ποὔχω ζωγραφισμένα
μὲ τέχνη τοῦ συλλογισμοῦ καὶ μὲ τὴν φαντα-
(σία,
γιὰ νὰ γυρίζω στοὺς παλιοὺς ἀρχαίους χρό-
(νους πίσω
νὰ κουβαλῶ τὶς δόξες τους νὰ βλέπω ὅτ' εἶν
(δικές τους.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαλίκι - Μανωλάδος)

ΤΑ ΠΡΟΒΑΤΑ ΒΟΣΚΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΛΑΓΙΑ

Ἕνα καλοκαιρινὸ πρωϊνὸ τοῦ Ἰουνίου κα- θόμουν στὴν ταράτσα τοῦ σπιτιοῦ μου καὶ κυττοῦσα δεξιὰ κι' ἀριστερὰ θαυμάζοντας τὴν ὡραία φύση. Ἔξαφνα τὸ μάτι μου ἔπεσε στὴν ἀντικρυνὴ πλαγιὰ καὶ τότε εἶδα ἕνα ὑπέροχο θέαμα: πολλὰ προβατάκια κάτασπρα ἔβοσκαν ξένοιαστα ἐπάνω στὴν πλαγιά. Τὰ κουδούνια τους, καθὼς ἔπαιζαν, χτυποῦσαν πολὺ δυνατά Ποῦ καὶ ποῦ ἀκουγόταν τὸ γαύγισμα τῶν σκυ- λιῶν τοῦ κοπαδιοῦ. Πάρα πέρα ἕνας βοσκὸς μὲ τὴν χοντρὴ τὴν κάπα του ἔπαιζε φλογέρα. Λίγο πιὸ ἐπάνω ἀπὸ τὸν βοσκὸ ἦταν μιὰ βο- σκοπούλα ποὺ ἔγνεθε κρατώντας στὴν ποδιά της ἕνα μικρὸ ἀρνάκι. Ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ προ- βατάκια ἦσαν τρία βλαχόπουλα κι' αὐτὰ μὲ τὶς χοντρὲς κάπες τους, ποὺ ἔπαιζαν χαρού- μενα μὲ τὰ ἀρνάκια, ποὺ ὅλο βέλαζαν. Πιὸ κάτω κυλοῦσαν μουρμουρίζοντας, τὰ νερὰ ἑνὸς μικροῦ ρυακιοῦ, ποὺ κάθε τόσο τ' ἀρνάκια πήγαιναν ἐκεῖ γιὰ νὰ δροσιστοῦν. Σὲ λίγο εἶδα, μὲ μεγάλη μου λύπη, τὸ βοσκὸ νὰ στα- ματᾶ τὴν φλογέρα του, τὴ βοσκοπούλα νὰ σταματᾶ τὸ γνέσιμό της, ν' ἀφήνη τὸ μικρὸ ἀρνάκι νὰ πάη στὸ κοπάδι καὶ νὰ φωνάζη στὰ παιδιὰ ὅτι εἶναι ὥρα νὰ φύγουν. Τὰ παιδάκια ὑπάκουσαν, ἄφησαν τὰ παιχνίδια τους, πῆγαν κοντὰ στὴ βοσκοπούλα καὶ ἀφοῦ ἔβαλαν τὰ ἀρνάκια νὰ δροσιστοῦν, τὰ μέτρη- σαν καὶ ξεκίνησαν νὰ φύγουν. Σὲ λίγο ὅλη αὐτὴ ἡ ὑπέροχη τοποθεσία ἔμεινε χωρὶς ἀρνά- κια, χωρὶς γαβγίσματα σκύλων καὶ βελάσματα ἀρνιῶν καὶ χωρὶς νὰ ἀκούγεται ἡ φλογέρα τοῦ βοσκοῦ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Θ. ΡΟΖΑΝΗΣ
(Μαθητὴς ΣΤ' Τάξ. Δημ. Σχολ. Ἀγνάντων)

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Σὲ μιὰ κατάφυτη πλαγιὰ
σ' ἕναν ἐξαίσιο τόπο
ἐχτίσθηκε ἕνα χωριὸ
χωρὶς κανένα κόπο

Τὰ σπίτια του κατάλευκα
σ' ἑπτὰ σειρὲς βαλμένα
ἀπὸ μακριὰ ποὺ θὰ τὰ δῆς
χωρίζουν ἕνα - ἕνα!

Ἡ φύση ὅλη χαίρεται
μαζὶ μὲ τοὺς κατοίκους
ποῦ ζοῦνε μιὰ χρυσὴ ζωὴ
μὲ συντρόφους τοὺς λύκους

Χωριό μου ζηλευτὸ ἐσὺ
ὅσο περνοῦν τὰ χρόνια
λάμπεις καὶ περισσότερο
γι' αὐτὸ θὰ ζῆς αἰώνια.

ΣΑΟΥΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΛΗΘΗ

Γιατὶ νὰ ρθῆς πανούργα λήθη
γρήγορα ἀπόψε στὸ πλευρό μου,
νὰ μοῦ σκεπάσης ὡς ἐδῶ
τ' ὄμορφο γλυκὸ ὀνειρό μου;

Γιατὶ δὲν φεύγεις ἀπὸ σιμά μου
κακὴ σκεπάστρα γλυκῶν ἐλπίδων
νὰ χτίσω μόνος τὰ ὄνειρά μου
τρανὰ παλάτια νέων Ἀτρείδων;

Πύργους μεγάλους γκρέμισες πάλι
ἄκου γιὰ σένα φωνάζουν τὰ πλήθη!
ἡ χορδὴ τῆς καρδιᾶς ξάνα πάλει:
—μακρυὰ νὰ φύγης πανούργα λήθη!...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΖΑΝΝΗΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΚΛΑΒΙΑ

Λαλοῦσε νυχτονούλι κείν' τὸ βράδυ.
Μιὰ νέα μπόρα σήμαινε πὼς θὰ ξεσποῦσε πάλι
(στὰ ἑλληνικὰ χωριά
Καὶ μέσ' τῆς νύχτας τὴ σιωπὴ στὸ ἄγριο τὸ
(σκοτάδι
Τὸ μαῦρο πέπλο ἐσκέπαζε τοῦ λόφου τὸ χορ-
(τάρι
(π' ἔπαιζαν τὰ παιδιά.

Κι' οἱ χωρικοὶ ἀμέριμνοι κοιμόντουσαν βαθειὰ
Γιατὶ εἶχαν κουραστῆ πολὺ στῆς μέρας τὴ δου-
(λειὰ γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν,
Καὶ τότε μιὰ φωνὴ σκληρὴ ἀπαίσια βαρειὰ
Τοὺς ξάφνιασε τοὺς τρόμαξε καὶ τέντωσαν τ'
(αὐτιὰ γιὰ νὰ ἀφουκραστοῦν.

Κάτι τὸ ἀναπάντεχο γίνεται κεῖ πιὸ πέρα
Π' ἀμέσως σκόρπισε παντοῦ κάποια φρικτὴ φο-
(βέρα μαζὶ μὲ στεναγμούς,
Κεῖνο τὸ βράδυ ἀκριβῶς μ' ἅρπαξαν τὸν πα-
(τέρα
Καὶ μ' ἕνα χτύπημα ἄνανδρο ποὔδωσαν στὴ μη-
τέρα ξέσπασε σὲ λιγμούς.

Ἔκλαψα δίπλα της κι' ἐγὼ μὰ ἀπ' τὸν πολὺ
(τὸν τρόμο
σταμάτησα τὸ κλάψιμο γιατ' εἶδα κεῖ στὸ δρό-
(μο κράνη γερμανικά
Οἱ ἄτιμοι ψιθύρισα κι' ἔνοιωσα κάποιον πόνο
Ἂν κι' ἤμουνα πολὺ μικρός, κατάλαβα ὅμως
μόνον πὼς ἦταν ἐχθρικά...

ΚΩΝ)ΤΙΝΟΣ ΦΟΥΛΙΔΗΣ

Ο ΗΛΙΟΣ ΓΕΡΝΕΙ ΑΓΑΛΙ

Ὁ ἥλιος γέρνει ἀγάλι
στὴν πορφυρένια δύση
πυκνὸ σκοτάδι ἔρχεται
νὰ σκορπιστῆ στὴ φύση

Σβύνοντας μαζί του πῆρε
τὴ χαρὰ ἀπ' ὅλη τὴ μέρα
τὴν πνοὴ τῶν λουλουδιῶν
ποὺ σκορποῦσαν στὸν αἰθέρα.

Ὅλα μείνανε βουβὰ
στὴν ἀπέραντη τὴν πλάση
σὰν θαρθῆ αὐγὴ ξανὰ
πάλ' ἡ πλάση θὰ γελάση.

ΝΑΠ. Ε. ΣΑΪΝΗΣ

Ο ΑΓΡΟΣ ΜΑΣ

Κάτ' ἀπ' τὰ στήθη κρύβουμε
ἀγρὸν ἐκτεταμένον
ποὺ πρέπει νὰ τὸν ἔχουμε
πάντοτε ὠργωμένο

Δὲν θέλει μπράτσα ἀτσάλινα
μήτε τσαπιὰ μετάλλινα

Ὁπ' ἔχει ἀλέτρι ἄϋλο,
ζευγᾶς νᾶναι πιστὸς
σὲ κεῖνα ποὺ ἐδίδαξε
ὁ λυτρωτὴς Χριστός.

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Ο ΣΜΗΛΕΥΤΗΣ

Σμηλεύοντας στὸ μάρμαρο ἑνὸς τάφου,
ἕνα σταυρὸ καὶ μιὰν ἐπιγραφή,
δυὸ δάκρυα κιλήσαν ἀπ' τὰ μάτια,
τοῦ γέρου τοῦ φτωχοῦ, τοῦ σμηλευτή.

Σμηλεύοντας τὸ μάρμαρο τοῦ τάφου
χωρὶς νὰ κλαίη μὲ ντροπή,
τρέχανε πύρηνα τὰ δάκρυά του,
τοῦ γέρου τοῦ φτωχοῦ τοῦ σμηλευτή.

—Γιατὶ τὰ δάκρυά σου τρέχουν
γέρο τεχνίτη, γιατὶ κλαῖς;
Μήπως σοῦ ράγισε ἡ σμήλη
εἴτε τὸ πρόσωπο σοῦ εἶν' προσφιλές;

—Οὔτε μοῦ ράγισε φίλε ἡ σμήλη,
οὔτε τὸ πρόσωπο μοῦ εἶναι προσφιλές.
Μὰ κλαίω, γιατὶ τούτ' ἡ σμήλη,
σμηλεύει μάρμαρα κι' ὄχι ψυχές.

ΚΑΙΤΗ Α. ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΗ

Ο ΤΡΥΓΟΣ

Τὴν ὥρα ποὺ στὸν οὐρανὸ ἀργοσβιέται ἡ πούλια
καὶ ξεπροβάλει ὁ Αὐγερινὸς καὶ χάνονται τ'
(ἀστέρια,
τότε κινᾶν οἱ κοπελιὲς ἀπ' τὸ χωριὸ καὶ τρέ-
(χουν
-μὲ τὰ κοφίνια τὰ πλεχτὰ- στὰ πράσινα ἀμπέ-
(λια.
Μὲ τῆς δουλειᾶς τὰ σύνεργα καὶ μὲ χαρὲς καὶ
(γέλια
μπαίνουν στὸ ἔργο, ὠρὲ παιδιά στὸ ζηλεμένο
(τρύγο.
Τρυγᾶν - τρυγᾶν οἱ λυγερὲς κι' οἱ νιοὶ τὰ κου-
(βαλοῦνε
πάνου στ' ἀλώνια νὰ λιαστοῦν, νὰ γίνουνε στα-
(φίδα.
Καὶ κεῖ ποὺ οἱ κληματόβεργες ἀδειάζουν, ξα-
(νασαίνουν
γλυκὸ τραγούδι ἀρχινοῦν οἱ κοπελιὲς μὲ κέφι
π' ἀντιλαλοῦν οἱ ρεματιὲς κι' ἀντιβουΐζει ὁ
(κάμπος:
—Ἀμπέλι μου πλατύφυλλο καὶ κοντοκλαδεμένο
δέσε σταφύλια δροσερά, κόκκινα, μεστωμένα
κι' ὅταν θάρθῆ 'να δειλινὸ νὰ μπῶ νὰ σὲ τρυ-
(γήσω
νὰ κάνω κόκκινο κρασί, σὰ νέκταρ μυρωδάτο
γιὰ νάρθη ὁ νιὸς ὅπ' ἀγαπῶ νὰ βγῶ νὰ τὸν
(κεράσω.
Ὁ ἥλιος μεσουράνησε κι' ἡ ζέστη μεγαλώνει
ἀπαρατάει ἡ ἐργατιὰ τὸν τρύγο καὶ κεῖ κάτω
ἀπόνα δέντρο ἴσκερὸ κάθονται ν' ἀνασάνουν.
Στρώνουν τὸ γιόμα φτωχικό, πίνουν παλιὸ κρασὶ
καὶ χαίρονται οἱ τρυγητές, σὰ νὰν σὲ πανηγύρι.
Σὰν θ' ἀποφάγουν ὅλοι τους σὰν κάνουν τὸ
(σταυρό τους
πάλι μὲ κέφι, μὲ χαρά, θὰ μποῦν γιὰ νὰ τρυγή-
(σουν
ὥσπου ὁ ἥλιος νὰ κρυφτῆ, νὰ δροσερέψη ὁ κάμ-
(πος
καὶ νὰ σωπάσουν τὰ πουλιά, νὰ βουβαθῆ ἡ
(πλάση.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ

Ὁ Χρόνος καὶ οἱ μῆνες του

—Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ χρόνο σὰν ἀδιάκοπη συνέχεια, εἶπε ὁ παπούς, συνεχίζοντας τὴ κουβέντα του μὲ τὰ τρία ἐγγόνια του, οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι εἶχαν θεοποιήσει καὶ αὐτὸ ποὺ λέμε στὴν καθαρεύουσα ἔτος, τὸ χρόνο δηλαδὴ μὲ τὶς 365 ἢ τὶς 366 ἡμέρες του!

Στὰ Γάδειρα μάλιστα, οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν κτίσει στὸ Θεὸ Ἔτος καὶ βωμό.

—Ποῦ εἶναι τὰ Γάδειρα παπού; ρώτησε διακόπτοντας ὁ Κωστάκης.

Μ' ἀντὶ γιὰ τὸν παπού πῆρε τὸ λόγο ὁ μεγαλείτερος ἀδελφός του, ὁ Γιῶργος νὰ δώση τὴν ἀπάντηση:

—Τὰ Γάδειρα, εἶπε, ἦταν μιὰ φοινικικὴ πόλη στὴ Νότιο Ἰσπανία, ἐκεῖ ποὺ σήμερα βρίσκεται τὸ Κάδιξ, ναυτικὴ πόλη, στὸν ὁμώνυμο κόλπο τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Τὰ Γάδειρα κτίστηκαν στὰ 1100 π. Χ.

—Πολὺ ὡραῖα παρατήρησε εὐχαριστημένος ὁ παπούς! Καὶ τώρα, παιδιά μου, θὰ σᾶς πῶ πῶς οἱ ζωγράφοι τῆς ἀρχαιότητος ἐφαντάζονταν τὸ θεὸ αὐτόν: τὸ χρόνο!

Ἔφτιαναν μιὰ γυναῖκα ποὺ φοροῦσε στέφανον ἀπὸ ἀγκάθια! Στὰ χέρια της κρατοῦσε στάχυα καὶ δρεπάνι καὶ πολλοὺς ἄλλους καρπούς! Καὶ στὰ πόδια της ἕνα ἀγγεῖο ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔβγαιναν φλόγες!

Ἄλλοι τὸν ἐζωγράφιζαν πτερωτὸν νέον, κρατοῦσε κι' αὐτὸς ὅ,τι καὶ ἡ γυναῖκα γιὰ τὴν ὁποίαν σᾶς μίλησα!

Ἀκόμη γιὰ νὰ συμβολίσουν τὸν χρόνον ζωγράφιζαν γυναῖκα ποὺ κρατοῦσε τέσσαρα βρέφη. Καὶ καθένα ἀπὸ αὐτὰ ἀντιστοιχοῦσε στὶς 4 ἐποχές! Καθένα ἀπὸ τὰ βρέφη ποὺ τὰ ζωγράφιζαν καὶ ξεχωριστὰ εἶχε καὶ ἰδιαίτερα σημεῖα!

Τὴν ἄνοιξη παρίσταναν ὡς ὡραία νέα περιτριγυρισμένην ἀπὸ ἄνθη. Στὰ χέρια της κρατοῦσε τριαντάφυλλα καὶ στὸ κεφάλι της φοροῦσε στεφάνι ἀπὸ ρόδα!

Ἄλλοι ζωγράφοι παρίσταναν τὴν ἄνοιξη μὲ τὴν Περσεφόνην! Ζωγράφιζαν τὴ σκηνή, ποὺ ὁ Πλούτωνας ἁρπάζει τὴν Περσεφόνη, ἐνῶ αὐτὴ μάζευε λουλούδια γύρω στὴν Αἴτνα. Ἄλλοι πάλι τὴν παρίσταναν μὲ τὴν Εὐρώπη τὴ στιγμὴ ποὺ αὐτὴ στεφάνωνε τὴν κεφαλὴ τοῦ Ταύρου μὲ ἄνθη!

—Καὶ ποιὸς ἦταν ἡ Εὐρώπη καὶ ποιὸς ὁ Ταῦρος; ρώτησε ἡ Τασία.

—Ἡ Εὐρώπη ἦταν κόρη τοῦ Ἀγήνορα, Βασιλιᾶ τῆς Φοινίκης. Ὁ Δίας, ἀποφάσισε νὰ τὴν ἁρπάξη. Καὶ γιὰ νὰ τὸ πετύχη μεταμορφώθηκε σὲ Ταῦρο καὶ τὴν μετάφερε στὴν Κρήτη· ἐκεῖ ἡ Εὐρώπη γέννησε τὸν Μίνωα, τὸν Σαρπηδόνα καὶ Ροδάμανθυ!...

Γιὰ νὰ συμβολίσουν τὸ θέρος οἱ ἀρχαῖοι ζωγράφιζαν νέον γυμνόν, μὲ στέφανον ἀπὸ στάχυα στὸ κεφάλι, καὶ μὲ τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας καὶ δρεπάνι στὰ χέρια! Ἄλλοι ζωγράφοι παρίσταναν τὸ θέρος μὲ τὴ Δήμητραν πάνω σὲ ἅρμα ποὺ τὸ ἔσερναν δράκοντες!

Τὸ φθινόπωρον, συμβόλιζαν μὲ νέαν ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια της σταφύλια. Τὸ ἕνα μέρος τοῦ σώματος της, αὐτὸ ποὺ ἔβλεπε πρὸς τὸ θέρος τὸ κρατοῦσε γυμνό. Τὸ ἄλλο, ποὺ τὸ εἶχε στραμμένο πρὸς τὸν χειμῶνα τὸ εἶχε ντυμένο! Ἄλλοι ἀλληγοροῦν τὸ φθινόπωρο διὰ τοῦ Λυκούργου, ἐχθροῦ τοῦ Διονύσου τὴ στιγμὴ ποὺ προσφέρει σταφύλια στὴν Ἠριγένην ἢ διὰ τοῦ Ἀγκαίου πού, πρῶτος κατὰ τὴ μυθολογία, φύτεψε τὸ ἀμπέλι!

Τὸν χειμῶνα τὸν παρίσταναν πάντοτε μὲ φορέματα! Φοροῦσε καὶ αὐτὸς στέφανον, ἀλλὰ τὰ κλαριά του δὲν εἶχαν οὔτε φύλλα καὶ φυσικά, οὔτε λουλούδια! Ἐπίσης κρατοῦσε στὰ χέρια ἕνα ἀπὸ τὰ ὄρνια ποὺ ζοῦν στὰ νερά, ὅπως τὶς χῆνες, τοὺς γλάρους, κύκνους κλπ. Παρίσταναν ἀκόμη οἱ ζωγράφοι τὸν χειμῶνα ὡς γέροντα, ντυμένον μὲ ζεστὰ φορέματα καὶ θερμαινόμενον κοντὰ σὲ κάποια φωτιά! Ἄλλοι ἀκόμη παρίσταναν τὸν χειμῶνα μὲ Ἡρακλῆ καθὼς κυνηγοῦσε, μέσα στὰ χιόνια τὸν Ἐρυμάνθειο Κάπρο!

Ζωγράφιζαν ἀκόμη τὶς τέσσαρες ἐποχὲς μαζί. Τοὺς εἶχαν ὅλους πτερωτούς. Καὶ ὅλους γυμνοὺς ἐκτὸς ἀπὸ τὸν χειμῶνα ποὺ ἦταν ντυμένος! Ἐπίσης ζωγράφιζαν τὶς τέσσαρες ἐποχὲς μὲ τὴν θεὰν Ἀνθοῦσαν, τὴν Δήμητραν, τὸν Διόνυσον καὶ τὸν Βορέαν!

Ἀλλὰ καὶ τοὺς δώδεκα μῆνες οἱ ἀρχαῖοι ζωγράφιζαν μὲ ἰδιαίτερα γιὰ τὸν καθένα σύμβολα!

Τὸν Γενάρη ὡς Ρωμαῖο ὕπατο ποὺ ἔρριχνε σὲ βωμὸ σπόρο, σὰν θυσία στὸν Ἰανό!

Τὸν Φλεβάρη ζωγράφιζαν σὰν γυναῖκα ποὺ κρατοῦσε ἢ κάποιο πουλὶ τῶν νερῶν ἢ ποὺ ἔφερνε στοὺς ὤμους της κάποια ὑδρία!

Ἤθελαν μὲ τοῦτο νὰ συμβολίσουν τὶς βροχὲς τοῦ Φεβρουαρίου...

Τὸν Μάρτιον παρίσταναν μὲ ἄνδραν ποὺ φοροῦσε δέρμα ἀπὸ λύκον! Καὶ ὁ λύκος ἦταν ἱερὸ τετράποδο τοῦ Ἄρεως ποὺ εἰς τὴν λατινικὴ γλῶσσα λέγεται Μάρς. Καὶ ἀπὸ τὸν Ἄρη καὶ Μάρς βγῆκε τὸ ὄνομα τοῦ μηνὸς Μάρτιος! Ὁ Μάρτιος εἶχε κοντά του ἀγγεῖον γεμᾶτο μὲ γάλα, καὶ βατράχους καὶ χλόη, ὅλα αὐτὰ ὅπως θὰ καταλάβατε, σύμβολα τῆς ἀνοίξης!

Τὸν Ἀπρίλιον ζωγράφιζαν μὲ ἄντρα ποὺ χόρευε καὶ κρατοῦσε διάφορα σύμβολα τῆς ἀνοίξεως.

Ὁ Μάϊος ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ καλλίτερος ἀπὸ τοὺς μῆνες! Ἦταν ἕνας μεσήλικας ἄνδρας ποὺ φοροῦσε πλατειὰ πολυτελῆ φορέματα, καὶ κρατοῦσε στὰ χέρια του καλάθι γεμᾶτο λουλούδια! Κάποιο ἄνθος τὸ εἶχε πλησιάσει στὴ μύτη του γιὰ νὰ τὸ μυρίση! Ἕνα παγῶνι, ποὺ συμβόλιζε τὴν ὀμορφιὰ τοῦ Μαΐου, καθόταν στὰ πόδια του!

Ὁ Ἰούνιος ἦταν ἕνας ἄνδρας ξυπόλητος! Φοροῦσε φόρεμα σὲ χρῶμα φωτιᾶς, ποὺ συμβόλιζε τὴν θερμότητα. Κρατοῦσε δρεπάνι καὶ καλάθι γεμᾶτο φροῦτα! Μπροστά του ἦταν ἕνα ἡλιακὸ ρολόγι καὶ τὸ ἔδειχνε μὲ τὸ δάκτυλό του.

—Καὶ τί εἶναι τὸ ἡλιακὸ ρολόγι ρώτησε ἡ Τασία!

—Τὸ ἡλιακὸ ρολόγι, παιδιά μου, εἶναι τὸ πρῶτο ρολόγι ποὺ ἐπενόησαν οἱ ἄνθρωποι!

Πάνω σὲ κάποια πλάκα εἶναι στερεωμένος κάθετα ἕνας δείκτης, ξύλινος ἢ μετάλλινος. Ἡ πλάκα εἶναι ἐκτεθειμένη ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές της στὸν ἥλιο, ὁ ὁποῖος ρίχνει πάνω της τὴ σκιὰ τοῦ δείχτη. Σὲ κάθε μέρος τῆς πλάκας εἶναι σημειωμένες οἱ ὧρες. Καὶ ἡ σκιὰ δείχνει τὴν πραγματικὴ ὥρα!...

—Πολὺ ὡραῖο, εἶπε χαρούμενα ὁ Κωστάκης· θὰ προσπαθήσω νὰ φτιάσω ἕνα τέτοιο ρολόγι...

—Θὰ σὲ βοηθήσω κι' ἐγὼ μὲ τὸ ρολόγι μου, τοῦ εἶπε ὁ παπούς. Αὔριο κιόλας θὰ τὸ φτιάσουμε.

Ὁ Ἰούλιος ζωγραφίζεται κι' αὐτὸς σὰν ἄντρας γυμνός. Τὸ σῶμα του ἦταν λιοκαμένο. Τὰ μακρυὰ μαλλιά του, στὸ χρῶμα τῆς φωτιᾶς, ἦταν πλεγμένα μὲ στάχυα. Κρατοῦσε κι' αὐτὸς καλάθι μὲ ὥριμα φροῦτα.

Καὶ ὁ Αὔγουστος ἐζωγραφίζετο γυμνός. Ἔπινε μ' ἕνα κύπελο ἄφθονο νερό, καὶ κρατοῦσε στὰ χέρια βεντάλια!

Ὁ Σεπτέμβριος εἶχε μιὰ μπέρτα στοὺς ὤμους του, καὶ γύρω του δοχεῖα γιὰ τὸ κρασί. Κρατοῦσε σαύρα κρεμασμένη ἀπὸ τὸ χέρι του. Καὶ μὲ τὸ τελευταῖο ἤθελε νὰ συμβολίζει τὴν πτώση τῶν φύλων καὶ τῶν ὥριμων καρπῶν.

Ὁ Ὀκτώβριος ζωγραφιζόταν σὰν κυνηγός! Στὰ πόδια του ὑπῆρχε λαγός. Πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του πετοῦσαν πουλιά. Καὶ κοντά του δοχεῖα γεμᾶτα κρασί!

Ὁ Νοέμβριος παριστάνετο σὰν ἱερέας τῆς Ἴσιδος, τῆς θεᾶς, δηλαδή, τῶν Αἰγυπτίων.

Τέλος ὁ Δεκέμβριος παριστάνετο μὲ δοῦλον ποὺ χόρευε καὶ κρατοῦσε λαμπάδα. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο συμβόλιζε τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὸν Δεκέμβριον γιορτάζονταν τὰ Κρόνια καὶ κατὰ τὶς ἑορτὲς αὐτὲς οἱ δοῦλοι ἀφήνονταν ἐλεύθεροι.

A. K. M.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Ἀριστοκράτης τοῦ 1960 — Ἄλκης Ροδόπουλος
(Σκίτσο τοῦ Λ. Ντὰ Βίντσι)

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Ἄλκης Θέρος — Π. τοῦ Ἀμβρακικοῦ
(Σκίτσο τοῦ Λ. Ντὰ Βίντσι)

Ἡ Ἡρωΐδα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ἀργότερα ὅταν μεγάλωσε, τὴν πῆρε νόμιμη γυναίκα καὶ τὴν ἔκανε βασίλισσα τῶν χαρεμιῶν του.

Δὲν της ζήτησε ν' ἀλλαξοπιστήση, δὲν τῆς ζήτησε ποτὲ τίποτε ποὺ νὰ εἶναι ἐναντιο στὴ χριστιανική της πίστη. Καὶ μέσα στὸ μουσουλμανικὸ σεράι, ἡ Βασιλικὴ εἶχε τὸ εἰκονοστάσι της μὲ τὸ καντήλι παντα ἀναμμένο μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα. Ἦταν ὁ μόνος ἄνθρωπος στὸν κόσμο ποὺ εἶχε τότε ἐπιρροὴ πάνω στὸν τύραννο. Δὲν τῆς χαλοῦσε εὔκολα χατήρι ὁ Ἀλῆ πασᾶς, καὶ χάρις στὴν ἐπέμβαση τῆς κυρὰ Βασιλικῆς πολλὰ κακουργήματα δὲν ἔγιναν καὶ πολλοὶ χριστιανοὶ γλύτωσαν ἀπὸ μαρτύρια κι' ἀπὸ θάνατο.

Ἦταν μικροκαμωμένη ἡ ὄμορφη ἐκείνη ἑλληνοπούλα, ἀλλὰ τὸ κορμί της ἦταν λιγνὸ καὶ λυγερό. Τὸ δέρμα της —ἔλεγαν ὅσοι τὴν εἶχαν γνωρίσει— ἦταν διάφανο καὶ λευκὸ σὰν τὸ μαργαριτάρι. Εἶχε μαῦρα μαλλιά, πυκνὰ καὶ μάτια κατάμαυρα, μεγάλα, μὲ κλαδωτὰ ματόκλαδα καὶ φρύδια λεπτά, γραμμένα. Μὰ τὸ πιὸ τέλειο ἦταν τὰ πόδια καὶ τὰ χέρια της, μικρὰ καὶ λεπτοκαμωμένα τόσο, ποὺ θὰ νόμιζε κανεὶς πὼς ἂν ἄγγιζε τὸ χέρι της θάσπαγε σὰν τὸ λεπτὸ γυαλί.

Ἡ Σουλιώτισσα διηγοῦνταν στὸν Ἀλῆ πασᾶ τὴ μάχη τῆς Γραβιᾶς καὶ τὴν ἱστορία τῆς Ἀνδρονίκης καὶ τῆς Διαμάντως.

Ὁ Καρέτος ἀκούοντας νὰ λένε γιὰ τὴν κόρη του ἔκλαιγε διαρκῶς καὶ παρακαλοῦσε τὸν Ἀλῆ νὰ τὸν ἀφήση νὰ φύγη ἀπὸ τὰ Γιάννενα γιὰ νὰ πάη νὰ τὴν βρῆ.

—Ὄχι! ἔλεγε ὁ Ἀλῆς. Σὲ χρειάζομαι ἀγαπημένο μου παιδί. Τὰ φουσάτα τοῦ Σουλτάνου ζυγώνουν στὰ Γιάννενα. Ὅταν θὰ μποῦν μέσα, θὰ βάλωμε φωτιὰ στὰ βαρέλια μὲ τὸ μπαρούτι καὶ θὰ γίνωμε ὅλοι στάχτη. Δοξασμένο τέλος καὶ θάνατος γλυκὸς καὶ γρήγορος. Τί λὲς ἀηδόνι μου Βασιλική;

—Ὅ,τι προστάξης καλέ μου ἀφέντη! εἶπε ἡ νέα.

Ὁ Ἀλῆς ἅπλωσε τὸ χέρι του στὸν Καρέτο, σημεῖο πὼς ἔπρεπε νὰ φύγη. Ἐκεῖνος τὸ πῆρε καὶ τὸ φίλησε κι' ὕστερα ἀφοῦ προσκύνησε ἔφυγε μὲ τὴν σουλιώτισσα.

—Φαίνεσαι κουρασμένος ἀγαπημένο μου παιδί! εἶπε ὁ πασᾶς στὸν Φεχὴμ Τζάμη. Ἄϊντε νὰ κοιμηθῆς καὶ δῶσε τὸ δαυλὶ νὰ τὸ κρατάω ἐγώ. Σειρά μου εἶναι!

Ὁ Φεχὴμ φίλησε κι' αὐτὸς τὸ χέρι ποὺ τοῦ πῆρε τὸ δαυλὶ κι' ὕστερα τυλίχτηκε μὲ τὴν κάπα του, ξατιλώθηκε στὰ βαρέλια μὲ τὸ μπαρούτι καὶ ἄρχισε εὐθὺς νὰ ροχαλίζη.

Ἡ Βασιλικὴ ξάπλωσε καὶ κείνη στὸν σοφὰ τυλιγμένη μὲ τὰ πέπλα της καὶ σὲ λίγο τὴν πῆρε ὁ ὕπνος. Μονάχα ὁ Ἀλῆς ἀγρυπνοῦσε τώρα στὸ ὑπόγειο... Ἦταν ταραγμένος ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ Ἀλῆς, κι' ὅλο ἀναστέναζε βαρειά.

Μὲ τοὺς ἀναστεναγμούς του ξύπνησε κι' ἡ Βασιλική.

—Τί εἶναι ἀφέντη μου; τοῦ εἶπε. Γιατί εἶναι ἀπόψε ἔτσι ταραγμένη ἡ ἀγρύπνια σου; Ποιοὶ στοχασμοὶ σὲ βασανίζουν;

—Ἀπόψε Βασιλική, εἶπε μουγγὰ ὁ τύραννος, ἀναθυμᾶμαι τὴν παλιὰ ζωή μου, κι' ἡ καρδιά μου λαχταρίζει ἀπὸ τρόμο... Σκότωσα πολλοὺς Βασιλική.

Ἄρχισε σιγὰ - σιγὰ νὰ κατεβαίνη...

Ἔχω πολλὰ κρίματα νὰ ξεπληρώσω.. Τὸ αἷμα, λέει, ποὺ χύθηκε ἄδικα, τραβάει τὸν φονιὰ πρὸς τὸν χαμό του... Ἀπόψε μοῦ φαίνεται σὰ νὰ ζητοῦν ἐκδίκηση ὅλοι ὅσοι ἔχω ἀδικήσει. Κανένας δὲν μ' ἀγαπάει. Ὅλοι μὲ μισοῦν. Ὅλοι θὰ γιορτάσουν ὅταν μὲ δοῦν σκοτωμένο: μωαμεθανοὶ καὶ γκιαούρηδες σ' αὐτὸ μονάχα συμφωνοῦν...

—Μὴ μιλᾶς ἔτσι! Σῶπα ἀφέντη! ἔκανε τρομαγμένη ἡ Βασιλική.

—Τί ἀπόλαψα μὲ τὰ τόσα μου κρίματα; συνέχισε βαρειὰ στενοχωρημένος ὁ τύραννος. Ζῶ περιτριγυρισμένος ἀπὸ φθόνο καὶ μίσος. Στιγμὴ δὲν βολῶ νὰ ἡσυχάσω... Ὅλη τὴν ὥρα μὲ παραφυλάει ὁ τρόμος... Παγώνει τὸ αἷμα μου, μοῦ σφάζει τὰ σωθικά... Μέσ' τὴν σκιὰ νοιώθω νὰ παραμονεύουν ὅλοι ὅσοι θέλουν τὸν χαμό μου, καρτερῶντας τὴν εὐκαιρία νὰ μὲ ξεκάνουν. Δὲν εἶναι ζωὴ ἡ δική μου Βασιλική! Κάλιο ὁ θάνατος ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀδιάκοπη φοβέρα.

—Γιατί νὰ μὴν τὰ συλλογιστῆς αὐτὰ νωρίτερα ἀφέντη; εἶπε θαρρετὰ ἡ Βασιλική. Μάλλιασε ἡ γλῶσσα μου νὰ σοῦ τὸ λέω Ἀλῆ πασᾶ. Ὅποιος ζῆ μὲ τὸ μαχαίρι, ἀπὸ μαχαίρι θὰ πάη!

—Ναί, μοῦ τάλεγες. Μὰ πίστευα πὼς ἦταν λόγια χριστιανῆς ποὺ ἕνας καλὸς μωαμεθανὸς τ' ἀκούει μὲ περιφρόνηση. Τώρα ὅμως καταλαβαίνω πὼς μόνος μου ἔσκαψα τὸ λάκκο μου... Δὲν ὑπάρχει πιὰ σωτηρία γιὰ μένα... Ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ τινάξω τοῦτο τὸ κάστρο στὸν ἀέρα. Ὅμως ἐσύ, κυρά μου, εἶσαι ἀκόμη νέα κι' ὄμορφη. Ἂν θέλης νὰ ζήσης φεύγα κι' εἶσαι ἐλεύθερη νὰ πᾶς ὅπου θέλεις, νὰ σωθῆς!

Τὸν ἤξερε καλὰ τὸν γέρο τύραννο ἡ Βασιλική. Ἤξερε πὼς ποτὲ δὲν ἔπρεπε κανεὶς νὰ δίνη πίστη στὰ λόγια του, γιατὶ ἦταν πάντα μπαμπέσικα ὅπως κι' ὁλόκληρη ἡ ζωή του.

Ἂν τοὔλεγε, «ναί, θέλω νὰ ζήσω», δὲν θὰ τὄχε τίποτε ὁ τίγρης νὰ τῆς ἔμπηγε τὸ μαχαίρι τῆς ζώνης του στὴν καρδιά, γιὰ νὰ σιγουρευτῆ πὼς δὲν θὰ ζοῦσε ἐκείνη μετὰ τὸν θάνατό του. Γι' αὐτὸ τοῦ εἶπε μὲ λιανοτρέμουλη φωνή:

—Ἂν εἶναι νὰ πεθάνης, θὰ πεθάνω μαζί σου!

Ἄστραψαν τὰ μάτια τοῦ βάρβαρου ἀνθρώπου.

—Ἐσὺ κι' ὁ Φεχήμ, Βασιλική, εἶστε τὰ μόνα πλάσματα στὸν κόσμο ποὺ ἐμπιστεύομαι. Ὅταν σκότωσα τὴν γυναίκα μου τὴν Ἐμινέ, οἱ γυιοί της ὁ Βελῆς κι' ὁ Μουχτὰρ γύρισαν ἐνάντιον μου καὶ μὲ πρόδωσαν!...

—Τί ἤθελες νὰ κάνουν; συλλογίστηκε ἡ Βασιλική. Νὰ ζήσουν κοντὰ στὸν φονιὰ τῆς μάνας τους;

Ὅμως δὲν εἶπε τίποτε, κι' ὁ Ἀλῆς συνέχισε.

—Λέω νὰ ρίξωμε στὴ λίμνη ὅλους τοὺς θησαυρούς μου. Ἔτσι ὅταν θάμπουν στὰ Γιάννενα τὰ φουσάτα τοῦ Σουλτάνου, δὲν θάβρουν τίποτε.

—Γιατί νὰ μὴ τιναχτοῦν οἱ θησαυροί σου μαζὶ μὲ τὸ κάστρο;

—Αὐτὸ λογάριαζα νὰ κάνω. Μὰ συλλογιέμαι πὼς ἴσως νὰ μὴν προφτάσω νὰ τινάξω τὸ κάστρο στὸν ἀέρα. Καὶ τότε τί γίνεται;

Ἡ Βασιλικὴ συλλογίστηκε γιὰ λίγο.

—Δὲν εἶναι καλὴ ἡ ἰδέα σου ἀφέντη, εἶπε. Ἂν πέσης στὰ χέρια τοῦ Σουλτάνου ἡ μόνη ἐλπίδα σου θἆναι νὰ ξαγοράσης τὴ ζωή σου μὲ χρυσάφι. Κρύψε σὲ μέρος σίγουρο τοὺς θησαυρούς σου, γιατὶ μπορεῖ νὰ σοῦ χρειαστοῦν!

—Ἔχεις τὴν σοφία τοῦ Προφήτη κόρη μου... Ναί, ἔχεις δίκηο! Θὰ κάνω ὅπως λές!

Ἡ Βασιλικὴ δὲν ἄργησε ν' ἀποκοιμηθῆ ξανά, κι' ὁ Ἀλῆς ἔμεινε μόνον ν' ἀγρυπνάη μὲ τοὺς πικροὺς του στοχασμοὺς καὶ τὶς τρομάρες του.

Σὲ λίγο ἕνας στρατιώτης ἦρθε καὶ τοῦ εἶπε πὼς εἶχαν ἔρθει οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Βεζύρη τοῦ Μωρηᾶ κι' ἤθελαν νὰ τὸν δοῦνε. Ὁ Ἀλῆς ὅμως εἶπε:

—Ὄχι σήμερα! Αὔριο... Αὔριο τὸ ἀπομεσήμερο νὰ ἔλθουν!

Ο ΚΑΡΕΤΟΣ ΔΡΑΠΕΤΕΥΕΙ

—Ὡρισμένως κὺρ Καρέτο πρέπει νὰ εἶσαι τρελλὸς γιὰ νὰ μένης στὰ Γιάννενα ὕστερα ἀπὸ ὅσα σου ἔχω πῆ γιὰ τὴν κόρη σου! ἔλεγε ἡ Σουλιώτισσα ποὺ τὄχε βάλει σκοπὸ νὰ πείση τὸν Ναπολιτάνο νὰ δραπετεύση ἀπὸ τὸ κάστρο τοῦ Ἀλῆ.

—Δὲν μπορῶ κυρά μου νὰ φύγω, ἔλεγε ὁ Καρέτος. Μὴ ξεχνᾶς πὼς ὁ Ἀλῆ πασᾶς μοῦ ἔσωσε τὴν ζωή...

—Ἀπὸ καλωσύνη του λὲς νὰ σὲ γλύτωσε; Τοῦ χρειαζόσουν! Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος. Ἔλα, μὴν στέκεσαι δίγνωμος! Ἀποφάσισέ το!

—Διστάζω νὰ τὸ ἀποφασίσω. Ὁ Ἀλῆς μ' ἀγαπᾶ καὶ μὲ συμπονάει. Δίνει δυὸ χιλιάδες φλουριὰ σ' ἐκεῖνον ποὺ θἄβρη καὶ θὰ μοῦ φέρη πίσω τὴν κορούλα μου...

Γέλασε ἡ σουλιώτισσα πλατειά.

—Χαζὸς ποὺ εἶσαι κὺρ Καρέτο μου! Καὶ νὰ μὲ συμπαθᾶς ποὺ σοῦ τὸ λέω... Ἀγκαλὰ ἐσὺ δὲν τὸ γνωρίζης τὸ καπλάνι ὅπως τὸ γνωρίζομε ἐμεῖς οἱ σουλιῶτες... Δεκαπέντε χρόνια τὸν πολεμᾶμε τώρα ἐμεῖς καὶ ξέρομε καλὰ τί καπνὸ φουμάρει. Δὲν μᾶς γελάει πιὰ ἐμᾶς τοὺς σουλιῶτες... Τὸν ξέρομε μπαμπέση, λαοπλάνο καὶ κακοῦργο σὰν τὴν ούγενα (ὕαινα). Συλλογίστηκες ποτὲ γιατὶ δίνει τόσα φλουριὰ γιὰ τὴν Διαμάντω σου;

—Γιὰ νὰ μοῦ τὴν ξαναδώση!

—Μ' αὐτὸ τὸ πλευρὸ νὰ κοιμᾶσαι! Αὐτὸς ὁ ὀγδοντάρης παλιόγερος ἔχει σκοπὸ νὰ τὴν παντρευτῆ τὴν Διαμάντω σου. Καθὼς ξέρεις οἱ μουσουλμάνοι ἔχουν ἀπὸ τὸ κοράνι τους δικαίωμα νὰ παντρεύονται πολλὲς γυναῖκες. Θέλει τὴν Διαμάντω σου γιὰ τὸ χαρέμι του!

—Τί λές; ἔκανε ὁ Καρέτος ποὺ ἀπόμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό.

—Αὐτὸ ποὺ λέω. Κι' ἂν ἔκοβε λίγο τὸ μυαλό σου, θὰ καταλάβαινες, τί τρομερὸ κίνδυνο τρέχει ἡ κόρη σου ἂν ἔρθη στὰ Γιάννενα...

—Μὰ αὐτὸ εἶναι φοβερό!... φώναξε ὁ Καρέτος. Ἐγὼ θέλω ἡ Διαμάντω μου νὰ παντρευτῆ μὲ τιμὴ κανένα παλληκάρι ποὺ νὰ εἶναι χριστιανὸς κι' ὄχι τὸν τύραννο τῆς Ἠπείρου.

—Ἀ! Τώρα τὸν λὲς τύραννο!

—Σ' εὐχαριστῶ κυρά μου ποὺ μ' ἄνοιξες τὰ μάτια! φώναξε ὁ δύστυχος Καρέτος. Τώρα τὴν πῆρα τὴν ἀπόφαση καὶ σ' ἀκολουθῶ. Πότε φεύγομε;

—Ἀπόψε κιόλας! Φρόντισε μονάχα νὰ πάρης μαζί σου πολὺ χρυσάφι. Θὰ μᾶς χρειαστῆ!

—Καὶ ποιὰ εἶναι τὰ σχέδιά σου;

—Ἐγὼ σὰ γυναίκα δὲν φοβοῦμαι τὰ καραούλια καὶ μπορῶ νὰ βγῶ εὔκολα ἀπὸ τὴν πίσω πόρτα τοῦ κάστρου. Τοῦ λόγου σου νὰ δέσης μιὰ τριχιὰ καὶ νὰ κατεβῆς ἀπὸ τὸ γκρεμό. Θὰ σὲ περιμένω κοντὰ στὴ νερομάνα, στὸ χαντάκι.

—Θὰ εἶμαι κυρά μου. Δίχως ἄλλο..

. . . .

Ἦταν μεσάνυχτα... Νύχτα σκοτεινὴ καὶ συννεφιασμένη, ὅπως συμβαίνει πολὺ συχνὰ στὰ Γιάννενα, ποὺ σηκώνεται πάχνη ἀπὸ τὴ λίμνη...

Ὁ Ἀλῆ Πασᾶς

Ὁ ἀρχιπυροπλητὴς τοῦ Ἀλῆ πασᾶ μὲ τὰ πιστόλια του καὶ τὸ σπαθί του κι' ἄφθονα φλουριὰ στὴ ζώνη του, ἦταν ἕτοιμος νὰ κατέβη ἀπὸ τὸ σκοινὶ ποὺ εἶχε δέσει στὸν γκρεμό.

Σφύριξε τρεῖς φορές, κι' ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ γκρεμοῦ, ἀντήχησε σιγανὸ ἕνα ἄλλο τριπλὸ σφύριγμα. Ἦταν ἡ σουλιώτισσα.

Ὁ Ναπολιτάνος πυροβολητὴς τότε δρασκέλισε τὸ παραπέτο τοῦ κάστρου. ἁρπάχτηκε ἀπὸ τὸ σκοινί, κι' ἀποφασιστικὰ ἄρχισε νὰ κατεβαίνη στὸν γκρεμό. Ἦταν ὅμως βαρύς, σωματώδης, καὶ τὸ σκοινὶ πιὸ λεπτὸ ἀπ' ὅ,τι ἔπρεπε. (Μήπως τὸν ἔπαιρνε ἡ ὥρα γιὰ νἄβρη πιὸ στέρεο;) Στὰ μισὰ τοῦ γκρεμοῦ κόπηκε τὸ σκοινί, κι' ὁ Καρέτος ἔπεσε στὴν χαράδρα.

Κάτι χαμόκλαδα ἔκοψαν τὸ πέσιμό του κι' ἔτσι δὲν ἔμεινε στὸν τόπο, μονάχα ἔσπασε τὸ χέρι του. Γιὰ κακή του τύχη ὅμως ἕνα ἀπὸ τὰ πιστόλια του πῆρε φωτιὰ μὲ τὸ πέσιμό του καὶ τὸν λάβωσε σοβαρὰ στὸ πόδι.

Δίπλα πληγωμένος, ἄρχισε νὰ φωνάζη καὶ νὰ βογγᾶ. Ἔτρεξε ἡ σουλιώτισσα νὰ τὸν βοηθήση, ἀλλὰ ἄκουσε τὸν πυροβολισμὸ κι' ἡ τουρκικὴ περίπολος τοῦ στρατοῦ τοῦ Σουλτάνου, ποὺ περιπολοῦσε κάτω ἀπὸ τὰ τείχη.

Ἔτρεξαν οἱ στρατιῶτες καὶ βρῆκαν τὸν Καρέτο σὲ κακὰ χάλια καὶ κοντά του τὴν σουλιώτισσα. Τοὺς ἔπιασαν καὶ τοὺς δυὸ καὶ τοὺς πῆγαν στὸν Χουρσὴτ πασᾶ.

Ἐκεῖνος τοὺς ἀνάκρινε ὁ ἴδιος, κι' αὐτοὶ τοῦ εἶπαν πὼς εἶχαν πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ δραπετεύσουν γιατὶ ὁ Ἀλῆ πασᾶς λαγάριαζε νὰ τινάξη τὸ κάστρο στὸν ἀέρα ὅταν θὰ ἔμπαιναν μέσα τὰ στρατεύματα τοῦ Χουρσήτ.

Ἔτσι ὁ Χουρσὴτ ἔμαθε τὰ σχέδια τοῦ τυράννου καὶ πρόσταξε τοὺς στρατιῶτες του νὰ τραβηχτοῦν ἀπὸ τὰ τείχη.

ΤΟ ΦΟΒΕΡΟ ΥΠΟΓΕΙΟ

Εἶχε πιὰ ξημερώσει γιὰ καλά, ὅταν ὁ φρούραρχος ξύπνησε τὸν Ἀλῆ πασᾶ γιὰ νὰ τὸν πληροφορήση γιὰ τὴν δραπέτευση τοῦ Καρέτου. Ὁ τύραννος ποὺ ἦταν πολὺ προληπτικὸς ταράχτηκε στὸ ἄκουσμα τῆς κακῆς αὐτῆς εἰδήσεως. Αὐτὸς ποὺ ἔλεγε πὼς ἦταν ἕτοιμος νὰ ἀντιμετωπίση τὸ θάνατο, τώρα ποὺ ὁ κίνδυνος ἦταν κοντὰ λυποψυχοῦσε.

Αὐτοὶ ποὺ ἀντικρύζουν μὲ σκληρότητα κι' ἀδιαφορία τὰ βάσανα τῶν ἄλλων εἶναι συνήθως πολὺ δειλοὶ ὅταν πρόκειται γιὰ τὸν ἑαυτό τους.

—Βασιλική, ἔλεγε τρέμοντας στὴν ὄμορφη νέα γυναίκα του, δὲ βλέπω πιὰ μπροστά μου σωτηρία, ὅλοι μὲ προδίδουν, οἱ στρατιῶτες μου λιποταχτοῦν. Ἀκόμα κι' ὁ Καρέτος ἔφυγε. Φύγε λοιπὸν ἂν θέλης καὶ σύ. Ἄφησε τὸ γέρο Ἀλῆ νὰ πεθάνη μονάχος του.

—Οὔτε καὶ σὲ μένα δὲν ἔχεις ἐμπιστοσύνη ἀφέντη μου; Ἔλεγε ἡ Βασιλική. Ὡστόσο θἄπρεπε νὰ ξέρης πὼς ἐμεῖς οἱ χριστιανοὶ μένουμε πιστοὶ στὸ λόγο ποὺ δώσαμε.

—Βασιλική, συνέχισε ὁ τύραννος τρέμοντας, πιστεύεις πὼς ἂν προσευχηθῶ στὴ δική σου τὴν Παναγιὰ θὰ μὲ σώση;

Χλώμιασε καὶ ταράχτηκε ἡ ἑλληνοπούλα. Αὐτὸ ἦταν κάτι ποὺ δὲν τὸ περίμενε. Ὡστόσο βρῆκε νὰ πῆ τὸ σωστὸ λόγο.

—Κανέναν δὲν ἀποδιώχνει ἡ δική μας ἡ Παναγιά. Ὅποιος τὴν παρακαλεῖ μὲ καθαρὴ καρδιά, μπορεῖ νἆναι βέβαιος πὼς θ' ἀκουστῆ μὲ θεϊκὴ συμπόνια.

—Μὲ καθαρὴ καρδιὰ εἶπες Βασιλική; Ἐγὼ πιὰ σκέβρωσα στὴν ἁμαρτία. Δὲν τολμῶ νὰ ζητήσω τὴ συμπόνια τῆς Παναγιᾶς σου, ποὺ τόσες φορὲς τὴν ἔχω προσβάλλει. Νὰ προσευχηθῆς ἐσὺ γιὰ μένα. Ἂν μὲ σώση καίω τὸ κοράνι καὶ γίνομαι χριστιανός. Ὅμως πιστεύω ὅτι καμμιὰ δύναμη, δὲν μπορεῖ ν' ἀλλάξη τὸ κισμὲτ τοῦ ἀνθρώπου.

Ρίγησε ἡ Βασιλικὴ στὸ ἄκουσμα αὐτῶν τῶν ἀνόσιων λόγων.

῾Ο τύραννος ἔμενε πιστὸς στὸν παλιό του ἑαυτό. ῞Οταν τὸ ἀπαιτοῦσε τὸ συμφέρον του ἤξερε τόσο καλὰ νὰ ξεγελάη τοὺς ἀνθρώπους. Τώρα τοῦ φαινόταν πὼς ἦταν εὔκολο νὰ ξεγελάση καὶ τὸν Θεὸ τῶν χριστιανῶν. ᾿Αλλὰ γιὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῆ κι᾿ ἀπὸ τὸν δικό του τὸν ᾿Αλὰχ ὅτι τάχα ἀλλαξοπίστησε ἀνέβηκε στὸ τζαμὶ τοῦ Κίλ-Κουλὲ γιὰ νὰ προσευχηθῆ.

Κι᾿ ὕστερα ζήτησε νὰ δῆ τοὺς πενήντα Σουλιῶτες, ποὺ ἦταν ἡ σωματοφυλακή του.

῾Ο ᾿Αλῆ-Πασᾶς, ὅπως εἶναι γνωστό, ἦταν ἡ αἰτία νὰ καταστραφῆ τὸ Σοῦλι, γιὰ τοῦτο οἱ Σουλιῶτες ποὺ εἶχαν ἀναγκαστῆ μὲ συμφωνία νὰ τὸν ὑπηρετοῦν, τὸν μισούσανε θανάσιμα.

῞Οταν τὰ Σουλτανικὰ στρατεύματα πολιόρκησαν τὰ Γιάννενα, οἱ Σουλιῶτες γιὰ νὰ τὸν ἐκδικηθοῦν, ζήτησαν νὰ συμμαχήσουν μαζί τους, ἀλλὰ ὁ πασάμπεης δὲν τοὺς δέχτηκε.

῾Ο ᾿Αλῆ - πασᾶς ὅμως τρομαγμένος ἔκανε μὲ τοὺς Σουλιῶτες συμφωνία νὰ τοὺς ξαναδώση τὸ Σοῦλι καὶ ν᾿ ἀλλάξουν ὁμήρους. Οἱ σωματοφύλακες τοῦ ᾿Αλῆ ἦταν αὐτοὶ οἱ ὅμηροι. ᾿Ανάμεσα τους ἦταν καὶ ὁ Κώστας Μπότσαρης ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μάρκου.

῏Ηταν ἕνας ὅμορφος νέος, μελαχροινὸς μὲ πυκνὰ μαλλιὰ καὶ γένεια.

῾Η παραμονὴ στὴν αὐλὴ τοῦ τυράννου τῆς ᾿Ηπείρου ἦταν φανερὸ πὼς τὸν βάραινε.

Αὐτὸν ζήτησε ὁ ᾿Αλῆς γιὰ νὰ πληροφορηθῆ γιὰ τὴ φυγὴ τοῦ Καρέτου.

—Καλὰ ἔκανε, εἶπε ὁ Μπότσαρης. Δὲ χρειαζόμαστε πιὰ ἀρχιπυροβολητή.

— Τί λὲς ὠρὲ μπίρομ ! Καὶ ποιὸς θὰ κυβερνάη τὰ κανόνια μας.

—῾Ο Φεχὶμ Τζαμῆς, ᾿Αλῆ.

—Κατάλαβα, μουρμούρισε ὁ ᾿Αλῆ-πασᾶς.

Θέλεις νὰ πῆς πὼς ὅπως καταντήσαμε, ἄλλο δὲ μᾶς μένει παρὰ νὰ γίνωμε μπουρλότο.

—Σωστά, ἔκανε ὁ Μπότσαρης. Μόνο ποὺ δὲν καταλαβαίνω τὶ δουλειὰ ἔχομε νὰ καοῦμε καὶ μεῖς μαζί σου.

— Φοβᾶσαι ὠρὲ Μπότσαρη ;

— Νὰ φοβᾶμαι ἐγώ ; Τὴν ἀπάντηση στὴν ἔδωσε κι᾿ ὁ Σαμουήλ, κι᾿ ἡ Δέσπω ποὺ προτίμησαν νὰ τιναχτοῦν στὸν ἀέρα παρὰ νὰ πέσουν στὰ χέρια σου. ῞Ομως ἐμεῖς δὲν εἴμαστε δικοί σου ἄνθρωποι γιὰ νὰ λέμε πὼς καλὰ μᾶς παίρνεις μαζί σου στὸ χαμό σου.

— Σωστὰ ὠρὲ Μπότσαρη, σωστά. Τώρα κανεὶς δὲ βρίσκεται νὰ λέη πὼς εἶναι δικός μου ἄνθρωπος, γέλασε ὁ ᾿Αλῆς.

— Δὲν τοὔξαιρα ᾿Αλῆ, πὼς κι᾿ οἱ οὐγαίνες ζητᾶνε ἀφοσίωση.

Βαθειὰ πειραγμένος ὁ ᾿Αλῆ - πασᾶς γύρισε κι᾿ ἔφυγε χωρὶς ἄλλη κουβέντα.

῞Ενας στρατιώτης ἄλλωστε τὸν γύρευε.

—Οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Χουρσῆτ πασᾶ γυρεύουν νὰ σὲ δοῦν ἀφέντη, τοῦ εἶπε.

—Πές τους νὰ κοπιάσουν, ἀπάντησε ὁ τύραννος.

Σὲ λίγο μπῆκαν οἱ ἀπεσταλμένοι.

῏Ητανε ὁ Καφταντζῆς, ὁ ᾿Ομὲρ - Βρυώνης κι᾿ ὁ Χασὰν - πασᾶς.

῎Ανθρωποι ἄλλοτε δικοὶ τοῦ ᾿Αλῆ - πασᾶ, ποὺ τώρα τὸν εἶχαν ἐγκαταλείψει ὅπως ὅλοι. Μέσα στὸ ὑπόγειο τοὺς δέχτηκε ὁ ᾿Αλῆς. ῾Η ἰδέα ὅτι κρατοῦσε τὴ ζωή τους στὰ χέρια του τὸν γέμιζε χαρά.

— Καλῶς σᾶς ξαναβρίσκω παλληκάρια μου. Καὶ τί χαρά ! Νὰ ποὺ συναπαντιώμαστε ἀπάνω σ᾿ ἕνα φόρτωμα μπαροῦτι ! ᾿Ωρὲ Φεχίμ, πὲς στοὺς ἀφεντάδες τί θὰ γίνη ἂν ζυγώσης τὸ δαυλί σου σ᾿ αὐτὰ ἐδῶ τὰ πελεκούδια.

Γέλασε πλατειὰ ὁ Φεχὶμ Τζαμῆς, καὶ τὰ κάτασπρα δόντια του ἔφεξαν πάνω στὸ σκοῦρο μελαχροινό του πρόσωπο.

—Μήτε κορνιαχτὸς δὲ θὰ μείνη ἀπὸ ὅλους μας, ἀφέντη ᾿Αλῆ, εἶπε. Πρόσταξε μόνο καὶ θὰ δῆς.

Χλώμιασαν οἱ τρεῖς παλληκαράδες.

—῎Ασε τ᾿ ἀστεῖα ᾿Αλῆ πασᾶ, εἶπε ὁ Χασὰν πασᾶς καὶ κάτσε νὰ κουβεντιάσουμε σοβαρά.

— Θαρρεῖτε πὼς δὲν εἶναι σοβαρό, πὼς καθόσαστε ὅλοι, πάνω στὸ μπαροῦτι ; ῞Ολο τὸ κάστρο εἶναι σκαμένο, ὅλο. ῾Ολοῦθε εἶναι ὑπόνομοι. Τίποτε δὲ θὰ βρῆτε ὅταν κουρσέψετε τὰ Γιάννενα. Τί νὰ σᾶς κάνω ποὺ εἶμαι γέρος ;

᾿Εσὺ ᾿Ομὲρ - Βρυώνη καὶ σὺ Χασὰν - πασᾶ καὶ σὺ Ταχὶρ - ᾿Αγᾶ, τί ἄλλο εἴσαστε ὠρὲ παρὰ δικά μου τσιράκια. Στὴ φούχτα μου σᾶς κρατοῦσα κάποτε, νὰ ᾿κανα πὼς τὴν ἔσφιγγα καὶ σᾶς ἀφάνιζα. ᾿Εγὼ σᾶς ἔκανα μεγάλους καὶ τρανούς, γιατὶ ἤμουν ὁ δυνατότερός σας. ᾿Αλλὰ τί νὰ κάνω ποὺ μὲ πῆραν τὰ γεράματα, νὰ ᾿μουνα - λέει - νιώτερος καὶ θὰ ἔμπαινα ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ῾Ελλήνων καὶ θὰ ἔφτανα ὡς τὴν Πόλη νὰ πέταγα τὸ Σουλτάνο σας στὴ θάλασσα.

—῎Ελλειψη ἀπὸ κεφάλια ἔχουν βλέπεις οἱ Γκιαούρηδες, καὶ θὰ διάλεγαν τὴν ἀφεντιά σου, γι᾿ ἀρχηγό, εἶπε ὁ Χασάν. ῎Αν μισοῦν ἐμᾶς τοὺς Τούρκους μιὰ φορὰ ἐσένα σὲ μισοῦνε δέκα.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΜΙΚΡΗ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ
τοῦ Λ. Ντὰ Βίντσι

Προσωπογραφία
τοῦ Τάκη Ζάννη

ΣΑΜΟΘΡΑΚΙΤΗΣ
(῾Υπουργὸς Δικαιοσύνης Κυβερνήσεως Νίκου Σαλονικιοῦ)
Σκ. Περαστικοῦ

ΔΙΑΒΑΤΗΣ Κ. Κ.
(῾Υφυπουργὸς Παιδείας Κυβερνήσεως Νίκου Σαλονικιοῦ)
Σκ. Περαστικοῦ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ

Τὸ σπίτι μας κι᾿ ἂν γέρασε, κι᾿ ἂν κύρτωσε ἡ (στέγη
κι᾿ ἂν ξεθωριάσαν οἱ βαφές, κι᾿ ἂν ἡ σιωπὴ (τὸ πνίγει
μέσα βαθειὰ στὰ στήθη μου τ᾿ ἀκούω νὰ μοῦ (λέγη
τραγούδι ἀπὸ τὴ νειότη μου ποὺ τώρα μ᾿ ἔχει (φύγει...

Καὶ ὁ σκοπός του ὁ γλυκὸς στοχαστικὸς ὡς (μπαίνει
κατάβαθα στὴν ἄμοιρη τὴν ἄχαρη καρδιά μου
μοιάζει μὲ αὔρα πρωϊνὴ ποὺ κάποια αὐγὴ τὴ (στέλνει
νὰ μοῦ θυμίση τὰ βουνά, τοὺς κήπους, τὴ χα- (ρά μου,

Τὸ σπίτι μας κι᾿ ἂν γέρασε, κι᾿ ἂν κύρτωσε (κι᾿ ἂν γέρνη
ξεθωριασμέν᾿ ἀγέλαστο, στὰ μάτια μας ρημάδι,
κανεὶς σας δὲν στοχάστηκε τί δίνει καὶ τί (παίρνει
σὲ μένα — ξένοι ἀνίξεροι — ἀπ᾿ τὸ πρωῒ ὡς (τὸ βράδυ...

ΘΕΟΔ. ΣΩΝΙΤΗΣ

Καὶ μὲς σ᾿ ὁλόκληρο τὸν κόσμο δεῖξε μου ἕναν ποὺ νὰ σ᾿ ἐμπιστεύεται ᾿Αλῆ - πασᾶ.

— ῾Ο Σουλτάνος ἔκανε ὁ ᾿Αλῆς.

— ῾Ο Σουλτάνος, πῶς ;

— ῾Ο Σουλτάνος πρέπει νὰ μ᾿ ἐμπιστευτῆ. ῎Αν μοῦ στείλη ἕνα φιρμάνι, ὅτι μὲ συγχωρεῖ τοῦ παραδίνω τὸ κάστρο καὶ τὰ πλούτη μου κι᾿ ἐγὼ ἀποτραβιέμαι στὴ Μ. ᾿Ασία καὶ κανένας πιὰ δὲν θ᾿ ἀκούση νὰ μιλᾶνε γιὰ τὸν ᾿Αλῆ.

῎Αν δὲ μοῦ στείλη τὸ φιρμάνι σκόνι καὶ κορνιαχτὸς θὰ γίνουμε ὅλοι, ἐσεῖς κι᾿ ἐγώ.

—Θὰ τὸν παρακαλέσωμε κι᾿ ἐμεῖς ᾿Αλῆ πασᾶ, εἶπε ὁ Βρυώνης.

—Φίδι κολοβό, εἶπε ὁ ᾿Αλῆς, τώρα σηκώνεις τὸ κεφάλι σου καὶ πᾶς νὰ δαγκάσης τὸν παλιό σου ἀφέντη. Δὲν σᾶς ἔχω ἀνάγκη ᾿Ωμὲρ - Βρυώνη. Κανέναν δὲν παρακαλῶ. Εἶναι μιὰ συμφωνία. ῎Αν θέλη ὁ Σουλτάνος τὴ δέχεται, ἂν δὲ θέλει, ὄχι. ῾Ο Φεχὶμ Τζαμῆς μιὰ φορὰ καρτερᾶ μὲ τὸ δαυλὶ στὸ χέρι.

—῾Ο Προφήτης θὰ φωτίση τὸ Σουλτάνο Μαχμοὺτ νὰ σοῦ δώση ἀμνηστεία. Κανένας μας δὲ θέλει τὸ χαμό σου ᾿Αλῆ πασᾶ εἶπε ὁ Χασάν.

— Τότε πηγαίνετε στὸ καλὸ καὶ πέστε στὸν Χουρσὴτ πὼς ἂν σὲ δυὸ ὧρες δὲ φύγουν οἱ στρατιῶτες του ἀπ᾿ τὰ τείχη θὰ βάλω φωτιὰ καὶ θὰ σᾶς θάψω ὅλους ζωντανούς. Δὲ μοῦ χρειάζονται ἄλλοι μαντατόροι, οὔτε ἄλλη ἀπάντηση, φτάνει νὰ φύγουνε οἱ στρατιῶτες σας ἀπὸ δῶ.

Οἱ τρεῖς ἄντρες τὸν προσκύνησαν κι᾿ ἔφυγαν μὲ πολὺ βία ἀπὸ κεῖνο τὸ φοβερὸ ὑπόγειο μὲ τὸ μπαροῦτι καὶ τ᾿ ἀναμμένο δαυλί. ῞Υστερα ἀπὸ μιὰ ὥρα οὔτε ἕνας στρατιώτης δὲν ἦτανε κάτω ἀπὸ τὰ τείχη τῶν ᾿Ιωαννίνων.

῎Ετσι ὁ ᾿Αλῆ - πασᾶς μὲ πενῆντα Σουλιῶτες ὑποχρέωσε 30.000 Τούρκους ν᾿ ἀπομακρυνθοῦνν τρομαγμένοι.

(Συνεχίζεται)

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Οἱ πρῶτοι διαγωνισμοὶ

Ἀγαπητά μου παιδιά

Πολλὰ ἀπὸ σᾶς, τὰ μεγαλύτερα, θὰ περνᾶτε, αὐτὲς τὶς μέρες, τὴ δοκιμασία τῶν διαγωνισμῶν, γιὰ τὸ πρῶτο ἑξάμηνο. Ξέρω πὼς εἶναι κάτι ποὺ ἀναστατώνει τὰ παιδιά, τὰ ἀσυνήθιστα σὲ τέτοιου εἴδους δοκιμασίες.

—Ἀκοῦς ἐκεῖ, νὰ πρέπει νὰ μάθω τώρα εἴκοσι φύλλα ἱστορία, σὲ μιὰ μόνο μέρα, μοὔλεγε σήμερα ἡ Ἀννούλα, ἡ ἐγγονή μου, ποὺ πάει στὴν πέμπτη Δημοτικοῦ καὶ θὰ δώση γιὰ πρώτη φορὰ γραπτὲς ἐξετάσεις.

—Τί καλὰ ποὺ εἶμαι ἀκόμα μικρὴ καὶ πηγαίνω στὴν τρίτη, εἶπε ἡ Δροσούλα. Κι' ὁ Δημητρὸς ποὺ πηγαίνει στὴν ἕκτη, τὶς ἄρχισε καὶ τὶς δυὸ στὴν κοροϊδία.

—Σπουδαῖα τὰ λάχανα. Γιατί τὰ φοβᾶστε, ἔτσι τὰ γραπτά; Μιὰ ἐξέταση εἶναι κι' αὐτά. Ὅπως λέτε, κάθε μέρα, τὸ μάθημά σας, θὰ τὸ διηγηθῆτε κι' αὔριο. Μόνο ποὺ ἀντὶ νὰ τὸ πῆτε μὲ λόγια θὰ πάρετε πέννα καὶ χαρτὶ καὶ θὰ γράψετε.

—Ναί, μὰ ξέχασες κάτι, Δημητρό, εἶπε ἡ Ἄννα. Τώρα, δὲν ἔχομε ἕνα κεφάλαιο, παρὰ δέκα... Πῶς νὰ τὰ θυμηθοῦμε ὅλα μαζί. Τὸ κεφάλι μου ἔχει γίνει καζάνι. Μπερδεύω τὸν Ἰουστινιανὸ μὲ τὸν Ἡράκλειο, τὸ Ναρσῆ μὲ τὸ Βελισσάριο...

—Μὴ στενοχωριέσαι γι' αὐτό, ἀδελφούλα, πῆρε τώρα συμβουλευτικὸ τόνο ὁ Δημητρός. Ὁ δάσκαλος θὰ σᾶς βάλη ἐρωτήσεις τόσο καλές, ποὺ ὅλα μὲ μιᾶς θὰ γίνουν ξεκάθαρα μέσα στὸ μυαλό σας. Φτάνει νἄχετε διαβάσει. Δὲν εἶναι ἔτσι, γιαγιάκα;

—Ὁ Δημητρὸς ἔχει δίκιο, εἶπα στὰ κορίτσια. Θέλω μόνο νὰ προσθέσω κάτι κι' ἐγὼ μὲ τὴν πεῖρα μου. Γιὰ νὰ πετύχη στὶς ἐξετάσεις ὁ μαθητής, ἐκτὸς ἀπ' τὸ διάβασμα, χρειάζουνται ἀκόμα κι' ἄλλα. Πρῶτο καὶ κύριο. Ψυχραιμία, συγκέντρωση τοῦ μυαλοῦ γύρω ἀπὸ τὸ θέμα καὶ προσοχὴ ὕστερα στὸ τί μᾶς γυρεύουν μὲ τὴν ἐρώτηση.

Μόλις καταλάβετε, τὶ θὰ πῆτε καὶ τὶ δὲ θὰ πῆτε, μπορεῖτε, ν' ἀρχίσετε. Ὅλα τότε, θὰ κατεβαίνουν στὴ σειρὰ καὶ θὰ τρέχη ἡ πέννα σὰ σιδερόδρομος.

—Καλὰ κι' ἅγια ὅλα αὐτά, ἀποκρίθηκε, ἡ Ἀννούλα, μὰ εἶναι κάτι ὀνόματα, κάτι χρονολογίες, ποὺ δὲν τὶς κρατᾶ τὸ μυαλό μου.

—Ὅσο γι' αὐτὸ θὰ σοῦ δώσω μιὰ συμβουλή, εἶπε ὁ Δημητρός, ἀπ' τὸ ὕψος τῆς μιᾶς τάξεως ποὺ ξεπερνᾶ τὴν Ἀνούλα.

—Τί συμβουλή; δός μου την.

—Τώρα ποὺ θὰ μελετήσης, ἔχε μπροστά σου χαρτὶ καὶ μολύβι καὶ γράφε ὅ,τι σοῦ φαίνεται δύσκολο. Νὰ δῆς τότε πῶς ἀποτυπώνεται εὔκολα στὸ μυαλό.

—Μπράβο, Δημητρό, ἐσὺ βλέπω θὰ πάρης ἄριστα, τόσο καλὰ ἔχει νιώσει τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας.

Λοιπὸν τά, ξαναλέω γιὰ ὅλα σας, καλά μου παιδιά: Μελέτη προσεκτική, μὲ χαρτὶ καὶ μολύβι γιὰ νὰ γράφετε τὰ δύσκολα σημεῖα. Ὕστερα ψυχραιμία, συγκέντρωση, κι' ὄχι βιάση ποιὸς νὰ πρωτοδώση τὴν κόλλα. Ἂν ἀκολουθήσετε τὶς συμβουλές μου, ἔχω τὴ βεβαιότητα πὼς θὰ πάρετε ἄριστα.

Καὶ τὸ εὔχομαι μ' ὅλη μου τὴν καρδιά.

Μὲ ἀγάπη

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Ὁ ἄνθρωπος τῆς σπηλιᾶς

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ζοῦσε σὲ μιὰ σπηλιὰ ἕνας ἀλλόκοτος ἄνθρωπος! Εἶχε μακρυὰ ἀχτένιστα μαλλια καὶ γένεια μπερδεμένα. Φοροῦσε κάτι παλιὰ ροῦχα, μά, περίεργο γιὰ ἕναν ἄνθρωπο μὲ τέτοια ζωή, ἦταν καθαρός.

Οἱ κάτοικοι τοῦ κοντινοῦ χωριοῦ τὸν φοβόνταν! Ἂν πῆς καὶ γιὰ τὰ παιδιὰ ἔτρεμαν μὲ τὴν ἰδέα πὼς μποροῦσε ξαφνικὰ νὰ βρεθῆ μπροστὰ στὸ δρόμο τους ὁ Τριχάρης, ὅπως ἔλεγαν τὸν ἄνθρωπο τῆς σπηλιᾶς. Μὰ ἄδικος ὁ φόβος τους. Ὁ Τριχάρης δὲν κατέβαινε ποτὲ στὸ χωριό! Οὔτε γιὰ νὰ ψωνίση! Καὶ κανένας δὲν ἤξερε πῶς καὶ τί ἔτρωγε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος... Κι' ἐπειδὴ δὲν ἤξεραν ἄφηναν τὴν φαντασία τους νὰ δουλεύη κι' ἔλεγαν τοῦ κόσμου τὶς παραδοξότητες.

Ἄλλος ἔλεγε πὼς σκοτώνει πουλιὰ καὶ τὰ τρώει ὠμὰ καὶ μάλιστα μὲ τὰ φτερά τους! Ἄλλος πὼς τρώει γάτες. Κι' ἄλλος πὼς.. ζῆ χωρὶς φαγητὸ μόνο μὲ τὸ νερὸ μιᾶς βρύσης καὶ τὸν ἀέρα...

Τὰ παιδιά, τὸ εἴπαμε, ἔτρεμαν καὶ μόνο ποὺ ἄκουγαν νὰ μιλᾶνε γι' αὐτόν.

Μὰ ὁ Τάκης ὁ Ἀτρόμητος—αὐτὸ τὸ παρατσούκλι τοῦ εἶχαν κολλήσει οἱ συμμαθητές του—πῆρε μιὰ μέρα τὴν ἀπόφαση του. Νὰ πάη στὸν Τριχάρη καὶ νὰ δῆ τέλος πάντων τί λογῆς ἄνθρωπος ἦτανε!

Τὰ ἄλλα παιδιά, σὰν τοὺς εἶπε τὴν ἀπόφαση του γούρλωσαν τὰ μάτια τους!...

—Θὰ σὲ φάη! τοῦ εἶπε ὁ Νῖκος, ὁ Μπιμπῖκος, ὅπως τὸν ἔλεγαν.

—Ἂς μὲ φάη, ἀπάντησε ἀποφασιστικὰ ὁ Τάκης. Μὰ πιστεύω πὼς εἶμαι πολὺ σκληρὸς γιὰ τὰ γέρικα δόντια του.

Αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἔδωσε θάρρος στ' ἄλλα παιδιά.

—Θὰ ἔρθω κι' ἐγώ! εἶπε ὁ Σπῦρος τῆς κυρὰ Χρήσταινας.

Ὁ Τάκης στραβομουτσούνιασε στὴν ἀρχή, ὕστερα ὅμως βρῆκε πὼς δὲν θὰ ἦταν καὶ ἄσχημο νὰ ἔχη παρέα. Ἕνα κίνδυνο τὸν ἀντιμετωπίζουν εὐκολώτερα δύο μαζί, παρὰ ἕνας μοναχός του.

Μὰ δὲν ἄργησαν νὰ προστεθοῦν στὴν παρέα καὶ δυὸ ἄλλοι. Ὁ Βασίλης τοῦ Καραβάγγελα καὶ ὁ Γιάννης τοῦ Λιαρομμάτη.

Καὶ οἱ τέσσαρες—οἱ ἄλλοι εἶπαν πὼς εἶχαν νὰ κάμουν κάτι θελήματα τῆς μάνας τους, καὶ βρῆκαν πρόφαση νὰ τὸ στρίψουν—ξεκίνησαν...

Ἡ καρδιά τους χτυποῦσε καὶ ὁ φόβος ἔμπαινε σιγά-σιγὰ στὴν ψυχή τους. Μὰ κανένας τους δὲν ἔδειχνε τὸν φοβισμένο! Ἡ καρδιὰ τους ὅμως τὸ ἤξερε! Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς κανέναν δὲν λύγισε ὁ φόβος καὶ σὲ λίγο ἔφτασαν στὸ βουνὸ μὲ τὴ σπηλιά...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ Τριχάρης καθόταν συλλογισμένος στὴν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς πάνω σὲ μιὰ πέτρα... Θὰ εἶδε βέβαια τὰ παιδιὰ ποὺ ἔφταναν ἐκεῖ, μὰ δὲν κουνήθηκε ἀπὸ τὴ θέση του...

Τὰ παιδιὰ πάντα φοβισμένα πλησίασαν... Μπροστὰ περπατοῦσε ὁ Ἀτρόμητος κι' ἀπὸ πίσω του προχωροῦσαν οἱ ἄλλοι.

Οἱ κτύποι τῆς καρδιᾶς τους λὲς κι' ἀκούγονταί δυνατοὶ καὶ γρήγοροι... Δὲν μιλοῦνε ὅμως καὶ προχωροῦν!... Κι' αὐτὸς ὁ Τάκης ἀκόμα σκέπτεται πὼς ἦταν μιὰ κουταμάρα αὐτὸ ποὺ ἔκαμε καὶ πῆρε καὶ τὰ ἄλλα παιδιὰ στὸ λαιμό του. Ὡστόσο προχωροῦσε...

—Καλῶς τὰ παιδιά, εἶπε ὁ Τριχάρης μὲ μιὰ γλυκειὰ καὶ ἤρεμη φωνή!

Ὁ Γιάννης θυμήθηκε τότε τὴν Κοκκινοσκουφίτσα... Ἔτσι δὲν τὴν ὑποδέχτηκε τότε κι' ὁ Λύκος; Μὲ γλυκόλογα δὲν τὴν ἄρχισε;

—Δὲν περίμενα μιὰ τέτοια καλωσύνη ἀπὸ μέρους σας νὰ ρθῆτε νὰ ἐπισκεφθῆτε ἕναν ἐρημίτη, εἶπε πάλι ὁ Τριχάρης! Καλῶς ἤλθατε παιδιά μου... Θὰ μοῦ χύσετε βάλσαμο στὴν καρδιά μου...

Καὶ σηκώθηκε...

—Τώρα θὰ μᾶς φάη ὁ Τριχάρης εἶπε μέσα του ὁ Σπῦρος...

Μὰ ἐκεῖνος πλησίασε τὰ παιδιὰ καὶ τὰ χαιρέτησε δίνοντας τὸ χέρι του μὲ καλωσύνη...

Οἱ καρδιές τῶν παιδιῶν πῆγαν στὴ θέση τους. Ὁ Τριχάρης, δὲν μποροῦσε νὰ εἶναι τόσο ἄγριος ὅσο νόμιζαν.

—Μὴ θελήσετε παιδιά μου νὰ μάθετε τὸ μυστικό μου! Εἶχα κάποτε

(Συνέχεια στὴ σελίδα 69)

Ἡ ἱστορία τοῦ Καμπούρη

Μιὰ φορὰ κι᾿ ἕναν καιρὸ ζοῦσε στὴν πρωτεύουσα τῆς Περσίας ἕνας ράφτης. Ὁ ράφτης αὐτὸς εἶχε μεγάλο μαγαζὶ καὶ ἦταν γνωστὸς γιὰ τὴν καλωσύνη του. Μιὰ μέρα, ποὺ καθόταν ὅπως πάντα στὸ μαγαζί του, παρουσιάστηκε στὴν πόρτα του ἕνας καμπούρης κι᾿ ἄρχισε νὰ τραγουδάη χτυπόντας ἕνα μικρὸ ντέφι. Ὁ ράφτης τὸ βρῆκε αὐτὸ διασκεδαστικὸ καὶ τὸν προσκάλεσε νὰ μπῆ μέσα. Ὁ καμπούρης μπῆκε κι᾿ ἐπειδὴ ἐκείνη τὴν ὥρα ἐπρόκειτο νὰ φᾶνε γιὰ βράδυ, τὸν κάλεσε ἡ γυναῖκα τοῦ ράφτη νὰ καθίση νὰ φάη μαζί τους. Ὁ καμπούρης δὲν περίμενε νὰ τοῦ τὸ ξαναποῦν. Κάθισε ἀμέσως κι᾿ ἄρχισε νὰ τρώη. Ἐπειδὴ πεινοῦσε πολὺ δὲν πρόσεχε πῶς ἔτρωγε καὶ τοῦ στάθηκε ἕνα μεγάλο ψαροκόκκαλο στὸ λαιμό του! Ὁ ράφτης κι᾿ ἡ γυναῖκα του κατατρόμαξαν καὶ προσπάθησαν νὰ τὸν βοηθήσουν. Τὸ πρόσωπο τοῦ δυστυχισμένου καμπούρη μελάνιασε κι᾿ ἔπειτα ἔπεσε ξερὸς χάμω! Ὁ καημένος ὁ ράφτης δὲν ἤξερε τί νὰ πῆ.

—Τί θὰ κάνωμε τώρα; ρώτησε τὴ γυναῖκα του. Θὰ ποῦν ὅτι ἐμεῖς τὸν σκοτώσαμε!

Μὰ ἡ γυναῖκα του δὲν τὰ ἔχασε.

—Ξέρεις τί νὰ κάνωμε, εἶπε. Ἔξω εἶναι σκοτεινά. Στὸν ἄλλο δρόμο κάθεται ἕνας ἑβραῖος γιατρός. Ἅμα περάση κάμποση ὥρα κι᾿ ἡσυχάσουν οἱ δρόμοι, νὰ τὸν πᾶμε ἐκεῖ καὶ νὰ τὸν σηκώσουμε ὁλόρθο στὴν πόρτα του καὶ νὰ φύγωμε! Ὅταν θ᾿ ἀνοίξουν, θὰ τὸν σπρώξουν καὶ θὰ πάρη μὲ τὸ κεφάλι τὸν κατήφορο. Ἔτσι ὁ γιατρὸς θὰ νομίση ὅτι καθὼς ἔπεσε, χτύπησε καὶ πέθανε!

Ὁ ράφτης συμφώνησε μὲ τὴν γυναῖκα του. Σήκωσαν τὸν καμπούρη καὶ τὸν πῆγαν. Ὁ γιατρὸς ξύπνησε ἀπ᾿ τὸν χτύπο τῆς πόρτας, κι᾿ ἔτρεξε ν᾿ ἀνοίξη, κι᾿ ἔσπρωξε τὸν πεθαμένο ποὺ κατρακύλισε ἀπὸ τὴ σκάλα!

— Δυστυχία μου, τί ἔπαθα! φώναξε κατατρομαγμένος ὁ γιατρὸς καὶ φώναξε τὴν ὑπηρέτριά του νὰ τοῦ φέξη.

Ὁ καμπούρης ἦταν ξαπλωμένος χάμω καὶ δὲν ἔβγαζε λέξη ἀπ᾿ τὸ στόμα του. Μὲ τὴ βοήθεια τῆς ὑπηρέτριας τὸν σήκωσε καὶ τὸν κουβάλησε ἀπάνω στὸ σπίτι. Ἦταν πολὺ στενοχωρημένος γιατὶ νόμιζε ὅτι ὁ δυστυχισμένος αὐτὸς ἄνθρωπος ἔπεσε ἀπ᾿ τὴ σκάλα καὶ σκοτώθηκε.

—Τί κάθεσαι; τοῦ εἶπε στὸ τέλος ἡ γυναῖκα του, ποὺ εἶχε ξυπνήσει κι᾿ αὐτὴ καὶ πῆγε νὰ δῆ τί τρέχει. Δὲν κάνει νὰ μείνη ὁ πεθαμένος μέσα στὸ σπίτι μας. Δὲν καταλαβαίνεις ὅτι ὁ Σουλτάνος θὰ σοῦ κόψη τὸ κεφάλι; Κοντέβει κι᾿ ὅλας νὰ ξημερώση. Μὴ χασομερᾶς λοιπόν. Ἔλα νὰ τὸν κουβαλήσωμε ἀμέσως στὴ σκεπὴ τοῦ γείτονά μας τοῦ μουσουλμάνου κι᾿ ἀπὸ κεῖ νὰ τὸν ρίξωμε μέσα στὴν καπνοδόχο!

Ὁ ἑβραῖος κατάλαβε ὅτι αὐτὸ θὰ ἦταν ἡ σωτηρία του κι᾿ ἔκανε ἀμέσως ὅπως τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του. Ὁ γείτονάς του ἦταν ἀρχιμάγερας στὴν κουζίνα τοῦ Σουλτάνου. Συχνὰ ἔφερνε στὸ σπίτι του φαγιὰ ποὺ περίσσευαν ἀπ᾿ τὸ βασιλικὸ τραπέζι καὶ πολλὲς φορὲς τὸν εἶχαν κακοκαρδίσει τὰ ποντίκια ποὺ τοῦ τὰ ἔτρωγαν. Ἐκείνη τὴ νύχτα ἦταν μεγάλη γιορτὴ στὸ παλάτι τοῦ Σουλτάνου κι᾿ ὁ ἀρχιμάγερας εἶχε τελειώσει τὴν ὑπηρεσία του στὴν κουζίνα. Κατὰ τὰ ξημερώματα γύρισε στὸ σπίτι του καὶ μπῆκε στὸ μαγειριὸ γιὰ ν᾿ ἀκουμπήση μερικὰ φαγητὰ ποὺ εἶχε φέρει μαζί του. Τὴν ἴδια στιγμή, ἔρριξε κι᾿ ὁ γιατρὸς τὸν καμπούρη μέσα στὴν καπνοδόχο. Ὁ ἀρχιμάγερας ἄκουσε ἕνα κρότο καὶ ξαφνικὰ εἶδε ἀπάνω στὸ τζάκι δυό... πόδια!

—Ἔξω λωποδύτη, φώναξε ὁ ἀρχιμάγερας ποὺ νόμιζε ὅτι κάποιος κλέφτης ἦταν, ποὺ ἐρχόταν γιὰ νὰ τοῦ πάρη τὰ φαγιά. Ἐπειδή, ὅμως, ὁ... κλέφτης ἔμεινε μὲ τὸ μισὸ σῶμα χωμένο μέσα στὸν καπνοδόχο, τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὰ πόδια, τὸν τράβηξε ἔξω, τοῦ ἔσφιξε τὸ λαιμὸ καὶ τὸν ἔρριξε μὲ δυὸ τρεῖς κλωτσιὲς χάμω. Ἀφοῦ ξεθύμανε καὶ στάθηκε γιὰ ν᾿ ἀνασάνη εἶδε μὲ τρομάρα ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔμενε ἀσάλευτος!

—Ὤ, συμφορά μου, τί ἔκανα, εἶπε καὶ τὸν σήκωσε ἀπάνω. Μὰ τὸν Προφήτη, τὸ πρόσωπό του εἶναι μελανιασμένο. Φαίνεται ὅτι τὸν ἔπνιξα τὸν κακαμοίρη!

Τὸν ἅρπαξε ἀμέσως, τὸν φόρτωσε στὴ ράχη του καὶ βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴν πίσω πόρτα τοῦ σπιτιοῦ. Τὰ ἄστρα εἶχαν ἀρχίσει νὰ σβύνουν καὶ στοὺς δρόμους δὲ φαινόταν ψυχή. Στὴν ἀρχὴ τοῦ Παζαριοῦ ἦταν μιὰ κρυμμένη γωνιά. Τὸν ἀκούμπησε ἐκεῖ καὶ γύρισε μὲ μεγάλη προσοχὴ στὸ σπίτι του.

Σὲ λίγη ὥρα πέρασε ἕνας γραφιᾶς χριστιανός, ποὺ ἦταν στὴν ὑπηρεσία τοῦ σουλτάνου. Πήγαινε μὲ τὴν ἡσυχία του, ὥσπου ἔφτασε σ᾿ ἐκείνη τὴ γωνιά. Ὁ καμπούρης εἶχε γλυστρήσει ἀπὸ τὴ θέση του καὶ τὰ πόδια του ἔβγαιναν ἔξω στὸ δρόμο. Ὁ γραφιᾶς, ποὺ περπατοῦσε ξένοιαστος, σκόνταψε στὰ πόδια τοῦ καμπούρη, τὸν ἔρριξε χάμω κι᾿ ἔπεσε κι᾿ αὐτὸς ἀπὸ πάνω του. Νομίζοντας πὼς ἦταν κανένας μεθυσμένος τοῦ φώναξε :

— Βρὲ παλιάνθρωπε, ἄρχισες τ᾿ ἀστεῖα σου πρωΐ πρωΐ καὶ ξαπλώνεις τὰ πόδια σου γιὰ νὰ βάζης τρικλοποδιὲς στὸν κόσμο!

Κι᾿ ἀμέσως τοῦ κατάφερε καὶ δυὸ τρεῖς γροθιὲς στὸ κεφάλι. Ὁ χωροφύλακας ποὺ ἄκουσε τὶς φωνές, πλησίασε κι᾿ ἔπιασε τὸν γραφιᾶ.

—Τὸν σκότωσες, φώναξε ὁ χωροφύλακας.

Ὁ γραφιᾶς ἄρχισε νὰ τρέμη.

—Δὲν ἤθελα νὰ τὸν σκοτώσω, εἶπε.

—Τί σοὔκανε; τὸν ρώτησε ὁ χωροφύλακας.

—Μ᾿ ἔρριξε χάμω, ἀπάντησε ὁ γραφιᾶς.

Τὸν πῆγε λοιπὸν στὴν ἀστυνομία μαζὶ μὲ τὸ πτῶμα τοῦ καμπούρη.

Ὁ Σουλτᾶνος ἔμαθε τὴν ὑπόθεση καὶ ὅταν εἶδε ὅτι ἕνας χριστιανὸς σκότωσε γιὰ τόσο μικρὴ αἰτία ἕνα μουσουλμάνο, διάταξε νὰ τὸν κρεμάσουν. Αὐτὸ μαθεύτηκε ἀμέσως σ᾿ ὅλη τὴν πόλη. Ἔστησαν καὶ τὴν κρεμάλα στὴν ἀγορὰ καὶ μαζεύτηκε ὁ κόσμος γιὰ νὰ δῆ τὸν κακοῦργο, ποὺ ὡμολόγησε τὸ ἔγκλημα.

Ἐκεῖ λοιπὸν ποὺ ἑτοιμαζόταν ὁ δήμιος νὰ ἐκτελέση τὴ διαταγὴ τοῦ Σουλτάνου, ἀκούστηκε ξαφνικὰ μιὰ δυνατὴ φωνή:

—Μὴ τὸν κρεμᾶτε! Εἶναι ἀθῶος! Ἐγὼ τὸν σκότωσα!

Ὁ δήμιος στάθηκε καὶ μέσα ἀπὸ τὸν κόσμο ποὺ ἦταν μαζεμένος, βγῆκε ἕνας ἄνθρωπος καὶ ζύγωσε στὸν δήμιο γιὰ νὰ παραδοθῆ.

— Δὲν τὸν σκότωσε αὐτός, ξαναεῖπε.

Ὁ δικαστὴς τὸν ἀνέκρινε ἀμέσως κι᾿ ὁ ἄνθρωπος διηγήθηκε ὅτι αὐτὸς τὸν ἔπνιξε τὸν καμπούρη, γιατὶ νόμιζε πὼς ἦταν ὁ κλέφτης ποὺ τοὔκλεβε τὰ φαγιὰ ποὺ ἔφερνε ἀπ᾿ τὴν κουζίνα τοῦ Σουλτάνου.

— Μοῦ φτάνει, εἶπε μὲ μεγάλη λύπη, ὅτι σκότωσα ἕναν ἄνθρωπο. Δὲν θέλω νὰ πάρω στὴν ψυχή μου κι᾿ αὐτὸν τὸν ἀθῶο!

Ὅταν τἄκουσε αὐτὰ ὁ δικαστὴς ἄφησε ἐλεύθερο τὸ γραφιᾶ καὶ στὴ θέση του μπῆκε ὁ ἀρχιμάγερας τοῦ Σουλτάνου. Ὁ δήμιος τοῦ πέρασε τὴ θηλειὰ στὸ λαιμὸ κι᾿ ἑτοιμάστηκε νὰ τραβήξη τὸ σκοινί, ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἀκούστηκε μιὰ δυνατὴ φωνή·

— Μὴ τὸν κρεμᾶτε! Μὴ τὸν κρεμᾶτε! Ἐγὼ τὸν σκότωσα!

Κι᾿ ἕνας κοντὸς ἄνθρωπος κουνοῦσε ἀπὸ μακρυὰ τὸ μαντῆλι του καὶ ζητοῦσε νὰ πλησιάση στὴν κρεμάλα. Ὁ δικαστὴς ἄρχισε νὰ διστάζη. Ποιὸν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ πιστέψη; Τὸ σωστὸ ἦταν νὰ τὸν ἀκούσουν αὐτὸν ποὺ ὁμολογοῦσε ὅτι σκότωσε ἕναν ἄνθρωπο. Πλησίασε, λοιπόν, ὁ ἑβραῖος γιατρὸς καὶ διηγήθηκε πῶς συνέβη νὰ σκοτώση στὸ σκοτάδι χωρὶς νὰ τὸ θέλη, ἕναν ἄνθρωπο ποὺ ἦρθε γιὰ νὰ τοῦ ζητήση τὴ βοήθειά του. Ὁ κόσμος ποὺ περίμενε μὲ ἀνυπομονησία, νόμισε ὅτι βρέθηκε πιὰ ὁ ἀληθινὸς ἔνοχος!

Τὸ δικαστήριο ἔδωσε τοῦ γιατροῦ μιὰ μικρὴ προθεσμία γιὰ νὰ κάνη τὴν προσευχή του. Κι᾿ αὐτὸ ἦταν ἡ σωτηρία του.

Μέσα ἀπὸ τὸν κόσμο πετάχτηκε ἕνας ἄλλος ἄνθρωπος καὶ φώναξε σηκώνοντας ψηλὰ τὰ χέρια.

— Σταθῆτε! Σταθῆτε! Οὔτε αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς φταίχτης! Ἐμένα πιᾶστε! Ἐγὼ ἤμουν ἡ αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ δυστυχισμένου τοῦ καμπούρη!

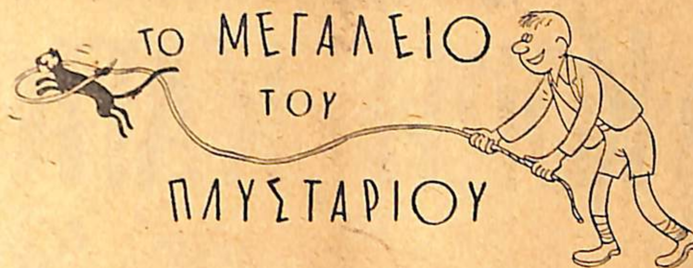
Ὅταν πλησίασε ὁ ράφτης, γιατὶ αὐτὸς ἦταν ποὺ φώναζε, διηγήθηκε τί εἶχε συμβῆ μὲ τὸν καμπούρη κι᾿ ὅτι ἡ συνείδησή του δὲν τὸν ἄφηνε ἥσυχο ὅταν εἶδε ὅτι ἔπρεπε νὰ πεθάνη ἕνας ἀθῶος γιὰ λογαριασμό του. Ὅταν τἄκουσε αὐτὰ ὁ δικαστής, ἦταν τῆς γνώμης ὅτι ἕνα τέτοιο περίεργο περιστατικὸ ἔπρεπε νὰ τὸ μάθη ἀμέσως ὁ Σουλτᾶνος! Πῆραν, λοιπόν, τὸ ράφτη, τὸν ἑβραῖο τὸ γιατρό, τὸν ἀρχιμάγερα καὶ τὸν γραφιᾶ καὶ τοὺς πῆγαν στὸ Σουλτάνο. Μαζὶ μ᾿ αὐτοὺς πῆγαν καὶ τὸ πτῶμα τοῦ καμπούρη.

Ὁ Σουλτάνος ἦταν σὲ πολὺ κακὸ κέφι. Εἶχε διατάξει νὰ τοῦ στείλουν τὸν γελωτοποιό του γιὰ νὰ τὸν διασκεδάση κι᾿ ἐκεῖνος δὲν παρουσιάστηκε. Δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη τί συνέβαινε. Οἱ ὑπηρέτες τοῦ παλατιοῦ ἔλεγαν μάλιστα ὅτι ὁ γελωτοποιὸς δὲν εἶχε πάει καθόλου σπίτι του τὸ περασμένο βράδυ κι᾿ οὔτε εἶχε φανῆ πουθενὰ ὅλη τὴν ἡμέρα.

Ἄξαφνα ἀκούστηκε μεγάλος θόρυβος μπροστὰ στὸ παλάτι. Ὁ Σουλτάνος βγῆκε στὸ παράθυρο καὶ εἶδε νἄρχεται πολὺς κόσμος. Μπροστὰ πήγαινε ὁ ἀρχιδικαστής, ὕστερα μερικοὶ φύλακες ποὺ ὁδηγοῦσαν τέσσερις ἀνθρώπους κι᾿ ὕστερα δυὸ ἄνθρωποι ποὺ κουβαλοῦσαν ἕνα σπασμένο φορεῖο. Ὁ ἀρχιθαλαμηπόλος τοῦ Σουλτάνου μπῆκε μέσα καὶ ἀνάφερε ὅτι ὁ ἀρχιδικαστὴς θέλει νὰ μιλήση στὸν ἀφέντη καὶ Σουλτάνο του γιὰ ἕνα πολὺ σπουδαῖο ζήτημα. Ὁ Σουλτάνος διάταξε νὰ περάση ἀμέσως μέσα.

Μπῆκε, λοιπόν, μαζὶ μὲ τοὺς τέσσερις κατηγορουμένους. Ὅταν ἔμαθε ὁ Σουλτάνος τὴν ὑπόθεση, διάταξε νὰ φέρουν καὶ τὸν νεκρό. Μὲ μεγάλη ἔκπληξη, ὅμως, εἶδε ὅτι ὁ νεκρὸς ἦταν ὁ ἀγαπημένος του γελωτοποιός.

—Δυστυχισμένε μου φίλε, εἶπε ἔχασες λοιπόν, τέσσερις φορὲς τὴ ζωή σου! Ποῦ νὰ μοῦ περάση ἀπ᾿ τὸ νοῦ, ὅταν ἀκόμα τώρα

ΔΕΙ ΧΡΗΜΑΤΩΝ...

Πέρασ' ἡ Πρωτοχρονιά,
ξεθωριάσανε τὰ δῶρα.
—Φουκαριάρη κουμπαρᾶ
δὲν σὲ ἔβγαλε ἡ ὥρα...

Τῶν μπαμπάδων τους ἡ τσέπη
ἔχει γιὰ καλὰ ἀδειάσει!
Ἀπὸ φράγκα... οὔτε λέπι,
πάει ὁ Πετρῆς νὰ σκάση!...

—...Τώρα ποὔφτασε ὁ και- (ρὸς
γιὰ τὶς πράξεις τὶς σπουδαῖες
τώρα λείπει... ὁ χρυσὸς
καὶ μᾶς μένουν οἱ ἰδέες!...

Τώρα ποὔχουμε ζωντάνεια
κι' ὄρεξη γιὰ τὴ δουλειὰ
—βράζουμε σὰν δυὸ καζάνια-
λείπουνε τὰ... βροντερά!...

Θὰ ἀλλάζαμε τὸν κόσμο!
Θὰ φυτεύαμε στὰ δάση
κολοκύθια, μπάμιες, δυόσμο,
ὁ κοσμάκης νὰ χορτάση!...

Λείπουν ὅμως τὰ λεφτὰ
καί... μᾶς δέθηκαν τὰ χέρια!
Ἂν ὑπήρχανε αὐτὰ
Θὰ μᾶς τρέμαν καὶ τ' ἀστέ- (ρια!...

Τέτοια ἔλεγ' ὁ Πετρῆς
μετὰ θλίψεως μεγίστης,
κι' ἀποκρίθη ὁ Μπιμπῆς
—Πέτρο μου γιατὶ συγχίστης;

Ἂν μᾶς λείπουν τὰ λεφτὰ
καὶ δὲν ἔχουμε δεκάρα,
περισεύουν... τὰ μυαλὰ
ποὔχουμε μέσα στὴν κάρα!..

—Ναί! Μὰ ἔχουν κουρκουτιά- (σει
ἀπ' τό... καπετανηλίκι!
—Τὸ κακὸ θὲ νὰ περάση
καὶ θ' ἀρχίσουν τίκι—τίκι

νὰ δουλεύουν σὰ ρολόϊ
ποὺ τὸ κούρντισαν καὶ πάλι!.
—Ναί! Καὶ θὰ φυτρώση... (χλόη
στὸ ξερό μας τὸ κεφάλι!...

—Φοβερὸς πεσσιμιστὴς
εἶσαι Πέτρο καὶ νὰ ξέρης,
πὼς τὸ πλοῖο τῆς ζωῆς
στοὺς σκοπέλους θὰ τὸ φέ- (ρης...

Τὶ τρανὴ φιλοσοφία
μεταξὺ τῶν δυὸ ψηλῶν!
Τὰ κεφάλια τους μὲ βία
χωροῦν τόσον μυελόν!...

Μὰ τὸ πρόβλημά τους μένει
ἄλυτο καὶ ζοφερό!
—Δεῖ χρημάτων! Δημοσθένη
ἦσουνα σοφὸ μυαλό!...

Σκέφτονται κι' οἱ δυὸ νὰ βροῦ- (νε
Σκυθρωπάζουν, σιωποῦνε,
κάποια λύση χρυσοφόρα!...
θὰ τὴν βροῦν ὥρα τὴν ὥρα!..

—Θ' ἀγοράσω μιὰ φουφοῦ
καὶ θὰ γίνω καστανάς!
Θενὰ τρέχ' ἀπὸ παντοῦ
σὰ βροχούλα ὁ παράς!

—Πρὶν ἀρχίσης νὰ πουλᾶς
σκέψου μόνος μὴ τὰ φᾶς!...

—Ἔχεις δίκηο. Πειρασμοὶ
θὰ εἶν' τὰ κάστανα μεγάλοι!..
—Ζήτω! Θάβρω συνταγὴ
νὰ γιατρεύονται οἱ κάλοι!...

—Μὴ μοῦ σκᾶς! Τὴ βρῆκαν (ἄλλοι!

Πέφτουνε σὲ συλλογή,
τυραννιοῦνται καὶ οἱ δυὸ
—Πέτρο, δῶσε προσοχή!
Κάνουμε θηριοτροφεῖο;...

—Ὦ Μπιμπῆ, νὰ σὲ φιλήσω!
Ἡ ἰδέα θαυμασία,
μόνο κάτι θὰ ρωτήσω:
Ποῦ θὰ βροῦμε τὰ θηρία;

—Πρᾶγμα εὔκολο πολύ!
Θὰ γυρνᾶμε στὰ σοκάκια
κι' ὅπου σκύλος ἢ σκυλὶ
ἢ γουρούνια ἢ γατάκια,

θὰ τ' ἀρπάζουμε. Κατόπι
θενὰ μπαίνουνε σὲ κλούβα!
—..Ἢ ποὺ θὰ μᾶς κάνουν (τόπι
ἢ θὰ πέσουμε σὲ γούβα!...

Ὅμως βοὺρ καὶ ὅσες φᾶμε!
Μὰ ρωτάω στὰ ἀλήθεια:
Μιὰ ποὺ πᾶμε... ὅπως πᾶμε,
δὲν μαζεύουμε κι' ὀρνίθια;

—Ὄχι δά! Γεννοῦν αὐγά!...
—Σούτ! Θ' ἀρχίσουμε καυγά.

ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΜΕΝΟΙ
ΘΗΡΙΟΔΑΜΑΣΤΑΙ!..

Μιὰ μεγάλη κλούβα φτιάξαν
καὶ ξεκίνησαν τὸ δειλι.
Μπρὸς στοὺς κόπους δὲν τρο- (μάξαν
οἱ λεβέντες μας καὶ φίλοι!...

Εἰς τὴν πρώτη γειτονιὰ
εἶδαν ἕνα μαῦρο γάτο.
Τοῦ πετάνε τὴ θηλειὰ
—μὲ τὸ πρῶτο πάρτον κάτω!

Μεσ' τὴν κλούβα νιαουρίζει
καὶ πηδάει καὶ γρυλίζει!...

Παρακάτω δυὸ γουρούνια,
μιὰ κατσίκα μὲ κουδούνια!...
Καὶ ἡ κλούβα τους γεμίζει
καὶ θρηνάει καὶ τσιρίζει!...

Ὅταν ξάφνου ἕνας σκύλος
ἐμφανίζεται μπροστά!...
Καὶ ἡ κλούβα μοιάζει μύλος
ἀρχινᾶ τὰ βογγητά!...

Μόλις βλέπει τὰ γατιὰ
Πάνω τους ὁρμᾶ, στὰ ἴσα!
—Πέτρο! Ἀμόλα στὰ γοργά!
Φαίνεται πὼς ἔχει λύσσα!...

Παρατῶντας κάθε τι
γίνονται κι' οἱ δυὸ λαγοί!...
Μὰ κι' ὁ σκύλος ἀπὸ πίσω
μ' οὐρλιαχτὸ κρατᾶ τὸ ἴσιο!.

Βλέπουν μπρός τους κάποια (θύρα
καὶ ὁρμᾶνε καὶ οἱ δυό.
Ἄχ, ἡ ἔμπνευσή τους στεῖρα!
Ἔπεσαν σὲ πλυσταριό!...

Κι' ὅπως ἔχουν τέτοια φόρα
πέφτουν στὴ νοικοκυρὰ
—μαύρη νἄταινε ἡ ὥρα
καὶ τὴ ρίχνουν στὰ νερά!!...

Μὰ δὲν σταματᾶ ἡ ὁρμή.
Νά! Τρεκλίζουν τά... Τζιμά- (νια
καὶ σὲ λίγο καθιστοὶ
βρίσκονται μεσ' τὰ καζάνια.

Θρῆνος καὶ κλαυθμὸς πολύς.
Καίει τὸ νερὸ καμπόσο.
Κλαίει, δέρνετ' ὁ Μπιμπῆς.
—Πέτρο, θὰ τὰ καμαρώσω!..

Εἰς τὴν πόρτα τὴν κλειστὴ
—ἄκου ὁ σκύλος ἀλυχτάει.
Κι' ἡ γυναίκα ἡ φτωχὴ
ἀπ' τὸ πέσιμο βογγάει!...

Τ' ἄθλιο τὸ πλυσταριὸ
μέγα νοιώθει μεγαλεῖο.
Μέσα σὲ μισὸ λεφτὸ
ἔγινε θηριοτροφεῖο!...

Καὶ οἱ δυὸ φιλοσοφοῦνε
μὲ τὰ ροῦχα τους βρεμμένα
—Σίγουρα θηρία ζοῦνε
στὰ μυαλά μας τὰ βλαμμένα!

ΑΛΕΚΤΩΡ

τελευταῖα περνοῦσα τὴν ὥρα μου μὲ τ' ἀστεῖα σου!

Καθὼς μιλοῦσε ἔτσι, κοίταζε τὸν νεκρὸ προσεκτικὰ κι' ἄξαφνα φώναξε.

—Γιατρέ! νομίζω ὅτι ἔχει ἀκόμη ζωὴ μέσα του. Κοίταξε! Μοῦ φαίνεται πὼς τρέμει τὸ στόμα του.

Ὁ γιατρὸς τὸν πλησίασε ἀμέσως καὶ εἶπε:

—Μὰ τὸν Ἀλάχ, εἶναι πραγματικὰ ἀκόμα ζωντανός!

Ἔτρεξε ἀμέσως κι' ἔφερε τὰ ἐργαλεῖα του κι' ἔπειτα ἀκούμπησε τὸ κεφάλι τοῦ καμπούρη στὴν ἀγκαλιά του τοῦ ἄνοιξε τὸ στόμα καὶ τράβηξε μ' ἕνα μακρὺ ἐργαλεῖο ἕνα ψαροκόκκαλο ἀπὸ τὸ λαιμό του. Ὁ καμπούρης ἄρχισε νὰ κουνιέται. Ἀφοῦ τὸν ἔτριψαν καλὰ καὶ τοῦ πῆραν καὶ λίγο αἷμα, ζωντάνεψε κι' ἄνοιξε τὰ μάτια του. Ὕστερα πετάχτηκε ὄρθιος, φταρνίστηκε καὶ εἶπε:

—Γιατί μὲ γαργαλούσατε στὸ λαιμό, ἀφοῦ ξέρετε πὼς γαργαλιέμαι εὔκολα!

—Δὲν πιστεύω, εἶπε ὁ Σουλτάνος εὐχαριστημένος. Ὅποιος ἀντέχει σὲ τόσα σπρωξίματα καὶ χτυπήματα, ὅσα σὲ φόρτωσαν ἐσένα τὶς τελευταῖες εἰκοσιτέσσερις ὧρες, δὲν μπορεῖ νὰ γαργαλιέται τόσο εὔκολα.

Ὁ Σουλτάνος διώρισε τὸν ἑβραῖο γιατρὸ τοῦ παλατιοῦ καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἄφησε νὰ φύγουν, ἀφοῦ τοὺς ἔδωσε πλούσια δῶρα. Καὶ ἔτσι τελείωσε γιὰ ὅλους καλὰ ἡ ἱστορία τοῦ καμπούρη.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ Π. Θ. Κ.

◆◆

Οἱ νέοι μας μεταφράζουν

Ο ΨΕΜΜΑΤΑΡΗΣ

Μιλάει ὁ Τώνης· λέει μιὰν ἀλάθεια,
Μὰ αὐτοὶ ποὺ τὸν ἀκοῦν, δὲν τὸν πιστεύουν.
Καὶ ὁ θυμὸς τοῦ σφίγγει μὲς τὰ στήθεια.
Σούτ! Τοῦ λέει κάποιος φίλος αὐστηρά.
Νομίζεις πὼς τὰ λόγια σου, Ἀντώνη τὰ... (χωνεύουν,
Π' ἀλήθεια στὴ ζωή σου, δὲν εἶπες... μιὰ φορά!

O. Aubert

(Ἀπόδοση στὰ ἑλληνικὰ ΝΙΚΟΥ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΥ)

Ὁ ἄνθρωπος τῆς σπηλιᾶς

(Συνέχεια ἀπ' τὴ σελίδα 67)

κι' ἐγὼ παιδιά!... Μὰ τώρα δὲν ἔχω...

Δυὸ δάκρυα κύλησαν στὰ μάτια του...

—Μὰ μοῦ κάνατε σήμερα μεγάλο καλὸ ποὺ ἤρθατε καὶ σᾶς εἶδα... Νὰ ἔρχεσθε κάπου-κάπου.

Ἔκατσαν πολὺ τὰ παιδιά. Μίλησαν ὧρες ὁλόκληρες. Ἤξερε πολλὰ πράγματα ὁ ἄνθρωπος τῆς σπηλιᾶς.

Καὶ γύρισαν στὸ χωριὸ εὐχαριστημένα!...

—Τί βλακεία, εἶπε ὁ Γιάννης, καθὼς κατέβαιναν, νὰ φοβᾶται κανεὶς καὶ τοῦ Θεοῦ τ' ἀρνάκια!... Τὶ γελοῖος, μὰ τὴν ἀλήθεια, ὁ φόβος!

Η ΑΝΕΜΗ

Γιὰ τὴ Θρησκεία καὶ τὴν Πατρίδα

ΚΟΡΗ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΥ

τοῦ ΙΩΑΝ. ΔΑΜΒΕΡΓΗ

—Παιδιά μου, ἔχουνε δῆ πολλὰ τὰ μάτια μου, μὰ ἄλλο σὰν κι' αὐτὸ δὲν εἶδα, μήτε θὰ ματαδῶ ποτέ μου. Ἐγὼ δὰ εἶμαι γριά, μὰ καὶ σεῖς, ἑκατὸ χρόνια νὰ ζήσετε —ὁ Θεὸς νὰ σᾶς πολυετῆ παιδιά μου— τέτοιο πρᾶμμα ποτὲ δὲν θὰ τὸ δῆτε. Ἔκαμα πέντε μερόνυχτα νὰ βάλω ψωμὶ καὶ νερὸ στὸ στόμα μου, καὶ ἄκουα τὴν πεῖνα νὰ μοῦ σπαράζη τὰ σωθικά, μέσα σὲ μιὰ σπηλιὰ γεμάτη λάσπη...

—Αὐτὸ θὰ μᾶς πῆς γιαγιά;

—Ὄχι. Εἶδα τὸν παπποῦ σας νὰ μοῦ τὸν φέρνουνε σκοτωμένο...

—Πές μας αὐτὸ γιαγιά, πές μας αὐτό!

—Ὄχι. Εἶδα κι' ἔπαθα καὶ ἄκουσα πολλά, μεγάλα καὶ φοβερά, μὰ σὰν τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ πατέρας μου, μὲ τὸ ἴδιο του τὸ χέρι ἐτράβηξε τὸ μαχαῖρι του καὶ χτύπησε κι' ἐσκότωσε...

—Τὴ θείτσα μας, τὴ Ζωγραφιστή; Πές μας το πάλι αὐτὸ γιαγιά, πές μας το πάλι...

—Πόσες φορὲς σᾶς τὸ εἶπα; Θαρρῶ πὼς σὰν τὸ συχνολέω, θὰ τὸ βγάλω ἀπὸ μέσα μου, μὰ τίποτα. Μήτε ὁ χάρος δὲν θὰ μπορέση νὰ τὴ σβύση ἀπὸ τὸ νοῦ μου ἐκείνη τὴ φοβερὴ στιγμή. Αὐτὸ λοιπὸν θὰ σᾶς ξαναπῶ. Μὰ κοιτάξετε καλά, νὰ μὴ μοῦ κάνετε πάλι τὰ ἴδια, νὰ μὴν κλάψετε καὶ ἔλθη ὁ πατέρας σας καὶ σᾶς βρῆ κλαμένα καὶ μὲ μαλώση.

—Ὄχι γιαγιά. Πές μας το καὶ δὲν κλαῖμε.

⁂

—Θυμάστε λοιπὸν τὴν ἀρχή. Ὁ Δημήτρης ὁ παπποῦς σας, ἐγύριζε στὰ βουνὰ γιατὶ τὸν κυνηγοῦσαν οἱ Τοῦρκοι. Ἐμένα μὲ ἄφηκε στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου, μέσα στὸ χωριό. Μὰ τὸ χωριὸ τὸ εἴχανε πιασμένο οἱ Τοῦρκοι καὶ ὁ Γιουσοὺφ Ἀγᾶς, ὁ ἀρχηγός τους, περνώντας ἀπὸ τὸ σπίτι, εἶδε τὴ Ζωγραφιστή, τὴ μικρότερη ἀδελφή μου, κι' ἔστειλε μήνυμα: «Ἢ μοῦ δίνετε τὴ Ζωγραφιστὴ ἢ ...». Ἐγὼ δὲν ἤμουν ὄμορφη. Πολλὲς φορὲς ἐζήλευα, σὰν ἄκουα να παινᾶνε τὴν ἀδελφή μου καὶ νὰ λένε πὼς ὀμορφήτερη ἀπὸ αὐτὴν δὲν ἔχει ὅλη ἡ Κρήτη. Τί ὀμορφιὰ ἦταν ἐκείνη! Τὰ μάτια της μεγάλα, μαῦρα κι' ἀμυγδαλωτά, τὰ φρύδια της σμιχτὰ καὶ ζωγραφισμένα, τὸ στόμα της μικρὸ σὰν τὸ δικό σου, μὰ ἐσὺ κόρη μου, εἶσαι ὀκτὼ χρονῶν ἀκόμη, κι' ἐκείνη ἤτανε δεκάξη. Ἦταν ψηλὴ σὰν κυπαρισσάκι, καὶ τὴ μέση της, νὰ μὴ σᾶς πῶ πολὺ μὰ νά, καὶ μὲ βραχιολάκι μποροῦσε νὰ τὴ σφίξη... Καὶ τί κορμοστασιά! Δὲν ἔχει πλιὸ τέτοια κορίτσια. Πόσες φορὲς δὲν ἔλεγε ὁ πατέρας μου ὁ ἴδιος, πὼς εἶναι κρῖμα νὰ μὴν περάση ἀπὸ τὸ χωριό μας κανένα βασιλόπουλο νὰ τὴ δῆ.

«Ἢ μοῦ τὴ δίνετε τὴ Ζωγραφιστὴ ἢ τὴν παίρνω»! Αὐτὰ ἐμήνυσε ὁ Ἀγᾶς καὶ ὁ πατέρας μου σὰν τἄκουσε ἀγρίεψε.

—Τί; εἶπε. Τὴν κόρη μου γυρεύει; Ἂς κοπιάση νὰ τὴ πάρη!

—Ξέρετε δὰ ἐσεῖς τί κακοὶ εἶναι οἱ Τοῦρκοι. Μὰ ὁ Γιουσοὺφ ἀγᾶς δὲν ἦταν σὰν τοὺς ἄλλους. Ἄκουσε τί τοῦ μήνυσε ὁ πατέρας μου, μὰ δὲν ἐθύμωσε. Ποιὸς ξέρει. Μπορεῖ καὶ νὰ τὴν ἀγαποῦσε στ' ἀληθινά. Ξαναμηνᾶ μ' ἕνα γέρο τοῦ χωριοῦ:

«Θέλεις νὰ φύγουν οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ δῶ καὶ νὰ μείνη τὸ χωριὸ ἐλεύθερο; Στεῖλε μου. Δόσε μου τὴ Ζωγραφιστή. Γυναίκα θὰ τὴν πάρω καὶ θὰ τὴν ἀφήσω Χριστιανή».

—Νὰ πάρη Τοῦρκο ἡ κόρη τοῦ καπετάνιου; σκέφτηκε ὁ πατέρας μου. Μήτε στὸ ὄνειρό μου νὰ τὸ δῶ. Ἐγέρασα ἀλήθεια καὶ δὲν μπορῶ νὰ γυρίζω στὰ βουνὰ γιὰ νὰ σκοτώνω. Μὰ νὰ πάρη ὁ Τοῦρκος τὴν κόρη μου; Τὴ Ζωγραφιστή; Πέτρα νὰ μὴ μείνη στὸ χωριὸ κι' ἀναπνοὴ στὸ στόμα της καλύτερα.

Ἔβαλε κι' ἄλλους ὁ Γιουσοὺφ Ἀγᾶς νὰ τοῦ μιλήσουνε, νὰ τὸν παρακαλέσουνε.

—Ἔχετε κόρες; ρωτοῦσε ὁ πατέρας μου... Σὰν θέτε τὸ καλὸ τοῦ χωριοῦ, δώσετε τὶς δικές σας κόρες.

Καὶ οἱ μεσίτες τοῦ Γιουσοὺφ φεύγανε. Τί νὰ τ' ἀποκριθοῦνε σ' αὐτό; Ἀλήθεια, ἡ ἀγάπη ποὺ εἶχε στὴ Ζωγραφιστὴ δὲν λέγεται. Κι' ἐμεῖς παιδιά του. Μὰ ἐκείνη ἤτανε καὶ καμμιὰ ἄλλη. Πολλὲς φορὲς τὸν εἴδαμε νὰ τὴν κοιτάζη καὶ θολώνανε τὰ μάτια του. Κρῖμα, κρῖμα, ἔλεγε, κρῖμα στὴν ὀμορφιά της. Κακὸ μοῦ ἤθελε ὁ Θεὸς γιὰ νὰ μοῦ τὴ δώση σ' αὐτὰ τὰ ὕστερα χρόνια.

⁂

Ἕνα βράδυ —τὸ μάθαμε ὑστερώτερα— ἦρθε διαταγὴ στὸ Γιουσοὺφ Ἀγᾶ νὰ πάρη ὅλο του τὸ ἀσκέρι, πενῆντα ἕως ἑξῆντα νομάτους, καὶ νὰ πάη ν' ἀνταμώση τὸ μεγάλο πασᾶ στὸ Ρέθυμνο. Μὰ ποῦ νὰ φύγη αὐτὸς ποὺ ἀγαποῦσε τὴ Ζωγραφιστή; Ξεκινᾶ κι' ἔρχεται στὸ σπίτι μας. Βρίσκει τὸν πατέρα μου νὰ κάθεται στὴν πόρτα ἀπ' ἔξω καὶ νὰ συλλογίζεται.

—Καλησπέρα.

—Καλησπέρα.

—Ἐγὼ φεύγω ἀπόψε γιὰ τὸ Ρέθυμνο.

—Πήγαινε στὸ καλὸ Ἀγᾶ μου.

—Μὰ ἤθελα νὰ σοῦ πῶ...

—Σὰν τί Ἀγᾶ μου;

—Ἤθελα...

—Αἴ...

—... Νὰ μοῦ δώκης τὴ Ζωγραφιστή. Γυναῖκα θὰ τὴν πάρω καὶ ἡ πίστη της θὰ μείνη ὅπως εἶναι.

—Ἀγᾶ μου ἡ Ζωγραφιστὴ εἶναι ἄρρωστη. Γι' αὐτὸ μὲ βλέπεις ἔτσι συλλογισμένο. Ἢ ζῆ ἢ πεθαίνει ἡ Ζωγραφιστή. Πήγαινε στὸ καλὸ καὶ σὰν γυρίσης τὰ ξαναλέμε.

—Ἐγὼ φεύγω ἀπόψε γιὰ τὸ Ρέθυμνο.

—Πατέρα, τοῦ λέει ὁ Τοῦρκος. Αὔριο τὸ μεσημέρι φεύγω. Αὐτὰ ποὺ λὲς δὲν τὰ πιστεύω. Ἂν εἶναι μὲ τὴ θέλησή σου νὰ τὴν πάρω γυναῖκα μου θἄρθω μοναχός μου. Ἀλλοιῶς θὰ στείλω πέντε δέκα ἀνθρώπους μου νὰ τὴν πάρουν μὲ τὸ ζόρι. Ἄλλο δὲν ἔχω νὰ σοῦ πῶ. Συλλογίσου καὶ πές μου.

—Τί νὰ σοῦ πῶ Ἀγᾶ μου. Τὸ παιδί μου εἶναι ἄρρωστο. Ὅ,τι θέλεις κάμε.

Τὴν ἄλλη μέρα ἦλθε πάλι πρωΐ πρωΐ ὁ Ἀγᾶς. Χτύπησε σιγὰ σιγὰ τὴν πόρτα καὶ ρώτησε:

—Ἕτοιμη εἶναι ἡ Ζωγραφιστή;

Κανεὶς δὲν τ' ἀποκρίθηκε. Ὅλοι μας ἐστεκούμαστε στὴ γωνιὰ καὶ μηδὲ τὴν ἀναπνοή μας ἀφήναμε ν' ἀκουστῇ.

—Αἴ σὰν εἶναι ἔτσι γίνεται κι' ἀλλοιῶς, ἐφώναξε μουγκρίζοντας σὰ βόδι ὁ ἀγᾶς καὶ ἔφυγε. Ὁ πατέρας μου τὰ ἄκουσε αὐτὰ κίτρινος σὰν τὸ λεμόνι.

—Ζωγραφιστὴ θέλεις νὰ γίνῃς Τούρκισα. Θέλεις νὰ πάρῃς Τοῦρκο; τὴν ἐρώτησε. Ἂν θέλῃς δὲν θὰ κακοπεράσῃς. Μὰ τὴν Παναγία. Θὰ ἔχῃς σκλάβους, φορέματα, μεταξωτὰ καὶ παλάτι νὰ κάθεσαι. Μὰ θἄχῃς καὶ τὴν κατάρα τοῦ πατέρα σου. Διάλεξε.

—Πατέρα μου, εἶπε μὲ κλάμματα ἡ Ζωγραφιστή, καὶ γονάτισε μπροστά του. Πέ μου ἐσὺ τί θέλεις νὰ κάμω; Μὰ Τοῦρκο μὴ μοῦ πῇς νὰ πάρω γιατὶ ἔχω καλύτερο νὰ σκοτωθῶ.

—Πῶς φαίνεσαι Ζωγραφιστὴ πὼς εἶσαι κόρη Καπετάνιου!

⁂

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκοῦμε χτύπους στὴν πόρτα. Χτύπους δυνατούς. Κανεὶς δὲν ἐκουνήθηκε. Κρύος ἵδρος μᾶς ἐπερίχυσε. Θὰ ἤρθανε οἱ ἄνθρωποι τοῦ Γιουσοὺφ Ἀγᾶ. Μιὰ καὶ δυὸ ἀκοῦμε νὰ τρίζῃ ἡ πόρτα. Τώρα θὰ σπάσῃ. Τὰ συλλογίζομαι μόνο καὶ θαρρῶ πὼς εἶναι ἐκείνη ἡ στιγμὴ καὶ ἀνατριχιάζω. Ἀκούει ὁ πατέρας τὸν χτύπο, ρίχνει μιὰ ματιὰ στὴν πόρτα, μιὰ στὴ Ζωγραφιστή.

—Κάμε τὸ σταυρό σου, παιδί μου! τῆς λέει, θὰ πᾷς νὰ βρῇς τὴ μάνα σου.

Καὶ σέρνει τὸ μαχαίρι ἀπὸ τὴ μέση του. Σὰν ἄστραψε τὸ μαχαίρι, ἡ λάμψη του μοῦ φάνηκε λεπίδα, ποὺ χωνόταν μέσα στὰ στήθια μου. Ἡ Ζωγραφιστὴ ἔκανε τὸ σταυρό της καὶ δὲν ἔβλεπε. Ἡ πόρτα ἐχτυποῦσε κι' ἔτριζε. Μιὰ στιγμὴ ἀκόμα καὶ θὰ ἔπεφτε.

—Γκιαούρηδες, γιὰ μιά..., ἀκούστηκε ἀπ' ἔξω μιὰ φωνή. Ἕνας ἀπὸ τοὺς Τούρκους εἶπε ἕνα κακό, πολὺ κακὸ λόγο γιὰ τὴν ἀδελφή μου. Τὸν ἄκουσε ὁ πατέρας μου, κοκκινίζει, ἀφρίζει, πηδᾷ καὶ χώνει τὸ μαχαίρι του στὰ στήθια, στὴν καρδιὰ τῆς ἀδελφῆς μου...

Ὅταν ἡ πόρτα ἔπεσε, ἡ Ζωγραφιστὴ ἦταν σκεπασμένη μ' ἕνα σεντόνι καὶ μόνο τὸ πρόσωπό της ἔβλεπες κατακίτρινο, χλωμό...

—Δὲ σοῦ τἄλεγα, ἢ ζῇ ἢ πεθαίνει! εἶπε ὁ πατέρας μου στὸν Γιουσοὺφ Ἀγᾶ. Ἐσὺ τὴ σκότωσες. Τώρα σκότωσέ μας καὶ μᾶς.

Τὴν εἶδε ὁ Ἀγᾶς, ἔσκυψε, ἀκούμπησε τὸ χέρι του εἰς τὸ κούτελό της καὶ δὲν ἔβγαλε ἄχνα ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἐγύρισε καὶ μᾶς εἶδε, ἔπειτα ἐπετάχτηκε ἔξω βιαστικός.

—Κάμε τὸ σταυρό σου, παιδί μου.

—Πᾶμε, ἀφῆστε τους, ἐφώναξε στοὺς ἀνθρώπους του.

Καὶ ἕνα γέλιο ἀκούστηκε ἀπ' ἔξω: Τοῦ Γιουσούφ. Καὶ ἕνα πλιὸ ἄγριο ἀπὸ μέσα: Τοῦ πατέρα μου. Ὁ πατέρας μου ἐτρελλάθηκε... Δὲν ξέρω τί ἀπόγινε ὁ Γιουσούφ. Μὰ αὐτός, αὐτὸς ἦταν Τοῦρκος.

—Κακὸς Τοῦρκος; Αἴ γιαγιά; Κακὸς Τοῦρκος;

—Ναί, κακὸς παιδάκια μου... Μὰ δὲν εἴπαμε νὰ μὴν κλάψῃ κανένα ἀπὸ σᾶς;

—Καὶ σὺ γιατὶ κλαῖς, γιαγιά;

—Ἐμένα ἡ Ζωγραφιστὴ ἦταν ἀδελφή μου...

—Καὶ μᾶς δὲν ἤτανε θεῖτσα μας; Αἴ τοὺς κακούργους...

—Σὰ μεγαλώσω ἐγὼ ποὺ εἶμαι ἀγόρι... Ἄχ ἂς μεγαλώσω!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

Τὸ διήγημα μας

Γιὰ τὸν Ἰωάννη Δαμβέργη σᾶς ἔχουμε ξαναπῆ. Τὸ διήγημά του «Κόρες Καπετάνιου» εἶναι πραγματικὰ τὸ ὡραιότερό του. Πρέπει ὅμως νὰ σᾶς ἐξηγήσουμε μερικὰ γιὰ τὴν σκληρότητα τοῦ καπετάνιου. Τὴν παλιὰ ἐκείνη ἐποχή, ποὺ οἱ Τοῦρκοι τυραννοῦσαν τὶς περισσότερες ἑλληνικὲς ἐπαρχίες, οἱ «ραγιάδες» ὅπως ἔλεγαν τοὺς σκλάβους, θεωροῦσαν σὰν ἔγκλημα ἐθνικὸ καὶ θρησκευτικὸ νὰ δίδουν τὶς κόρες τους στοὺς Τούρκους.

Τὴν παλιὰ ἐκείνη ἐποχὴ μιὰ κοπελλιὰ προτιμοῦσε τὸ θάνατο παρὰ νὰ ἀλλάξῃ τὴν πίστη της καὶ νὰ γίνῃ γυναῖκα Τούρκου διὰ τοῦτο καὶ ὁ χορὸς τοῦ Ζαλόγγου, διὰ τοῦτο καὶ τὰ τόσα ὁλοκαυτώματα. Πολλὰ κορίτσια βρῆκαν τὸ θάνατο μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μὴν πέσουν στὰ χέρια τῶν Τούρκων.

Μὰ τὸ διήγημα τοῦ Ἰωάννου Δαμβέργη μᾶς μαθαίνει καὶ κάτι ἄλλο. Πόσο πολύτιμη γιὰ τὸν ἄνθρωπο εἶναι ἡ ἐθνική του ἐλευθερία. Ἐμεῖς σήμερα ἀπολαμβάνουμε ἥσυχοι τὴν ἐθνική μας ἐλευθερία. Εἴμαστε κύριοι στὸ σπίτι μας. Τότε κανένας δὲν ὥριζε οὔτε τὸν ἑαυτό του. Ἡ ζωή του, ἡ τιμή του, ἡ τιμὴ καὶ ἡ ζωὴ τῆς οἰκογενείας του, ἡ περιουσία του, τὰ εἰσοδήματά του, ἦταν πάντα στὴ διάθεση τοῦ κατακτητοῦ.

Μὲ τὸ διάβασμα τοῦ διηγήματος αὐτοῦ, θὰ νοιώσουμε ὅλοι τί θὰ πῇ νὰ εἶναι ἕνα ἔθνος ἐλεύθερο, καὶ πὼς γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἐλευθερία ἀξίζει τὸν κόπο νὰ ἀγωνίζεται κανεὶς καὶ νὰ πεθαίνῃ ἀκόμα.

Τί πρέπει νὰ κάνωμε

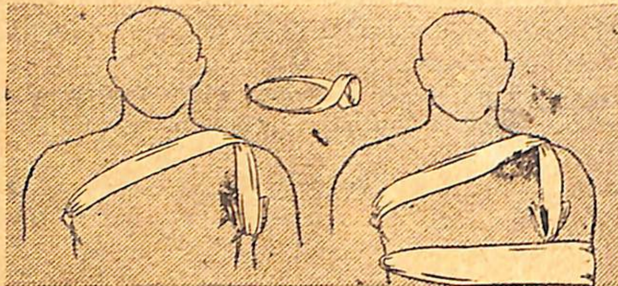
ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΕΠΙΔΕΣΜΟΙ

(συνέχεια)

Στὰ προηγούμενα ἔχομε πεῖ πῶς γίνονται οἱ διάφοροι ἐπίδεσμοι ποὺ στερεώνουν τὰ ἐπιθέματα πάνω στὰ τραύματα. Καὶ ἐξηγήσαμε ὅτι ὁ καλύτερος ἐπίδεσμος εἶναι ὁ τριγωνικός.

Τραῦμα στὴν μασχάλη (Εἰκόνα 1) Τοποθέτησε τὸ κέντρο τῆς

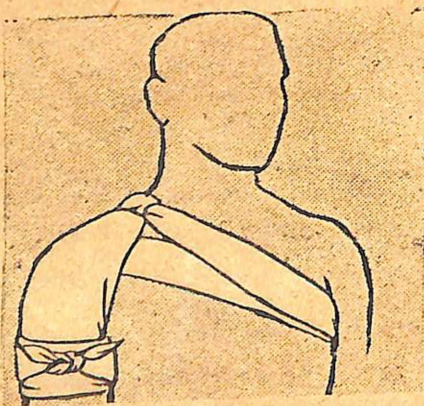
Εἰκὼν 1.

ἐπιδεσμικῆς ταινίας (ἐπιδεσμικὴ ταινία γίνεται ὅταν τυλίξη κανεὶς τὸν τριγωνικὸ ἐπίδεσμο κάμποσες φορὲς) πάνω στὸ ἐπίθεμα ποὺ σκεπάζει τὴν πληγή, τράβηξε πρὸς τ' ἀπάνω τὶς ἄκρες τῆς ταινίας, καὶ σταύρωσέ τις στὸν ὦμο. Πέρασε τὴν μιὰ ἄκρη ἀπὸ τὸ στῆθος καὶ τὴν ἄλλη ἀπὸ τὴν ράχη, καὶ ἔνωσέ τις μὲ κόμπο κάτω ἀπὸ τὴν ἄλλη μασχάλη. Προσοχὴ ὅμως νὰ μὴ σφίξης τόσο ὥστε νὰ ἐμποδιστῆ ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος.

Τραῦμα στὸν ὦμο: (Εἰκόνα 2). Τοποθετοῦμε ἀποστειρωμένο ἐπίθεμα στὴν πληγὴ ἢ στὸ ἔγκαυμα.

Τοποθετοῦμε τὴν ἐπιδεσμικὴ ταινία στὴν πληγή. Τὶς ἄκρες τὶς φέρνομε κάτω ἀπὸ τὴν μασχάλη καὶ τὶς σταυρώνομε. Σταυρωτὲς τὶς φέρνομε ὡς τὸ ἐπίθεμα καὶ σταυρώνομε πάλι. Τὴν μία ἄκρη τὴν περνοῦμε ἀπὸ τὴν ράχη τὴν ἄλλη ἀπὸ τὸ στῆθος καὶ τὶς δένομε κόμπο κάτω ἀπὸ τὴν μασχάλη τοῦ γεροῦ ὤμου.

Ὁ τριγωνικὸς ἐπίδεσμος μπορεῖ ἐ-

Εἰκὼν 2.

πίσης νὰ χρησιμοποιηθῆ γιὰ νὰ συγκρατήση ἐπιθέματα πάνω στὸν ὦμο.

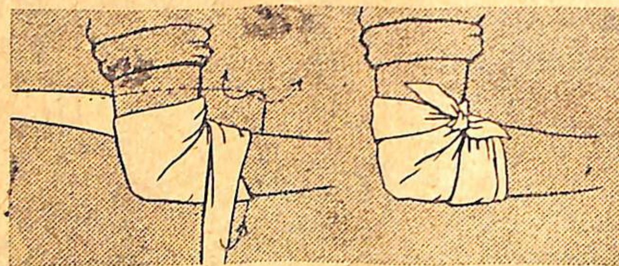
Γι' αὐτὸν τὸν σκοπὸ χρησιμοποιοῦμε δυὸ τριγωνικοὺς ἐπιδέσμους ἢ ἕνα τριγωνικὸ ἐπίδεσμο καὶ μιὰ ἐπιδεσμικὴ ταινία.

Τοποθετοῦμε τὴ μέση τῆς ἐπιδεσμικῆς ταινίας πάνω στὸν πληγωμένο ὦμο. Τραβᾶμε τὶς δυὸ ἄκρες τῆς ταινίας ἔτσι ὥστε νὰ περιβάλουν τὸ σῶμα (τὴν πλάτη καὶ τὸ στῆθος) καὶ τὰ δένομε μὲ κόμπο στὴν ἀντίθετη μασχάλη. Ἔπειτα δένομε μὲ κόμπο (ἢ στερεώνομε μὲ παραμάνα) τὴν κορυφὴ ἑνὸς ἄλλου τριγωνικοῦ ἐπιδέσμου πάνω στὸν ἐπίδεσμο ποὺ δέσαμε ἀπ' εὐθείας πάνω ἀπὸ τὸν ὦμο..

Τοποθετοῦμε αὐτὸν τὸν νέο τριγωνικὸ ἐπίδεσμο ἔτσι ὥστε ἡ μέση τῆς βάσης του νὰ βρίσκεται πάνω στὸ μπράτσο. Διπλώνομε τὸν ἐπίδεσμο ὡς τὸν φέρομε στὸ ὕψος ποὺ θέλομε, διασταυρώνομε τὶς ἄκρες γύρω ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τὸ δένομε.

Τραῦμα στὸν ἄγκωνα ἢ τὸ γόνατο:

(Εἰκόνα 3) βάζομε στὴν πληγὴ ἀποστειρωμένο ἐπίθεμα καὶ τὸ στερεώνομε μὲ τὶς ἄκρες του. Ὕστερα παίρνομε τὴν ἐπιδεσμικὴ ταινία καὶ τοποθετοῦμε τὴν μέση του στὸ γύρισμα τοῦ ἄγκωνα ἢ τοῦ γόνατος. Τυλίγομε τὶς ἄκρες καὶ

Εἰκὼν 3.

τὶς σταυρώνομε στὴ μέσα γωνία τοῦ ἄγκωνα ἢ τοῦ γόνατος. Τὴν πάνω ἄκρη τὴν τυλίγομε πάνω ἀπὸ τὸν ἄγκωνα, καὶ τὴν κάτω ἄκρη στὸ χέρι κάτω ἀπὸ τὸν ἄγκωνα. Σταυρώνομε τὶς ἄκρες στὴ μέσα γωνία τοῦ ἄγκωνα πάλι καὶ τὴ δένομε κόμπο στὸ ἔξω μέρος.

Γιὰ τὸ γόνατο χρησιμοποιοῦμε μεγαλύτερη ἐπιδεσμικὴ ταινία.

Ὁ γιατρὸς Ι.

Γιὰ νὰ γελᾶτε

—Ποιὰν εἶχε μητέρα ὁ Διόνυσος μπαμπᾶ;

—Τὴ Σεμέλη.

—Τί μὲ μέλει; Μὰ τί θ' ἀπαντήσω αὔριο ἂν μὲ ρωτήση ὁ Καθηγητής;

ΧΑΡ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

26ον

Σήμερα θὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν **Σικελικὴ παρτίδα** 1) ε2-ε4, γ7-γ5).

Ἐνῶ στὴ γαλλικὴ παρτίδα καὶ στὴν ἄμυνα Κάρο-Κὰν τὰ μαῦρα ἐπιτρέπουν στὰ λευκὰ τὴν ἄμεση κατάληψη τοῦ κέντρου, ἐδῶ, μὲ τὴν κίνηση 1......γ7-γ5, ἐμποδίζουν αὐτὴ τὴν ἐγκατάσταση τῶν λευκῶν.

Οἱ πιὸ συνηθισμένες συνέχειες εἶναι οἱ ἑξῆς:

A

	Λευκὰ	Μαῦρα
1	ε2-ε4	γ7-γ5
2	δ2-δ4	γ5Χδ4
3	Ιη1-ζ3	Ιβ8-γ6
4	Ιζ3Χδ4	Ιη8-ζ6
5	Ιβ1-γ3	ε7-ε6
6	Αζ1-ε2	Αζ8-β4
7	0-0	Αβ4Χγ3
8	β2Χγ3	Ιζ6Χε4
9	Αε2-ζ3	δ7-δ5
10	Ιδ4Χγ6	β7Χγ6
11	Αζ3Χε4	δ5Χε4
12	Βδ1Χδ8+	Ρε8Χδ8
13	Πζ1-ε1	ζ7-ζ5

Ἡ θέση αὐτὴ ὁδηγεῖ μᾶλλον πρὸς τὴν νούλα.

B

	Λευκὰ	Μαῦρα
1	ε2-ε4	γ7-γ5
2	Ιβ1-γ3	Ιβ8-γ6
3	η2-η3	η7-η6
4	Αζ1-η2	Αζ8-η7
5	δ2-δ3	δ7-δ6
6	Ιη1-ε2	Ιη8-ζ6
7	0-0	0-0
8	θ2-θ3	Αγ8-δ7
9	Αγ1-ε3	

Γ

	Λευκὰ	Μαῦρα
1	ε2-ε4	γ7-γ5
2	Αζ1-γ4	ε7-ε6
3	Ιβ1-γ3	Ιβ8-γ6
4	Ιη1-ζ3	Ιη8-ζ6
5	δ2-δ3	δ7-δ5
6	ε4Χδ5	ε6Χδ5
7	Αγ4-β5	α7-α6
8	Αβ5Χγ6+	β7Χγ6
9	Βδ1-ε2+	Αζ8-ε7
10	Ιζ3-ε5	Βδ8-γ7
11	Αγ1-ζ4 (μὲ τὴν ἀπειλὴν 12 Ιε5-η7)	
11		Βγ7-β7
12	Πα1-β1	0-0
13	0-0	

Σᾶς δίνω τώρα μὲ τὸ συντομευμένο σύστημα γραφῆς μιὰ ὡραιότατη παρτίδα παιγμένη πάνω στὴν Σικελικὴ ἄμυνα ἀπὸ τὸν σημερινὸ πρωταθλητὴ τοῦ κόσμου Μ. Μποτβίννικ στὰ 1933:

Λευκά: Rauser. Μαῦρα: Botvinnik.

1 ε4, γ5. 2 Ιζ3, Ιγ6. 3 δ4, γ5Χδ4. 4 ΙΧδ4, Ιζ6. 5 Ιγ3, δ6. 6 Αε2 η6. 7 Αε3, Αη7. 8 Ιβ3, Αε6. 9 ζ4, 0-0. 10 0-0, Ια5! 11 ΙΧΙα5, ΒΧΙα5. 12 Αζ3, Αγ4. 13 Πε1, Πζ8δ8. 14 Βδ2, Βγ7. 15 Πα1γ1 (γιὰ νὰ προετοιμάση: (16 β3, μὲ συνέχειαν Ιβ5 ἢ Ιε2 καὶ γ4), ε5! 16 β3 δ5! 17 ε4Χ δ5, ε4!! 18 β3ΧΑγ4, ε4ΧΑζ3. 19 γ5, Βα5. 20 Πε1δ1; Ιη4! 21 Αδ4, ζ2+, 22 Ρζ1, (ὄχι 22 Ρθ1 διότι ΠΧδ5!!. 23 ΙΧΠδ5, ζ1=Β +! 24 ΠΧΒζ1, ΒΧΒδ2). Βα6+. 23 Βε2, ΑΧΑδ4. 24 ΠΧΑδ4, Βζ6!! 25 Πγ1δ1, Βθ4 (μὲ τὴν ἄμεσον ἀπειλὴ ΙΧθ2 μάτ). 26 Βδ3, Πε8. 27 Πε4, ζ5. 28 Πε6, ΙΧθ2+. 29 Ρε2, ΒΧζ4 καὶ τὰ λευκὰ ἐγκατέλειψαν διότι στὴν ἀναγκαστικὴν ἀπάντηση 30 Πζ1 τὰ μαῦρα συνεχίζουν καὶ κερδίζουν μὲ ΙΧΠζ1. 31 ΡΧ! ζ1 ΠΧΠε6. 32 δ5 ΧΠε6, Βε5.

Στὴ συνέχεια ἔχουμε τὴν **Σκανδιναυϊκὴ παρτίδα** (1ε2-ε4, δ7-δ5) ὅπου τὰ μαῦρα ὁρμοῦν θαρραλέα στὸ κέντρον ἀπ' τὴν ἀρχὴν παρὰ τὴν πρόωρη ἔξοδο τῆς Β τους, ποὺ προκαλεῖ μιὰ τέτοια ἔξοδος. Ἰδοὺ ἡ πιὸ συνηθισμένη ἀνάλυση.

	Λευκὰ	Μαῦρα
1	ε2-ε4	δ7-δ5
2	ε4Χδ5	Βδ8Χδ5
3	Ιβ1-γ3	Βδ5-α5

Οἱ διαγωνισμοὶ

(Μονόλογος)

ΠΕΤΡΟΣ : (Κάθεται μπροστὰ σ' ἕνα τραπέζι μ' ἀνοιγμένα βιβλία, διαβάζει ἀφηρημένος μερικὲς σειρὲς καὶ ὕστερα σηκώνει τὸ κεφάλι του ἐπάνω καί... ἀεροβατεῖ. Ξάφνου ἡ ματιά του πέφτει στὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων καί... ἀφυπνίζεται ἔντρομος).

—Εἴδατε τὶ ἔπαθα; Κάθουμε τόση ὥρα ἐδῶ ἀεροβατώντας καὶ χαζεύοντας, χωρὶς ὁ μαῦρος νὰ πάρω χαμπάρι τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, πὼς ἄλλες στενοχώριες καὶ ἄλλα πικρὰ φαρμάκια μὲ περιμένουνε πάλι σήμερα..

(Διαβάζει σκεφτικός). Πέμπτη: 8 - 9 Μαθηματικά. Ὤχ! Μὲ βρῆκε κατάστηθα τὸ βόλι. Πρώτη καὶ καλή. 9 - 10 Νέα Ἑλληνικά. Τὶ ἔχομε; Ἄ, ναί. Κάποιο ποίημα, μοῦ φαίνεται ἀναλύσεις, εἰκόνες, περιλήψεις, νοήματα καὶ τὰ τοιαῦτα. Φασαρίες δηλαδή. Συνεχίζουμε 10 - 11 Ιστορία χτὲς μὲ σήκωσε. Ἀποκλείεται πάλι αὔριο. 11 - 12 φυσική. Δὲν ἔχουμε πράγματα πολλά. Δυὸ φύλλα γιομᾶτα τύπους καὶ κόντρα τύπους. Θεωρία; Μὴ ρωτᾶς καὶ μὴ μαθαίνεις. Καὶ τελειώνουμε μὲ 12 - 1 Λατινικά.

Ὅπως βλέπετε ἂν ἀφαιρέση κανεὶς τὴν ἱστορία ποὺ μὲ σήκωσε μόλις χτές, τἄλλα ὅλα εἶναι πάρτα καὶ πέτατα. (Σκέφτεται). Τὶ θὰ γίνη αὔριο! Εἶμαι—βέβαιος γιαυτὸ νὰ μὴν ἀμφιβάλετε καὶ σεῖς —ὅτι τὰ ὀχτάρια καὶ τὰ ἐννιάρια θὰ χορεύουνε αὔριο στὴ ράχη μου ταγκὸ μὲ καραμοῦζες. Καὶ πλησιάζουνε καὶ τὰ διαγωνίσματα. Σὲ λίγες μέρες γράφουμε. Ἄχ Θεέ μου ὅταν τὰ σκέφτουμαι ἔχω πονοκέφαλο. Ἡ καρδιά μου ὑποφέρει. Χτυπάει, σὰ τὴ καμπάνα τῆς Ἁγίας Ἀνάληψης. Τὶ θὰ γίνω; Θὰ γράψω καλά; (Σηκώνεται ἐπάνω νευρικὰ καὶ μονολογεῖ χειρονομώντας). Κατάλαβες, δηλαδή, τὶ γίνεται; Ὄχι γιὰ τίποτα ἄλλο, ἀλλὰ κατάλαβες; Τὶ ἔχουμε τὸ Φεβρουάριο; Διαγωνισμούς. Τὶ ἔχουμε τὸν Ἰούνιο; Διαγωνισμούς. Τὶ ἔχουμε σήμερα; Πρόχειρο διαγώνισμα. Τὶ ἔχουμε αὔριο; Τὸ ἴδιο. Κάθε τόσο λαχτάρες καὶ μαράζια. Τὶ χρειάζονται κύριε οἱ διαγωνισμοί; Μάλιστα τὶ χρειάζονται; Δὲν εἶναι περασμένα αὐτά; Ἐπαναλήψεις θἀρχίσουμε; Θὰ μοῦ πῆτε τώρα μὲ τὴ σειρά σας. Μάλιστα κύριε Πέτρο. Χρειάζονται καὶ....λιγάκι οἱ διαγωνισμοί. Ποῦ ξέρουμε ἐμεῖς τὶ ἔκανες σ' ὅλο τὸ ἑξάμηνο; Ἐδιάβαζες ἢ ἔτσι ἔχανες τὸν καιρὸ σου; Καὶ σᾶς ἀπαντῶ: Μάλιστα κύριε καθηγητά. Διάβαζα καὶ παραδιάβαζα. Ποῦ τὸ ξέρετε ἐσεῖς εἴπατε; Τὶ μὲ νοιάζει ἐμένα, ἂν δὲν τὸ ξέρετε; Τὸ ξέρω ἐγώ. (Ἀναστενάζει). Ἄχ! Τὶ κάθουμαι ὁ δόλιος καὶ φωνάζω καὶ μὲ πονέσανε οἱ ἀμυγδαλές μου; Μήπως πρόκειται νὰ εἰσακουστῶ μὲ τὶς φωνές; Ὄχι βέβαια. Λοιπὸν τὶ γίνεται; Δὲν πιάνω νὰ διαβάσω κανένα κεφάλαιο ἀπὸ κείνη τὴ μαγκούφα τὴν ἱστορία ἢ κάτι ἀπὸ κεῖνα τὰ ἄθλια Μαθηματικὰ μὲ τὰ σὺν καὶ τὰ πλήν; Ἔτσι θἄχω καὶ καμμιὰ ἐλπίδα νὰ ἀποχτήσω καὶ τὴ βάση. Ἐσεῖς τὴ λέτε; Ἔχω δίκιο ἢ πάλι σὲ γκάφα πέφτω; Ἀσφαλῶς ὄχι. Λοιπὸν ἐπὶ τὸ ἔργον....

(Ἀνοίγει τὴν Ἱστορία νὰ διαβάση,
ἐνῷ ἀπαγγέλει ἕνα ποίημά του):

Οἱ διαγωνισμοὶ πλακῶσαν, οἱ τοῦ πρώτου ἑξαμήνου
κι' ἀσφαλῶς αὐτοὶ θὰ εἶναι τὸ κουδούνι τοῦ κινδύνου
καὶ θὰ δείξουν, ἂν θὰ βγοῦμε ἀπ' τὴ φετεινὴ τὴ τάξη ἢ θὰ πάρουμε τὰ ρέστα καὶ θὰ εἴμαστε..ἐν τάξει.
Ἂς στρωθοῦμε στὴ μελέτη, σὰ παιδιὰ καλοῦ καιροῦ.
Μὴ χαζεύουμε στοὺς δρόμους καὶ δὲν ξέρω, ποῦ (ἀλλοῦ
βολταρίζοντας ἀσκόπως καὶ ξοδεύοντας γι' αὐτὸ
τὴν πολύτιμη τὴν ὥρα, τὴ στιγμὴ καὶ τὸ λεπτό...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ
Μαθητὴς Γυμνασίου Πύλου)

4	δ2 - δ4	Ιη8 - ζ6
5	Ιη1 - ζ3	Αγ8 - η4
6	θ2 - θ3!	Αη4 - θ5
7	η2 - η4!	Αθ5 - η6
8	Ιζ3 - ε5	Ιβ8 - δ7

9 Ιε5 - γ4 Μ' αὐτὴν τὴν καταδίωξη τῆς μΒ τὰ λευκὰ κερδίζουν ἔδαφος καὶ στὸ τέλος θριαμβεύουν ὅπως θὰ δοῦμε πιὸ κάτω.

Γι' αὐτὸ φρονιμώτερο εἶναι στὴν τρίτη τους κίνηση νὰ τὴν κρύψουν μὲ 3......Β δ5 - δ8.

9 .... Βα5 - α6
(Ἂν 9....Ββ4. 10 α3 καὶ ἡ μΒ χάνεται).
10 Αγ1 - ζ4 (μὲ τὴν ἀπειλὴ 11 Ιβ6+).
10 .... Βα6 - ε6+

11	Ιγ4 - ε3	0 - 0 - 0
12	δ4 - δ5	Βε6 - β6
13	Ιε3 - γ4	Ββ6 - β4
14	α2 - α3	Ββ4 - γ5

15 Αζ4 - ε3 καὶ μὲ μΒ εἶναι ἀριθμητικὰ χαμένη.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ μιλήσουμε γιὰ τὰ ὑπόλοιπὰ ἡμιάνοικτα ντεμποῦτα. ΤΟ ΠΙΟΝΙ

ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΡΥΦΕΣ ΤΟΥ "ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ,,

ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ

Σὲ σένα ποὺ οἱ ἀκτῖνες σου—κόρες ἀγαπημένες
ἀφήνουν τὰ παλάτια σου στὰ χρυσαφιὰ ντυμένες
σὲ σένα τούτη τὴ στιγμή, γονατιστὸς μπροστά (σου
θέλω νὰ πῶ εὐχαριστῶ. Μὴ φύγης ἥλιε. Στάσου.

Ζωὴ ἁπλόχερα σκορπᾶς στῆς γῆς τὸ κάθε μέρος
καὶ σὺ τὰ στάχυα χρυσαφιὰ βάφεις σὰν ρθῆ (τὸ θέρος
τριαντάφυλλα στὸν οὐρανό, φλόγες γύρω ἁ- (πλώνεις
παίρνεις χορτάρι ταπεινὸ καὶ τὸ ἀποθεώνεις.

Κάνεις παλάτι ἀρχοντικό, καλύβα ἐρειπωμένη
καὶ σ' εὐλογᾶ ὁ γεωργὸς τὴν θυμωνιὰ σὰν δέ- (νει
ἐσὺ τοῦ κάθε ἀνθιοῦ κρυφὰ τὴν δακρυοσταλίδα
ρουφᾶς καὶ γίνεται μὲ μιᾶς διαμάντι. Ναὶ τὸ (εἶδα.

Τὸ εἶδα κι' ἔμεινα βουβός, ἄλαλος, μαγεμμέ- (νος
καὶ ἄθελα ψιθύρισα, ἂς εἶσαι εὐλογημένος
ἂς εἶσαι εὐλογημένος σὺ ποὺ κάνεις νιὸ τὸ (γέρο
Τάχα μὴ εἶσαι ὁ Θεός; Ἀλλοίμονο δὲν ξέρω.

Β. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΗΜΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

Κυττάζω πρὸς τὴν ἄλλη γειτονιὰ
Στὰ σπίτια τὰ παλιὰ τὰ ἐρειπωμένα
Φαντάσματα λὲς κι' εἶναι τρυπωμένα,
Στὴν ἔρημη αὐτὴ τὴ γειτονιά.
Σὲ κάθε της παντέρημη γωνιὰ
Σπίτια θὰ δῆς μονάχα γκρεμισμένα
Παντέρημη θλιμένη γειτονιά,
Μὲ τὰ σπιτάκια σου τὰ ἐρειπωμένα!

Ἐκεῖ στὴν ἔρημη αὐτὴ γῆ
Ἀνάμεσα στὰ τόσα τὰ συντρίμια,
Πολλὲς ψυχὲς πλανιῶνται σὰν ἀγρίμια.
Ἐκεῖ εἶναι ἡ ἀγαπημένη τους ἡ γῆ,
Ὁποὺχουνε στὸν κόσμο πρωτοβγῆ.
Ἀντάμα μὲ τὴν τόση τὴν ἀσχήμια
Τὰ ἐρείπια σκεπάσανε τὴ γῆ,
Ἐδῶ κι' ἐκεῖ θὰ δῆς παντοῦ συντρίμια.

Μόνο στῆς γειτονιᾶς ἐκεῖ τὴν ἄκρηα
Ξεφύτρωσε φτωχὸ μημεληισμόνει
Γιὰ γῆ ἀγαπημένη του καὶ μόνη
Ἔχει τῆς γειτονιᾶς αὐτὴ τὴν ἄκρια.
Π' ἁγνὴ μιὰ κόρη πότισε μὲ δάκρυα.
Δειλὰ τὰ γαλανά του ἄνθη ἁπλώνει
Ἔμεινε γιὰ ἐνθύμιο ἐκεῖ στὴν ἄκρια
Μονάχα ἕνα φτωχὸ μημεληισμόνει.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΕΛΛΟΥΝΤΟΣ

ΝΕΟΙ...

(Ἀφιέρωμα στὴν χριστιανικὴ μας νεολαία)

Νέοι σεῖς, ποὺ στὰ χέρια σας πλάθεται
ἡ ζωὴ μιᾶς καινούργιας Ἑλλάδας,
τῆς ὁρμῆς σας οἱ φλόγες τυλίχτηκαν
μὲ ἀχτίδες γλυκόφωτης δάδας!...

Κι' ὅθε πέφτουν χαράζουν βαθειόπλατα
τῆς τιμῆς καὶ τῆς νίκης τὴ στράτα,
καὶ ἀγγίζουν τὰ κρίνα, κι' ἁπλώνουνε
τὴν πνοὴ τοῦ θανάτου στὰ βάτα.

Ὡς γλυστροῦν ἁπαλές. χλωμορόδινες,
κι' ὅλο χάρη σὲ κάθε ἀσκήμια
σὰν ἀδέλφια, τῆς χύνουν ἁπλόχερα
καλλονῆς της χαμένα ἀσήμια.

Νέοι σεῖς, τυλιγμένες οἱ φλόγες σας
τῆς ὁρμῆς στοῦ Νυμφίου τὴ Δάδα,
μιᾶς Ἰδέας κουρσάρες λευκόφτερες
μὲ κλεισμένη ἐντὸς τὴν Ἑλλάδα!...

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ Π. ΤΣΙΑΚΑΣ

ΗΡΘΕ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

«Καλῶς τον κι' ἦρθες νὰ μᾶς πῆς καὶ πάλι (πρωτοβρόχι
στὴ στέγη τὸ μονότονο γοργὸ κελάϊδημά σου»

Ἔφυγε πιὰ τὸ καλοκαίρι! Ἀπὸ τὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ κατηφόρισε τὸ κίτρινο παλληκάρι τὸ Φθινόπωρο. Ἦρθε τὸ φθινόπωρο. Τὰ σύννεφα μαζεύονται ὅλο καὶ πιὸ πυκνὰ καὶ τρέχουν στὸν οὐρανὸ σὰ νὰ τὰ κυνηγᾶ κανείς. Τὰ λαγκάδια γεμίζουν ἴσκιους, καὶ τὰ πουλάκια πέφτουν πολὺ χαμηλά, γιατὶ φοβοῦνται μὴν ἔρθει ἡ βροχὴ τὰ βρῆ ψηλά, καὶ βαρύνει τὰ φτερά τους μουσκεύοντάς τα.

Ἦρθε τὸ φθινόπωρο! Στάλες χονδρὲς ἀραιές, διστακτικὲς στὴν ἀρχή, ὕστερα πιὸ πυκνές ὁρμητικές, λούζουν τὰ δέντρα καὶ τὰ χορτάρια καὶ τὰ ξεδιψάζουν, πλένουν τὴν γῆ καὶ ὅλα εἶναι φρεσκολουσμένα. Ἀπὸ νωρὶς ὁ καιρὸς φαινόταν πὼς θὰ γύριζε στὴ βροχή. Οἱ τελευταῖες κάψες τοῦ Σεπτέμβρη προμηνοῦσαν τὸ ξέσπασμα. Ἦρθε τὸ φθινόπωρο! Οἱ ἀστραπὲς τώρα εἶναι πιὸ πυκνὲς καὶ οἱ βροντὲς δείχνουν πὼς μεγάλος πόλεμος ξεσπᾶ ἀπὸ τὰ μαυριδερὰ σύννεφα. Φαίνονται χρυσὲς γραμμὲς τσακισμένες μὲ ἄπειρες γωνίες καὶ ζὶκ-ζάκ, νὰ χωρίζουν τοὺς μαύρους ὄγκους ποὺ κρύβανε τὸν οὐρανό. Στὶς ἄκρες τοῦ δρόμου ἀπὸ τὴν μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη σχηματίζονται μικρὰ ποταμάκια ποὺ σέρνουν μαζί τους τὰ χώματα, τὴ λάσπη, καὶ παίζουν μὲ τὰ ξυλάκια τὰ καλάμια καὶ τὰ χρυσοκίτρινα φύλλα ποὺ ἀρμενίζουν πάνω στὰ λασπωμένα νερά τους. Φαίνουνται χαρούμενα γιατὶ ταξιδεύουν πρὸς τὸ ἄγνωστο. Ὁ ἥλιος δὲν φαίνεται πουθενά, ἡ γῆ κρυώνει, ὁ ἀέρας φυσᾶ μανιασμένα καὶ οἱ ἄνθρωποι βάζουν τὶς ζακέτες τους, διότι ἦρθε τὸ φθινόπωρο!...

ΣΑΜΑΝΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΔΕΙΛΑ - ΔΕΙΛΑ

Τὴν Κρήτη σὰν ἐπάτησα μὲ κόρες δακρυσμένες
καὶ ρίγος στὴν καρδιά,
Χῆρες ἀντίκρυσα παντοῦ μαυρομαντηλωμένες
κι' ὁλόθλιβα παιδιά.

Τῆς Κρήτης σὰν ἐπότισα μὲ δέος κάποια μέρα
τὴ ματωμένη γῆ,
μ' ἕνα στεφάνι ὁλόφωτο ζωσμένη πέρα - ὡς (πέρα
τὴν εἶδα στὴν αὐγή.

Ἀντίκρυσα σὰν πάτησα τὴν Κρήτη μὲ λαχτάρα
τάφους παντοῦ νωπούς
τάφους ποὺ κλειοῦν τοὺς ἥρωες, ποὺ κάποια (μαύρη φάρα
τοὺς ξάπλωσε νεκρούς.

Τῆς Κρήτης τὸ αἱματόβρεχτο, τὸ χρυσαφένιο (χῶμα
δειλὰ - δειλὰ πατῶ.
Θαρῶ σὲ κάθε βῆμα μου πατῶ κι' ἀπ' ἕνα (πτῶμα
καὶ σύγκορμα ριγῶ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΟΥΣΕΤΗΣ

ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΣΟΥ

Ἄγριο δρολάπι ρήμαζε τ' ἀνθρώπινο κοπάδι,
ὅταν στὸ σκότος τὸ πηχτὸ δερνότανε τὸ πνεῦμα!
Σὰν κόρακες στιγκόκραζαν τὰ πάθη καὶ τὸ (αἷμα
ὡς γεύονταν, μαλάκωνε καὶ τὸ φοιχτό τους (χάδι...

Μακρόσυρτη ἡ χλαλοὴ τοῦ μανιασμένου πλήθους
μέσα στὸ βαθυσκότεινο καὶ ματωμένο βράδι,
σὰν ὕψωσε κάποια φωνὴ καὶ θεῖο φῶς ὁμάδι
ἀνάτειλε, γκρεμίζοντας τὰ εἴδωλα τοῦ στήθους!

Κι' ἐθρόνιασε τότε στὴ γῆ φωτόχαρη ἡ μέρα
μιᾶς ἄνοιξης μυριόδροσης, μὲ φωτεινὸν αἰθέρα,
κι' ἔλεγες τ' ἄνθρωπου ὁ νοῦς μὲ τὰ οὐράνια (σμίγει!

Μὰ τόσο λίγο, Κύριε γιατὶ μὲ μᾶς νὰ μείνης
κι' ὡς διάβηκες νὰ ξαναρθοῦν οἱ ὧρες τῆς ὁ- (δύνης;
Γιατὶ ἡ μέρα νὰ σωθῆ κι' ἡ ἄνοιξη νὰ φύγη;...

ΘΑΝΟΣ ΠΑΣΧΟΣ

ΦΥΛΑΧΤΑΡΙ

Μεσ' τὸ «ΕΓΩ» μου φυλαχτό, ὁλόφτωχο φωλιά- (ζει.
Εἶναι μιὰ λέξη ἀθάνατη, ὄνομα φωτεινό.
Τὴ λὲν ΕΛΛΑΔΑ. Δὲν μπορεῖ τῆς λήθης τὸ (χαλάζι
νὰ τήνε σβύση. Ἄσβυστη, θὰ ζῆ ὅσο θὰ ζῶ.

Δ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ

Τὰ σιτάρια

ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Στὰ προηγούμενα εἴχαμε μιλήση γιὰ τὴν προετοιμασία τοῦ χωραφιοῦ, γιὰ τὴν ἀποστράγγιση τοῦ νεροῦ γιὰ τὴν ἀπολύμανση τοῦ σπόρου καὶ γιὰ τὴν σπορά.

Σήμερα θὰ σᾶς πῶ γιὰ τὰ χημικὰ λιπάσματα ποὺ χρειάζεται τὸ στάρι.

Καθὼς ξέρομε μὲ τὰ χημικὰ λιπάσματα δίνομε στὸ χῶμα τὶς ἀπαραίτητες οὐσίες ποὺ χρειάζεται τὸ φυτὸ γιὰ ν᾽ ἀναπτυχθῇ καὶ νὰ δέση καρπό. Οἱ κυριώτερες, εἶναι τρεῖς : τὸ ἄζωτο, τὸ φωσφορικὸ καὶ τὸ κάλι.

Ὅπως ἔχομε ἄλλοτε ἐξηγήσει, στοὺς τύπους, τῶν λιπασμάτων πρῶτα γράφεται τὸ ἄζωτο, δεύτερο τὸ φωσφορικὸ καὶ τελευταῖο τὸ κάλι.

Ἔτσι στὸν τύπο λ. χ. 4 - 12 - 3 - καταλαβαίνομε πὼς σὲ 100 ὀκάδες ἀπὸ αὐτὸ τὸ λίπασμα, οἱ 4 εἶναι ἄζωτο, οἱ 12 εἶναι φωσφορικὸ καὶ οἱ 3 κάλι.

α) Τὸ κάλι εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ φυτοῦ. Αὐτὸ βοηθάει τὸ φυτὸ νὰ μαζέψη θρεπτικὲς οὐσίες στὰ φύλλα. Αὐτὸ τὸ βοηθάει νὰ βγάλη γερὰ φύλλα. Αὐτὸ κάνει τὸ φυτὸ ἀνθεκτικὸ στὶς ἀρρώστειες, καὶ δίνει ἄρωμα καὶ ζωὴ στοὺς καρπούς του.

Ὅμως βρίσκεται ἄφθονο στὸ ἔδαφος καὶ γιὰ τοῦτο εἶναι περιττὸ νὰ ρίξωμε κάλι σὲ χωράφι ποὺ σπείραμε στάρι.

β) Τὸ φωσφορικὸ εἶναι κι᾽ αὐτὸ πολύτιμη οὐσία : μὲ τὴν βοήθειά του βλασταίνει ὁ σπόρος καὶ ξεπετάγονται οἱ ρίζες. Αὐτὸ δυναμώνει τὴν καλαμιὰ τοῦ φυτοῦ καὶ γενικὰ τὸν σκελετό του καὶ βοηθάει νὰ σχηματιστοῦν τὰ σπέρματα κι᾽ οἱ καρποί. Αὐτὸ ἐπίσης βοηθάει στὸ γρήγορο ὡρίμασμα. Δὲν ὑπάρχει τόσο ἄφθονο στὰ χωράφια ὅπως τὸ κάλι. Εἶναι χωράφια ποὺ ἔχουν φωσφορικὸ κι᾽ ἄλλα ποὺ δὲν ἔχουν. Πρέπει νὰ ρίχνωμε φωσφορικὸ ὅσο κι᾽ ἄζωτο γιατὶ ἂν ρίξωμε πιὸ πολὺ φωσφορικό, θὰ βλάψωμε τὸ φυτό. Ὅταν τὸ χωράφι εἶναι πολὺ καρπερὸ καὶ τὸ σιτάρι πλαγιάζει, τότε μόνο μποροῦμε νὰ ρίξωμε μόνο φωσφορικὸ γιὰ νὰ τὸ δυναμώσωμε.

γ) Ἡ τρίτη οὐσία, τὸ ἄζωτο εἶναι τὸ βασικώτερο θρεπτικὸ στοιχεῖο στὴν ἀνάπτυξη τοῦ φυτοῦ. Συντελεῖ στὸ νὰ βγοῦν πυκνὰ καὶ γερὰ φύλλα, νὰ τραφῇ τὸ φυτὸ ὁλόκληρο νὰ ἀνθοφορήση, νὰ ὡριμάση.

Τὸ πολὺ ὅμως ἄζωτο ἔχει τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. Βλάφτει ἀντὶ νὰ ὠφελῇ. Τὰ ἄνοστα καὶ μεγάλα λαχανικὰ εἶναι ἐξαιτίας τῆς καταχρήσεως τοῦ ἀζώτου. Εἶναι οὐσία ὡστόσο τὸ ἄζωτο ποὺ λείπει ἀπὸ τὰ περισσότερα χωράφια. Τὰ περισσότερα σιτοχώραφα ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἄζωτο, ἐνῶ μποροῦν νὰ χρειάζονται λίγο μονάχα φωσφορικὸ καὶ νὰ μὴ χρειάζονται καθόλου κάλι.

Καὶ τώρα γιὰ νὰ μὲ καταλάβετε καλύτερα :

1. Χωράφι οὔτε βαρὺ οὔτε ἀμμουδερό. Αὐτὸ χρειάζεται 4 κιλὰ καθαρὸ ἄζωτο καὶ 3 καθαρὸ φωσφορικό. (Τύπος 4 - 3 - 0). Χρησιμοποιοῦμε νίτρο (16 - 0 - 0) γιὰ τὸ ἄζωτο καὶ φωσφορικὸ (0 - 44)46 - 0).

Πρὶν ἀπὸ τὴ σπορὰ ἁπλώνομε τὸ φωσφορικὸ καὶ τὸν Φλεβάρη ἐπιφανειακὰ τὸ νίτρο.

2. Χωράφι σὲ πλαγιά, ἐλαφρό, ἀμμουδερό. Αὐτὸ χρειάζεται 3 κιλὰ ἄζωτο, καὶ 3 κιλὰ φωσφορικό. (Τύπος 3 - 3 - 0). Πάλι χρησιμοποιοῦμε λιπάσματα 16 - 0 - 0 καὶ 0,44)46 - 0.

Στὸ ὄργωμα πρὶν ἀπὸ τὴ σπορὰ ρίχνομε τὸ φωσφορικὸ καὶ τὸν Φλεβάρη ἐπιφανειακὰ τὸ νίτρο.

3. Χωράφι βαρύ, ἀργιλλῶδες μὲ πηλόχωμα ἀπὸ κεῖνα ποὺ τὸν χειμῶνα λασπώνουν πολὺ καὶ τὸ καλοκαίρι ξεραίνονται, φτιάνουν κροῦστα καὶ σκάνε. Αὐτὸ χρειάζεται 6 κιλὰ ἄζωτο καὶ 6 κιλὰ φωσφορικό. Δηλαδὴ τὸν τύπο 6 - 6 - 0. Στὸ ὄργωμα πρὶν ἀπὸ τὴ σπορὰ σκορπᾶμε 11 ὀκάδες 0 - 44)46 - (φωσφορικὸ) καὶ τὸν Φλεβάρη 30 ὀκάδες 16 - 0 - 0 (νίτρο).

4. Χωράφι ἀρκετὰ γόνιμο (μὲ ἀρκετὴ χουμάδα). Σ᾽ αὐτὸ εἶναι φόβος τὸ πολὺ ἄζωτο νὰ προκαλέση πλάγιασμα. Σ᾽ αὐτὸ ρίχνομε 3 μόνον κιλὰ ἄζωτο καὶ 6 φωσφορικό. (Τύπος 3 - 6 - 0). Ρίχνομε τὸ φωσφορικὸ καὶ τὸ ἄζωτο μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ εἴπαμε πιὸ πάνω.

5. Χωράφι πολὺ γόνιμο (χουμάδα) Ἐκεῖ εἶναι φόβος ἂν πέση λίγο τὸ φωσφορικὸ νὰ πλαγιάση τὸ στάρι. Δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἄζωτο. Ἔχει ἄζωτο ὁ χοῦμος.

Τοῦ ρίχνομε μὲ τὰ ὀργώματα καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν σπορὰ 4 κιλὰ φωσφορικὸ (7½ ὀκάδες 0 - 44)46 - 0.

6. Χωράφι ἀδύνατο καὶ ἐξαντλημένο. Εἶναι τὸ μόνο ποὺ χρειάζεται ἄζωτο καὶ στὴ σπορά. Θὰ βάλωμε 5 κιλὰ ἄζωτο καὶ 3 κιλὰ φωσφορικό. 8½ ὀκάδες ἀμμωνία 21 - 0 - 0 θὰ σκορπίσωμε στὴ σπορὰ καὶ 15 ὀκ. νίτρο 16 - 0 - 0 ἐπιφανειακὰ τὸν Φλεβάρη. Στὸ ὄργωμα καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν σπορὰ θὰ σκορπίσωμε 5½ ὀκάδες 0 - 44)46 - 0.

7. Στὰ περισσότερα μέτρια χωράφια μποροῦμε νὰ βάλωμε μόνον ἄζωτο. Ρίχνομε ἐπιφανειακὰ 15 - 25 ὀκ. Νίτρο 16 - 0 - 0.

Γενικὰ πρέπει νἄχωμε ὑπ᾽ ὄψη:

α) Κιτρινιασμένο καὶ καχεχτικὸ στάχυ : Περισσότερο ἄζωτο.

β) Ζωηρόχρωμο καὶ γερὸ στάχυ : Περιορίζομε τὸ ἄζωτο.

γ) Πλούσια βλάστηση τέτοια ποὺ τὸ στάρι κινδυνεύει νὰ πλαγιάση : διόλου ἄζωτο. Μόνο φωσφορικό.

δ) Τὸ φωσφορικὸ σκορπιέται στὸ ὄργωμα. Τὸ ἄζωτο ἐπιφανειακὰ τὸν Φλεβάρη.

Μόνο σὲ πολὺ ἐξαντλημένα χωράφια ρίχνομε ἄζωτο καὶ στὸ ὄργωμα.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς πῶ πῶς γίνεται ἡ ἐπιφανειακὴ λίπανση καὶ πῶς μὲ τ᾽ ὄργωμα.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ (Φλεβάρης).

Αὐτὸν τὸν μῆνα ἔχομε μπόλικες δουλειὲς σχεδὸν παντοῦ : καὶ στὰ χωράφια καὶ στὸν λαχανόκηπο.

Στὰ χωράφια: Λίπανση ἐπιφανείας μὲ ἄζωτο ἂν δὲν σκορπίστηκε ἡ τρίτη δόση. Σκαλίζομε τὰ γραμμικά, σπέρνομε τ᾽ ἀνοιξιάτικα.

Ὄψιμα: Σπέρνουμε κτηνοτροφικὰ φυτὰ ρόβη. λούπινα, βῖκο, τριφύλλι, λαχανόγουλα, κριθάρι, βρώμη σόργο, καλαμπόκι, κ.λ.π.

Στ᾽ ἀμπέλι: Κλαδέματα ἂν δὲν ἔχουν γίνει. Ψεκάσματα, κατὰ τῆς ἴσκας ἂν δὲν ἔχουν γίνει. (Ἀποπληξία: κούφωμα τοῦ κορμοῦ. Καταπολέμηση: ράντισμα τὸ χειμῶνα μὲ 1,5 - 2% ἀρσενικῶδες, Νάτριο, μόλις περάσουν 10 μέρες ἀπ᾽ τὸ κλάδεμα. Λυώνουμε τὰ κρύσταλλα σὲ καφτὸ νερό).

Σκάψιμο φύτεμα ἀμπελιῶν μὲ ριζωμένες βέργες.

Στὸ λιοστάσι:

Κλαδεύομε τ᾽ ἀδύνατα βλαστάρια ποὔχουν μάκρος 30 πόντους καὶ κορυφολογοῦμε τὰ μακρύτερα. Λιπαίνομε μὲ ἀζωτοῦχο χημικὸ λίπασμα, δηλαδὴ ἢ μὲ θειϊκὴ ἀμμωνία 2 ὀκάδες γιὰ κάθε μεγάλο δέντρο ἢ μὲ νιτρικὴ ποὺ εἶναι ἄζωτο κι᾽ ἀμμωνία 1 ὀκᾶ.

Στὰ χώματα ποὺ εἶναι φτωχὰ σὲ ἀσβέστη λιπαίνομε μὲ νίτρο ἢ νιτρικὴ ἄσβεστο σὲ ποσότητα 2,5 ὀκάδες κατὰ μεγάλο δέντρο. Ψεκάζομε κατὰ τῆς ψώρας μὲ βορδιγάλιο πολτὸ (3 ὀκάδες γαλαζόπετρα 3 ὀκ. ἀσβέστη σὲ 100 ὀκάδες νερό).

Τὰ καρποφόρα:

Ἀναβάλλομε τὸ κλάδεμα μέχρις ὅτου φτιάξῃ ὁ καιρός. Κλαδέματα καὶ ψεκάσματα κατὰ τῆς ψώρας, ψεκάσματα κατὰ τῆς κορυφοψείρας.

Ἂν καὶ κανένα φάρμακο δὲν εἶναι ἀποτελεσματικὸ κατὰ τῆς κορυφοψείρας.

Μπολιάσματα μὲ κεντράδι.

Πατάτα:

Ἐλαφρὰ ὀργώματα προετοιμασία.

Μπαμπάκι: Τὸ ἴδιο. Λιπαίνομε τὰ ξερικά.

ΤΟ ΚΟΤΕΤΣΙ ΜΑΣ ΤΟΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ

Εὔκολα αὐτὸ τὸ μῆνα τ᾽ αὐγὰ παγώνουν μέσα στὶς φωλιές. Γι᾽ αὐτὸ πρέπει νὰ τὰ μαζεύομε συχνά. Τὸ παγωμένο αὐγὸ δὲν εἶναι κατάλληλο γιὰ ἐκκόλαψη παρὰ μόνο γιὰ κατανάλωση. Γιὰ νὰ ξεπαγώσωμε ἕνα αὐγὸ ποὺ ἔπαθε ψύξη τὸ βάζομε, μέσα σὲ κρύο νερὸ καὶ ποτὲ σὲ ζεστὸ κι᾽ ἔτσι ξεπαγώνει σιγὰ - σιγὰ μόνο του.

Διατροφή. Γιὰ νὰ ἔχωμε καλὴ αὐγοπαραγωγή, αὐτὸ τὸ μῆνα οἱ ὄρνιθες πρέπει νὰ τρῶνε ζεστὴ τροφὴ καὶ νὰ πίνουνε χλιαρὸ νερό.

Ὅταν τὶς ταΐζομε τὸ πρωΐ, ρίχνομε τοὺς σπόρους μέσα σὲ ζεματιστὸ νερὸ 10 λεπτά, κι᾽ ἔτσι ζεστοὺς τοὺς ρίχνομε στὶς κόττες. Ἐπίσης καὶ τὸ νερὸ ποὺ θὰ πιοῦν τὸ πρωΐ πρέπει νἆναι χλιαρό. Προσπαθοῦμε ν᾽ ἀποφύγωμε τὴν ὑγρασία μέσα στὸ κατέτσι ποὺ εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τῆς κόττας.

Ἡ ὑγρασία προκαλεῖται ἐκτὸς ἀπ᾽ τ᾽ ἄλλα κι᾽ ἀπὸ τὴν ἀναπνοὴ κι᾽ ἀπὸ τὴν ἐξάτμηση τῶν περιττωμάτων. Γι᾽ αὐτὸ τὸ κοτέτσι πρέπει νὰ σκουπίζεται καθημερινά, νὰ ραντίζεται μὲ λίγο ἀσβεστόνερο καὶ πρὸ παντὸς ν᾽ ἀερίζεται.

Εὔκολα ἐπίσης αὐτὴν τὴν ἐποχή, παγώνουν τὰ λειριὰ καὶ τὰ χαρχάλια, μὲ κίνδυνο καὶ νὰ ψοφήση ἀκόμα τὸ πουλί.

Προληπτικὰ στὶς μεγάλες παγωνιὲς ἀλείβομε τὸ λειρὶ μὲ χλιαρὸ λάδι κάθε βράδυ. Θεραπευτικὰ ἀλείβομε τὰ πρισμένα μέρη 2 - 3 φορὲς τὴν ἡμέρα μὲ τὴν παρὰ κάτω ἀλοιφή.

5 μερὴ βαζελίνη 2 μέρη γλυκερίνη καὶ 1 τερεβινθύνη.

Ὁ Μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

Ἕνα δελφίνι πηδᾶ 6.50 μ.

Πρὶν ἕνα χρόνο ὁ ἀμερικανὸς ἄλτης Νταίβις κατέρριψε τὸ παγκόσμιο ρεκὸρ τοῦ ἅλματος εἰς ὕψος πηδήσας 2 μέτρα καὶ 12 ἑκατοστά. Ὅλοι οἱ φίλαθλοι ὅταν ἔμαθαν τὸ μεγάλο αὐτὸ κατόρθωμα, ἔμειναν ἐκστατικοί. Δύο μέτρα καὶ 12 ἑκατοστὰ εἶναι πολύ. Καὶ ὅμως στὸ βασίλειο τῶν ζώων μιὰ τέτοια ἐπίδοση θεωρεῖται τὸ ὀλιγώτερο.... κωμική! Κι' αὐτὸ μᾶς τὸ ἀποδεικνύουν-ποιοὶ ἄλλοι; οἱ Ἀμερικανοί.

Στὸ ἰχθυοτροφεῖο τοῦ Μαϊάμι τῆς Φλωρίδας ὑπάρχει ἕνα δελφίνο τῆς κατηγορίας «Μπούτον» ποὺ κονιορτοποιεῖ κυριολεκτικὰ τὸ ἀνθρώπινο ρεκὸρ τοῦ ἅλματος εἰς ὕψος. Τὸ δελφίνι αὐτὸ πηδᾶ σταθερά, ἔξη φορὲς τὴν ἡμέρα 6 μέτρα καὶ 50 ἑκατοστά. (6 1)2 μέτρα), γιὰ νὰ πάρη τὴν τροφή του.

Φυσικὰ δὲν μπορεῖ ὁποιοδήποτε δελφίνι νὰ πετύχη τὸ ἅλμα αὐτό. Χρειάζεται εἰδικὴ προπόνηση καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση χρέη προπονητοῦ εἶχε ἀναλάβει ὁ Μπὸμπ Μὰκ Κέννεϋ. Ἐπὶ πέντε χρόνια γύμναζε συστηματικὰ τὸ δελφίνι «Μπούτον» μεταχειριζόμενος τὸ γνωστὸ «κόλπο» τῆς τροφῆς.

Ὁ Μὰκ Κέννεϋ ἀνεκάλυψε τὸν ἄλτη-δελφίνι πρὶν πέντε χρόνια ψαρεύοντας μιὰ μέρα στὴν Φλωρίντα. Ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ δελφίνια πηδοῦσε πιὸ ψηλὰ καὶ ἔτσι κατάλαβε πὼς ὁ «νέος» αὐτὸς εἶχε ταλέντο καὶ ἄρχισε νὰ τὸν προπονῆ.

Πέντε φορὲς τὴν ἡμέρα (ἐπὶ πέντε χρόνια γίνεται αὐτὴ ἡ δουλειά), ὁ Κέννεϋ τέντωνε τὸ χέρι του κρατώντας ἕνα ψάρι κι' ὁ «Μπούτον» πηδοῦσε καὶ τὸ ἅρπαζε. Σιγά, σιγὰ ὁ Κέννεϋ ἀνέβαζε τὸ ὕψος, ὅσπου ἔφτασε ἐπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του, δηλαδὴ στὰ δύο μέτρα.

Ὁ «Μπούτον» πηδοῦσε καὶ ἅρπαζε τὸ ψάρι. Ὁ προπονητὴς ἀνέβηκε τότε σὲ μιὰ εἰδικὴ ἐξέδρα ποὺ κατεσκεύασε καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἔδινε τόν.... μεζέ. Τὸ ὕψος τώρα ἦταν τρία μέτρα καὶ τὸ δελφίνι γιὰ νὰ φτάση τὴν τροφὴ ἔβγαινε ὁλόκληρο ἔξω ἀπὸ τὸ νερό.

Τὸ ὕψος συνεχῶς ἀνέβαινε γιὰ νὰ φτάση στὰ 6 μέτρα καὶ 50 ἑκατοστά.

Τὸ ρεκὸρ αὐτὸ φωτογραφήθηκε καὶ γιὰ νὰ μὴ ὑπάρχη καμμιὰ ἀντίρρηση.

Ὁ Τζόε Λουῒς ὁ μεγαλείτερος μποξὲρ ὅλων τῶν ἐποχῶν.

ΑΣΣΟΙ ΤΟΥ ΡΙΓΚ

Τὸ μπὸξ ἔχει ἀποκληθῆ «ἀνδροπρεπὲς σπὸρ» ἀλλὰ καὶ «βάρβαρο». Πολλοὶ τὸ κατηγόρησαν ἀλλὰ ἀκόμα πιὸ πολλοὶ τὸ παρακολουθοῦν μὲ φανατισμό. Πολλοὶ μὰ πάρα πολλοὶ πέρασαν ἀπὸ τὰ ρὶγκ ὅλου τοῦ κόσμου. Οἱ ἱκανότεροι κατώρθωσαν νὰ κατακτήσουν τὸν παγκόσμιο τίτλο.

Ἀναμφιβόλως ὁ ἐνδοξότερος μποξὲρ ὅλων τῶν ἐποχῶν ἦταν ὁ Τζόε Λουῒς. Ὁ νέγρος «δυναμίτης» ποὺ κράτησε τὸν παγκόσμιο τίτλο βαρέων βαρῶν 13 ὁλόκληρα χρόνια! Τὸν κατέκτησε τὸ 1937 σὲ ἡλικία 23 μόλις ἐτῶν νικώντας μὲ νοκ-ἄουτ στὸν 8ο γῦρο τὸν Τζὶμμυ Μπάντοκ.

Ὁ Λουῒς ἀποσύρθηκε ἀπὸ τὴν ἐνεργὸ δράση τὸ 1949 ἀήττητος ἀφοῦ εἶχε «ξεκαθαρίσει» προηγουμένως 25 ἀντιπάλους ποὺ διεκδίκησαν τὸν τίτλο. Τὸ 1950 ἀποφάσισε νὰ ἀνέβη καὶ πάλι στὸ ρὶγκ γιὰ νὰ ὑπερασπίση τὸν τίτλο του, κατὰ τοῦ Ἔτζαρντ Τσάρλς, ἀλλὰ ὑπέκυψε μπροστὰ στὴν δύναμη τοῦ ἀντιπάλου του.

Μεγάλος μποξὲρ ἦταν κι' ὁ Τζὰκ Ντέμσεϋ ποὺ τὸν εἶχαν ἀποκαλέσει «λιοντάρι τῆς Μαννάσας». Ἦταν τρομερὰ μαχητικὸς καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἀγῶνες του εἶχαν μιὰ πρωτοφανῆ ἀγριότητα.

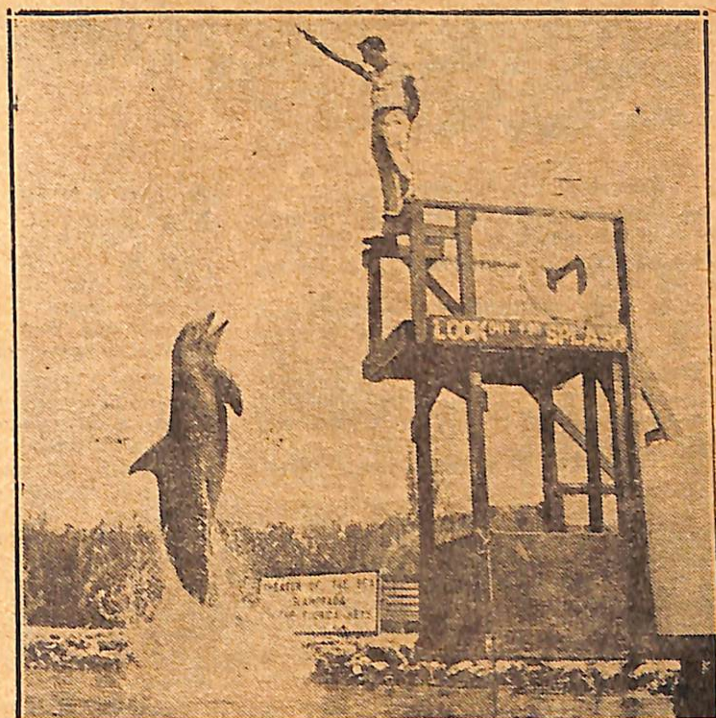
Ὁ Τζὰκ Ντέμσεϋ κατέκτησε τὸν τίτλο ὅλων τῶν κατηγοριῶν τὸ 1919 ρίχνοντας νοκ-ἄουτ στὸν 3ον γῦρο τὸν Τζὲς Γουΐλαρντ, παρέμεινε δὲ ἀήττητος μέχρι τὸ1926 ὁπότε νικήθηκε ἀπὸ τὸν Τζένε Τούνεϋ.

Ὑπάρχει ἕνας ἄνθρωπος ποὺ ἂν καὶ σκότωσε 2—3 ἄλλους ὄχι μόνον δὲν καταδιώχθη ἀπὸ τὴν ἀστυνομία ἀλλὰ ἀντιθέτως ἀπέσπασε τὸν γενικὸ θαυμασμὸ γιὰ τὸ κατόρθωμά του αὐτό.

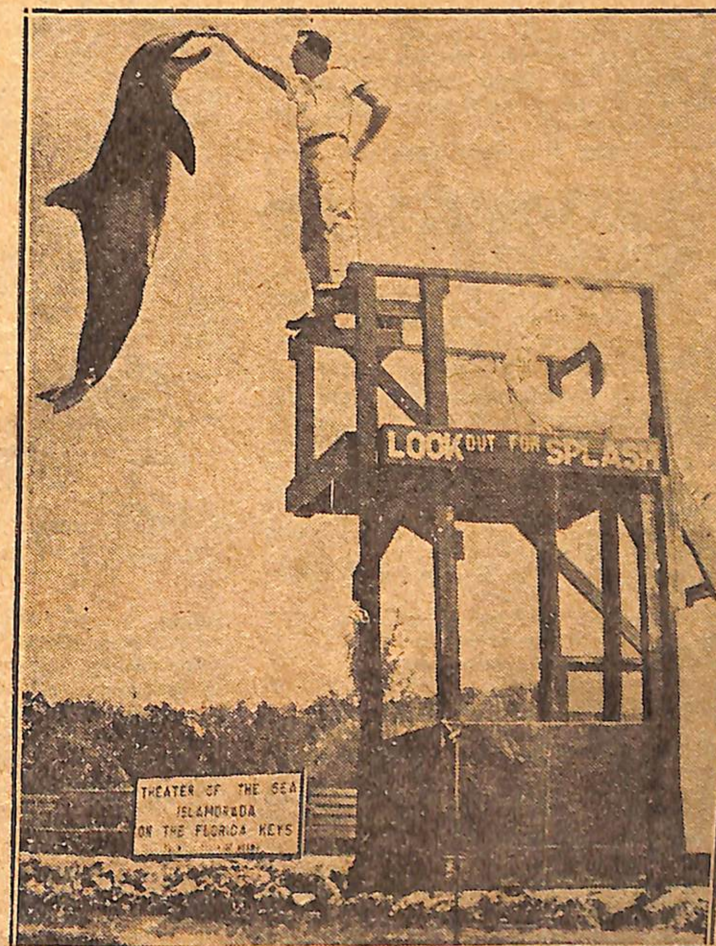
Πρόκειται γιὰ τὸν «ζαχαρένιο» Ρέην Ρόμπινσον τὸν ἀνθρωποκτόνο πυγμάχο ποὺ ἔστειλε στὸν ἄλλο κόσμο μερικοὺς ἄτυχους ἀντιπάλους του. Ὁ νέγρος ἄσσος τῆς γροθιᾶς ξεκίνησε ἀπ' τὰ ἡμιμέσα βάρη καὶ ἀνεδείχθη παγκόσμιος πρωταθλητὴς τῆς κατηγορίας αὐτῆς τὸ 1947.

Ὕστερα ἀπὸ τρία χρόνια

(Συνέχεια στὴ σελίδα 82)

Τὸ δελφίνι - ἄλτης μόλις ἔφτανε τὰ 3 μέτρα τὸν πρῶτο καιρὸ τῆς προπονήσεώς του.

Τώρα χάρις στὴν ὑπομονὴ τοῦ προπονητή του, ξεπέρασε τὰ 6 μέτρα.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

—"Οσο παράξενα κι' ἂν εἶναι τὰ πουλιὰ τῆς Αὐστραλίας, σκέφτηκε, δὲν μποροῦν βέβαια νὰ τραγουδοῦν καὶ ὄπερες τοῦ Μότσαρτ.

Μέσα στὴν ἀστερόφωτη Αὐστραλιανὴ νύχτα, τί ὄμορφη, τί πραγματικὰ θεία ἦταν ἐκείνη ἡ φωνή!

"Οταν ὁ Γουΐλσων ἦρθε ν' ἀλλάξη βάρδια μὲ τὸν Παγανέλι, τὸν βρῆκε βυθισμένο σὲ ὀνειροπολήματα. Δὲν εἶπε τίποτε τοῦ ναύτη.

Τὴν ἄλλη μέρα θὰ μιλοῦσε τοῦ Γκλένερβαν.

Τὴν ἄλλη μέρα ξύπνησαν ὅλοι ἀπὸ τὰ γαβγίσματα σκύλων. Δυὸ θαυμάσια λαγωνικὰ ἐκλεκτῆς ράτσας χοροπηδοῦσαν μπροστὰ σ' ἕνα μικρὸ δάσος. Μόλις ζύγωσαν οἱ ταξιδιῶτες, κρύφτηκαν στὰ δέντρα ἐξακολουθώντας νὰ γαβγίζουν.

— Σίγουρα θὰ εἶναι τίποτα κυνηγοὶ ἐδῶ κοντά, εἶπε ὁ Γκλένερβαν κι' αὐτὰ εἶναι τὰ σκυλιά τους.

Ὁ Παγανέλι ἄνοιξε τὸ στόμα γιὰ νὰ διηγηθῆ γιὰ τὸ τραγούδι ποὺ ἄκουσε τὴν νύχτα, ἀλλὰ δὲν πρόφτασε γιατὶ δυὸ νέοι ξεπρόβαλαν ποὺ καβαλοῦσαν δυὸ περίφημα καθαρόαιμα ἄλογα.

Οἱ δυὸ νέοι κομψότατα ντυμένοι μὲ κυνηγετικὲς φορεσιές, ὅταν εἶδαν τὶς κυρίες νὰ κατεβαίνουν ἀπὸ τὸ ἁμάξι, ξεπέζεψαν καὶ πλησίασαν μὲ τὸ καπέλλο στὰ χέρια.

Ὁ λόρδος Γκλένερβαν τοὺς πλησίασε κι' ἐπειδὴ ἡ συντροφιά του ἦταν οἱ ξένοι, τοὺς συστήθηκε πρῶτος.

Τότε μίλησε ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς νέους.

— Μιλόρδε, οἱ κυρίες καὶ οἱ φίλοι σας θὰ μᾶς κάμετε τὴν τιμὴ νὰ δεχθῆτε τὴν φιλοξενία μας γιὰ σήμερα;

— Οἱ κύριοι;... ρώτησε ὁ Γκλένερβαν.

— Μάϊκ καὶ Σάντυ Πάτερσον, ἀδελφοὶ Πάτερσον ἰδιοκτῆτες τοῦ ἀγροκτήματος Χόταμ. Βρίσκεστε μὲς στὸ κτῆμα καὶ σὲ λίγη ὥρα θὰ εἶστε σπίτι μας.

— Κύριοι, εἶπε ὁ λόρδος δὲν ἤξερα ὅτι καταπατήσαμε τὸ κτῆμα σας.

—Μᾶς κάνετε τόση τιμὴ καὶ εὐχαρίστηση ποὺ ἤλθατε, ποὺ θ' αὐξηθοῦν ἂν κάνετε τὸν κόπο νὰ ἔλθετε ὣς τὸ σπίτι. Δὲν εἶναι μακρυά! Εἴμαστε δύο ἐξόριστοι ποὺ ζοῦν στὴν ἐρημιά, καὶ ἡ συντροφιά σας θὰ μᾶς εἶναι πολύτιμη!

Ὁ Γκλένερβαν εἶπε ὅτι δεχόταν εὐχαρίστως.

— Κύριε θὰ ἦταν ἀδιακρισία νὰ σᾶς ρωτήσω, εἶπε ὁ Παγανέλι ἂν τραγουδούσατε σεῖς χτὲς βράδυ Μότσαρτ;

—'Εγώ, μάλιστα! εἶπε ὁ Μάϊκ. Ὁ ἀδελφός μου μὲ συνόδευε στὸ πιάνο.

— Τότε κύριε δεχθῆτε τὰ συγχαρητήρια ἑνὸς Γάλλου ποὺ θαύμασε πολὺ τὴ φωνή σας!

Ἡ συντροφιὰ πῆρε πεζῆ τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπίτι, ἀφήνοντας τ' ἄλογα στὸν "Αΰρτον καὶ τοὺς ναῦτες ποὺ ἀκολουθοῦσαν.

Σὲ λίγο ἔφθασαν στὸ καθαυτὸ κτῆμα.

Ἦταν πράγματι ἕνα θαυμάσιο ἀγρόκτημα, περίφημα διατηρημένο.

Ἀτέλειωτα λειβάδια τὸ ἔζωναν, ποὺ ἔφταναν ὣς τὴ γραμμὴ τοῦ ὁρίζοντα.

Ἐκεῖ ἔβοσκαν χιλιάδες βόδια, καὶ μυριάδες πρόβατα. Ὁλόκληροι λόχοι ἀπὸ ἔφιππους βοσκοὺς τὰ φρόντιζαν, μαζὶ μὲ πολλὰ σκυλιά.

Στὰ βελάσματα καὶ τὰ μουγκρητά, ἀποκρίνονταν τὰ γαβγίσματα τῶν τσοπανόσκυλων καὶ τὰ πλαταγιάσματα τῶν «στοκχουΐπς» ὅπως λένε ἐκεῖ τὰ μεγάλα μαστήγια ποὺ μαζὶ μὲ τὸ λάσσο τόσο περίφημα χρησιμοποιοῦν οἱ κάου - μπόϋ.

Δυτικά, ὑψώνονταν μικροὶ χαριτωμένοι λόφοι, δεντροφυτεμένοι μὲ σπάνια δέντρα.

Καὶ στὸ ἀπέραντο πάρκο γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι ποὺ ἦταν κι' αὐτὸ δεντροφυτεμένο, ἀνοίγονταν μεγάλες κι' ὡραῖες ἀλέες, ὅπως στὰ πάρκα τοῦ Λονδίνου.

Ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἦταν ὁλόκληρα μικρὰ ἄλση ἀπὸ «γκρὰς - τράς», δεντράκια χαριτωμένα, χαμηλά, πυκνά, ποὺ μοιάζουν μὲ φοινικιές.

Ὁ ἀέρας μοσκοβολοῦσε ἀπὸ τὶς ροδοδάφνες καὶ τὶς ροδομέντες τῆς Αὐστραλίας μὲ τὰ λευκὰ λουλούδια τους ποὺ εὐωδιάζουν.

Καὶ πλάϊ σ' αὐτὰ τὰ ξωτικὰ δέντρα τοῦ τόπου, ἄνθιζαν δάση ὁλόκληρα ἀπὸ ὀπωροφόρα δέντρα τῆς Εὐρώπης: ροδακινιές, ἀχλαδιές, μηλιές, συκιές, πορτοκαλιές, ἀκόμη καὶ δένδρα τοῦ δάσους: δρῦς καὶ ἰτιὲς καὶ λεῦκες καὶ συμῆδες.

Καὶ καθὼς περπατοῦσαν κάτω ἀπ' αὐτὰ τὰ δέντρα, πλῆθος πουλιὰ ἐξωτικὰ πετοῦσαν ἀπὸ κλαρὶ σὲ κλαρί, λουλούδια ζωντανὰ καὶ χάρμα τῶν ματιῶν: πουλιὰ - σατὲν πολύχρωμα, κι' ἄλλα μὲ φτερὰ ἀπὸ βελοῦδο μαῦρο καὶ χρυσαφί...

Γιὰ πρώτη φορὰ θαύμασαν καὶ τὸν μένουρο τὸ πουλὶ λύρα ποὺ ἡ οὐρά του μεγάλη σὰν τοῦ παγωνιοῦ, σχηματίζει μιὰ λύρα χαριτωμένη.

Ὁ λόρδος κι' ἡ συντροφιά του δὲν χόρταιναν νὰ θαυμάζουν αὐτὴν τὴν παραδείσια ὄαση μέσα στὴν Αὐστραλιανὴ ἔρημο.

Κι' ἄκουγε μὲ ἀκόμη μεγαλύτερο θαυμασμό, τὴν διήγηση τῆς ζωῆς τῶν δύο νεαρῶν ἀδελφῶν.

Ὁ Μάϊκ κι' ὁ Σάντυ Πάτερσον ἦταν γυιοὶ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς πλουσιώτερους τραπεζίτες τοῦ Λονδίνου. "Οταν ὁ Μάϊκ ἐνηλικιώθηκε κι' ὁ Σάντυ ἦταν 17 χρονῶν, ὁ πατέρας τους τοὺς εἶπε:

— Πᾶρτε μερικὰ ἑκατομμύρια νεαροί μου, καὶ φύγετε γιὰ καμμιὰ μακρυνὴ ἀποικία. Ἐκεῖ προσπαθεῖστε νὰ στήσετε καμμιὰ καλὴ ἐπιχείρηση. Δουλεύοντας θὰ μάθετε καλύτερα τὴ ζωή. "Αν ἐπιτύχετε, τόσο τὸ καλύτερο. "Αν ἀποτύχετε, τουλάχιστον θὰ μπορῶ νὰ λέγω πὼς χάσατε τὰ χρήματά σας σὲ μιὰ τίμια προσπάθεια καὶ ὄχι χουζουρεύοντας!

Οἱ νέοι ἔφυγαν κι' ἦρθαν κι' ἐγκαταστάθηκαν στὴν Αὐστραλία. Ἀγόρασαν φτηνὰ πολὺ ἀπέραντες ἐκτάσεις γῆς. Σὲ τρία χρόνια τ' ἀγρόκτημά τους τοὺς ἔδινε τόσα κέρδη, ποὺ ἄρχισαν νὰ ἐξοφλοῦν τὸν πατέρα τους καὶ νὰ ζοῦν σὰν μικροὶ ἡγεμόνες.

Σ' ἐκεῖνες τὶς ἀπέραντες περιοχές, ἦταν πάνω ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες ἀγροκτήματα, ἄλλων ἀποίκων. Μερικοὶ ἦταν «σκουῶτερς» δηλαδὴ κτηνοτρόφοι. "Αλλοι «σέτλερς» καὶ καλλιεργοῦσαν τὴν γῆ.

Οἱ δυὸ ἀδελφοὶ Πάτερσον, ἦταν καὶ «σκουῶτερς» καὶ «σέτλερς». Τὸ ἀγρόκτημά τους ἦταν ἴσως τὸ μεγαλύτερο τῆς Αὐστραλίας.

Διηύθυναν τὸ μικρό τους βασίλειο μὲ ἐξαιρετικὴν δραστηριότητα καὶ ἱκανότητα.

Ζοῦσαν βέβαια μακρυὰ ἀπὸ τὶς πόλεις, ἀλλὰ ἡ διαμονή τους ἦταν παραδείσια.

Ὁ Μάϊκ τελείωνε τὴν διήγησή του ὅταν μέσ' ἀπὸ τὸ δάσος ἀπὸ τὶς καζουαρίνες, φάνηκε τὸ σπίτι.

Ἦταν ἕνα σωστὸ παλατάκι ξύλινο μὲ βεράντες γύρω - γύρω καὶ πολλὰ μπαλκόνια. Κινέζικα φαναράκια ἀπὸ μπροῦντζο καὶ κρύσταλλο χρωματιστὸ κρέμονταν ἀπὸ παντοῦ. Κι' ἦταν πνιγμένο στ' ἀναρηχητικὰ φυτὰ καὶ στὰ λουλούδια μὲ τὰ μύρια χρώματα.

Στὰ δέντρα τοῦ κήπου, στὶς πέργκολες, στὰ χαριτωμένα μικρὰ κιόσκια, ἦταν μπρούντζινοι πολυέλαιοι μὲ φανάρια.

Οἱ φίλοι μας δὲν εἶχαν δῆ ποτὲ στὴ ζωή τους τίποτε ὡραιώτερο.

"Οταν ἔπεφτε ἡ νύχτα, ὅλο τὸ πάρκο φωτίζονταν μὲ τὸ γκάζι ποὺ ἔφτιανε μιὰ μικρὴ μηχανή. Δὲν ἔβλεπε κανεὶς οὔτε στάβλους οὔτε ὑπόστεγα οὔτε τὶς ἄλλες ἐκεῖνες ἐγκαταστάσεις ποὺ ὑπάρχουν συνήθως στὶς ἀγροτικὲς ἐπιχειρήσεις.

"Ολ' αὐτὰ — ἐξήγησαν οἱ ἀδελφοὶ — ἕνα ὁλόκληρο δηλαδὴ χωριὸ μὲ καμμιὰ ἑξηνταριὰ μεγάλα σπίτια καὶ ὑπόστεγα ἦταν σὲ ἀρκετὴ ἀπόσταση, μέσα σὲ μιὰ μικρὴ κοιλάδα. Συνδέονταν μὲ τηλέφωνο μὲ τὸ μικρὸ αὐτὸ χωριό, ἀλλὰ στὸ σπίτι τους ἦταν ἥσυχοι.

"Οταν πέρασαν τὸ δασάκι, διάβηκαν ἕνα τρισχαριτωμένο γεφυράκι πάνω σ' ἕνα ποταμάκι μὲ ὁλογάλανα νερά, καὶ μπῆκαν στὸν κῆπο τοῦ ὀνειρεμένου σπιτιοῦ.

Ἡ πολυτέλειά του ἦταν ἀπερίγραπτη. Ἀληθινὸ παλατάκι καὶ στὸ ἐσωτερικό, ὅπως κι' ἀπέξω.

Τὶ σαλόνια, τὶ βιβλιοθῆκες, τὶ θαυμάσια μεγάλα τραπέζια! Τὸ σαλονάκι τῆς μουσικῆς μὲ τὸ μεγάλο πιάνο του καὶ τὰ πολλὰ μουσικὰ ὄργανα, εἶχε πέντε παράθυρα ποὺ ἔβλεπαν στὸν κῆπο. Ἀγάλματα, πολύτιμοι ζωγραφικοὶ πίνακες, βαρύτιμα χαλιὰ καὶ σπανιότατα κομψοτεχνήματα στόλιζαν μὲ πολὺ γοῦστο τὸ ὡραῖο αὐτὸ σαλόνι. Καὶ τὶ πορσελάνες, τὶ κρύσταλλα, τί ἔπιπλα θαυμάσια!

Ἡ θέα ἀπὸ τὰ πέντε παράθυρα ἦταν τόσο μαγευτική, ποὺ οἱ φίλοι μας δὲν χόρταιναν νὰ τὴν θαυμάζουν.

Ὡστόσο ὁ Σάντυ Πάτερσον εἶχε δώσει τὶς ἀναγκαῖες διαταγές, καὶ σ' ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας, ἕνα περίφημο πρόγευμα ἦταν ἕτοιμο στὴν τραπεζαρία.

Οἱ δυὸ νέοι ἦταν ἀληθινὰ εὐτυχισμένοι γιὰ τὴν ἀνέλπιστη συντροφιὰ καὶ οἱ φίλοι μας ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὴν γνωριμιὰ τῶν δυὸ συμπαθεστάτων ἄγγλων.

Ὁ λόρδος στὸ τραπέζι τοὺς ἐξήγησε ποιοὶ ἦταν καὶ τί γύρευαν στὴν Αὐστραλία.

Οἱ νέοι ἄκουσαν μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον τὴν διήγηση τοῦ Γκλένερβαν κι' ἔδωσαν πολλὲς ἐλπίδες στὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ μ' αὐτὰ ποὺ τοὺς εἶπαν.

—Ὁ Χάρρυ Γκράντ, εἶπε ὁ Μάϊκ, θὰ ἔχει πέσει σίγουρα στὰ χέρια τῶν ἰθαγενῶν, ἀφοῦ δὲν φάνηκε σὲ καμμιὰ πόλη ἐδῶ κοντά.

—Τὸ ἴδιο ἔπαθε κι' ὁ λοστρόμος του ὁ Ἄϋρτον! εἶπε ὁ Τζὼν Μάνγκλς.

—Ἐσεῖς κύριοι δὲν ἀκούσατε ποτὲ νὰ γίνεται λόγος γιὰ τὸ ναυάγιο τῆς Βρεταννίας;

—Ποτὲ κύριε! εἶπε ὁ Μάϊκ,

—Πῶς λέτε νὰ πέρασε ὁ πατέρας στὰ χέρια τῶνΑὐστραλῶν; ρώτησε μὲ ἀγωνία ἡ Μαίρη.

—Οἱ Αὐστραλοὶ δὲν εἶναι διόλου σκληροί, ἀπάντησε ὁ νεαρὸς ἄποικος. Ἔχουν πολὺ γλυκὸ καὶ ἤρεμο χαρακτῆρα καὶ πολλοὶ Εὐρωπαῖοι ἔζησαν κοντά τους χωρὶς νὰ παραπονεθοῦν ποτὲ πὼς τοὺς κακομεταχειρίστηκαν.

—Ἕνας Μπάκλεϋ, εἶπε ὁ Παγανέλι ἔζησε τριάντα τρία χρόνια μαζί τους. Ὅταν τὸν ἐλευθέρωσαν, διηγήθηκε πὼς τοῦ εἶχαν φερθῆ πάντα πολὺ φιλικὰ καὶ ἀνθρώπινα.

—Ἀλλὰ κι' ἀπὸ τότε, εἶπε ὁ Μάϊκ διάβασα στὴν «Αὐστραλιανὴ ἐπιθεώρηση» τελευταῖα πὼς κάποιος Μόριλ γύρισε στὸν πολιτισμὸ ὕστερα ἀπὸ δεκάξη χρόνια αἰχμαλωσία. Τὸν ἔπιασαν κι' αὐτὸν ὕστερα ἀπὸ ναυάγιο καὶ τὸν περιποιόνταν πολύ.

—Μὴν χάνετε τὶς ἐλπίδες σας! Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ξαναβρῆτε τὸν πατέρα σας! εἶπε ὁ ἄλλος ἀδελφός.

—Οὔτε λόγος νὰ γίνεται, συμπλήρωσε ὁ πρῶτος.

Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ, ἄκουσαν μὲ χαρὰ κι' εὐγνωμοσύνη αὐτὰ τὰ καλὰ λόγια ποὺ ἀναπτέρωσαν τὶς ἐλπίδες τους.

Ὕστερα ὁ Γκλένερβαν τοὺς διηγήθηκε τὴν τραγωδία τοῦ Γκάμπτεν Μπρίτζ καθὼς καὶ τὴν συμμορία τῶν βαρυποινιτῶν ποὺ γύριζε στὴν περιοχή.

Οἱ δυὸ νέοι ὅμως δὲν αἰσθάνθηκαν καμμιὰ ἀνησυχία.

—Τὸ καλὸ ποὺ τοὺς θέλω νὰ μὴν πλησιάσουν κατὰ δῶ! ἔκανε ὁ Μάϊκ. Εἴμαστε πάνω ἀπὸ ἑκατὸν πενήντα ἄνθρωποι στὸ κτῆμα καὶ δὲν θὰ γλυτώση οὔτε ἕνας τους!

Ὁ Γκλένερβαν δὲν μπόρεσε ν' ἀρνηθῆ στοὺς φιλόξενους νέους νὰ περάσουν ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα κοντά τους.

Ἄλλωστε λίγος πολιτισμὸς καὶ λίγη ξεκούραση τοὺς χρειαζόνταν ὕστερα ἀπὸ τὸ ταξίδι τους ποὺ ὅπως καὶ νὰ πῆς ἦταν ταλαιπωρία.

Θὰ εἶχαν μιὰ ἀργοπορία ἀπὸ δώδεκα ὧρες. Ἀπὸ δώδεκα ὧρες ξεκούραση δηλαδή...

Τὰ ἄλογά τους καὶ τὰ βόδια, θὰ ἐπωφελοῦνταν κι' αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἀνάπαυση.

Τότε ἔφτιασαν μαζὶ τὸ πρόγραμμα τῆς μέρας.

Κατὰ τὸ μεσημέρι, ἑφτὰ ἄλογα σελωμένα περίμεναν τοὺς ταξιδιῶτες, ἐνῶ ἕνα ἀμάξι μὲ τέσσερα ἄλογα ἦταν ὅτι χρειαζόνταν γιὰ τὶς κυρίες.

Ἐπὶ τέσσαρες ὧρες οἱ φίλοι γύριζαν τὸ ἀπέραντο κτῆμα ποὺ ἦταν μεγάλο σὰν ἕνα μικρὸ εὐρωπαϊκὸ κράτος.

Μόνο βέβαια ποὺ συναντοῦσε κανεὶς περισσότερα πρόβατα σ' αὐτὸ παρὰ ἀνθρώπους.

Ὅσο γιὰ τὸ κυνήγι, ἦταν ἄφθονο καὶ ἐκλεκτό.

Ὁ Ροβέρτος ἔκανε θαύματα μαζὶ μὲ τὸν Ταγματάρχη Μὰκ Νάμπ.

Αὐτὸ τὸ γενναῖο παιδὶ παρ' ὅλες τὶς συμβουλὲς τῆς ἀδελφῆς του, ἦταν πάντα στὴν πρώτη γραμμὴ πρῶτος πάντα στὴν φωτιά.

Ὅμως ὁ Τζὼν Μάγκλς εἶχε ὑποσχεθῆ στὴν Μαίρη ὅτι θὰ τὸν προσέχει, κι' αὐτὸ καθησύχασε τὴν κοπέλλα.

Σκότωσαν μερικὰ ζῶα παράξενα, τοῦ τόπου, ποὺ ὡς ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ Παγανέλι δὲν ἤξερε παρὰ τὰ ὀνόματά τους. Μεταξὺ αὐτῶν δὲ τὸ «γουόμπατ» καὶ τὸ «χάντικουτ»

Τὸ «γουόμπατ» τρώει χόρτο καὶ σκάβει τὴ γῆ σὰν τὸν τυφλοπόντικα. Εἶναι ὅμως μεγάλο σὰν πρόβατο καὶ τὸ κρέας του εἶναι νοστιμότατο.

Τὸ χάντικουτ μοιάζει μὲ καγκουρώ. Μοιάζει ἀρκετὰ καὶ σὰν ἀλεποῦ ὄχι μόνο ἐξωτερικά, ἀλλὰ καὶ στὸν χαρακτῆρα, γιατὶ ἀφανίζει τὰ κοτέτσια. Αὐτὸ τὸ ζῶο ἂν κι' ἀποκρουστικὸ προκάλεσε τὸν ἐνθουσιασμὸ τοῦ Παγανέλι ποὺ τὸ σκότωσε καὶ ποὺ τὸ εὕρισκε χαριτωμένο.

—Ἀξιολάτρευτο ζῶο! εἶπε.

Ὁ Ροβέρτος σκότωσε κι' ἕνα ἄλλο ζῶο ποὺ ἔμοιαζε σὰν μικρὴ ἀλεποῦ μὲ τρίχωμα μαῦρο κατάστικτο ἀπὸ ἄσπρο.

Ὅμως τὸ πιὸ ἐνδιαφέρον μέρος ἦταν τὸ κυνήγι τοῦ καγκουρώ.

Οἱ σκύλοι κατὰ τὶς τέσσαρες ξετρύπωσαν μιὰ μικρὴ ἀγέλη ἀπὸ αὐτὰ τὰ παράξενα μαρσιποφόρα.

Τὰ μικρὰ πήδησαν μὲ καταπληκτικὴ γρηγοράδα στὴν τσέπη ποὺ ἔχουν μπροστὰ στὴν κοιλιά τους οἱ μάνες κι' ὁλόκληρη ἡ συντροφιὰ τόβαλε στὰ πόδια χοροπηδῶντας.

Τὸν βρῆκε βυθισμένο σὲ βαθεῖς ρεμβασμούς.

Τίποτε δὲν εἶναι τόσο παράξενο ὅσο αὐτοὶ οἱ πηδοι τῶν καγκουρῶ ποὺ τὰ πισινά τους πόδια, δυὸ φορὲς μακρύτερα ἀπὸ τὰ μπροστινά, τὰ κάνουν σωστοὺς πρωταθλητὲς τοῦ ἅλματος εἰς μῆκος ἀλλὰ καὶ τοῦ ἅλματος εἰς ὕψος.

Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁμάδας, πηδοῦσε ὁ ἀρχηγός, ἕνα ἀρσενικὸ καγκουρὼ ψηλὸ σὰν ἕνας ἄντρας. ἕνα θαυμάσιο δεῖγμα τοῦ «μακρόποδος τοῦ γιγαντιαίου» ὅπως ὀνομάζει ἡ ζωολογία τὰ πολὺ μεγάλα καγκουρώ.

Αὐτοὺς τοὺς «ἀρχηγοὺς - καγκουρώ», οἱ ἰθαγενεῖς τοὺς ὀνομάζουν «γέρους».

Οἱ «γέροι» αὐτοὶ (ποὺ δὲν εἶναι ἡλικιωμένοι, κι' ἂς τοὺς λένε ἔτσι) εἶναι πολὺ πιὸ γενναῖοι, πιὸ ἄγριοι, πιὸ ξυπνοὶ ἀπὸ τ' ἄλλα ζῶα τῆς ἀγέλης.

Οἱ σκύλοι μάλιστα ἰδιαίτερα φοβοῦνται τὰ πισινά τους πόδια ποὺ εἶναι ὁπλισμένα μ' ἕνα μεγάλο σκληρὸ νύχι. Μιὰ κλωτσιὰ αὐτοῦ τοῦ ποδιοῦ, ἰσοδυναμεῖ μὲ ξεκοίλιασμα.

Κάπου πέντε χιλιόμετρα κυνηγοῦσαν σκυλιὰ καὶ κυνηγοὶ τὸ μικρὸ κοπάδι, ὅπου στὸ τέλος τὰ καγκουρώ, ξεθεωμένα, στάθηκαν νὰ πάρουν ἀνάσα πίσω ἀπὸ τὸν «γέρο» τους.

Ὁ «γέρος» ἀκούμπησε τὴν ράχη σ' ἕνα δέντρο κι' ἑτοιμάστηκε γιὰ ἄμυνα.

Ἕνας σκύλος ποὺ τὸν εἶχε παρασύρει τὸ τρέξιμο ἔπεσε ἀπάνω του. Σὲ λίγο κοίτονταν ψόφιος μὲ τὴν κοιλιὰ ἀνοιγμένη ἀπὸ τὸ τρομερὸ νύχι τοῦ «γέρου».

Μόνο τὸ βόλι θὰ τὸν ἔκανε καλά...

Στὴν βία του ὁ Ροβέρτος νὰ πυροβολήση πρῶτος τὸ φοβερὸ ζῶο, πλησίασε τόσο, ποὺ παρ' ὀλίγο νὰ πέση θῦμα τῆς ἀπρονοησίας του.

Γιατὶ τὸ καγκουρώ, ὁ «γέρος» μόλις τὸν εἶδε νὰ ζυγώνη, τοῦ ρίχτηκε!

Ὁ Ροβέρτος ἔπεσε χάμω.

Μιὰ σπαραχτικὴ κραυγὴ ἀντήχησε.

Ἡ Μαίρη Γκράντ ἀπὸ τὸ ἀμάξι εἶδε τὸν θανάσιμο κίνδυνο ποὺ διέτρεχε ὁ ἀδελφός της, κι' ἔμπηξε μιὰ φωνὴ ἁπλώνοντας ἄνισχυρα τὰ χέρια.

Ἀλλὰ ξαφνικὰ ὁ Τζὼν Μάγγλς, μὲ τὸ κυνηγετικό του μαχαίρι στὰ χέρια ρίχτηκε μὲ ἀστραπιαία ταχύτητα πάνω στὸ καγκουρὼ καὶ μὲ κίνδυνο νὰ ξεκοιλιαστῆ ἀπὸ τὸν «γέρο» χτύπησε τὸ ζῶο στὴν καρδιά. Μόλις ἔπεσε νεκρὸ τὸ ζῶο, ὁ Ροβέρτος σηκώθηκε σῶος καὶ ἀκέραιος.

Σ' ἕνα λεπτὸ ἦταν στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἀδελφῆς του.

—Εὐχαριστῶ κύριε Τζών! εὐχαριστῶ! φώναξε μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἡ κοπέλλα. Ὅμως πόσο μεγάλο κίνδυνο διατρέξατε ἐξαιτίας του κι' ἐσεῖς!

—Σᾶς εἶχα ὑποσχεθῆ πὼς θὰ τὸν προσέχω! εἶπε ὁ Τζὼν Μάγγλς. Εἶμαι τόσο εὐτυχὴς ποὺ μπόρεσα νὰ κρατήσω τὴν ὑπόσχεσή μου!

Αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο ἦταν τὸ τελευταῖο τοῦ κυνηγιοῦ. Μάζεψαν τὰ ζῶα ποὺ εἶχαν σκοτώσει καὶ γύρισαν στὸ σπίτι τῶν δυὸ ἀδελφῶν.

Ἐκεῖ τοὺς ἑτοίμασαν ἕνα θαυμάσιο δεῖπνο.

Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία τοῦ δείπνου, ἦταν ἕνα βραστὸ μὲ τὸ ζουμί του μαγειρεμένο κατὰ τὴν συνταγὴ τῶν ἰθαγενῶν.

Ὕστερα ἀπὸ τὰ παγωτὰ οἱ φίλοι μας πέρασαν στὸ σαλόνι, γιατὶ ἡ βραδυὰ ἦταν ἀφιερωμένη στὴν μουσική.

Ἡ λαίδη Ἕλενα ποὺ ἦταν περίφημη πιανίστα προσφέρθηκε νὰ συνοδέψη τοὺς δυὸ ἀποίκους ὁ Μάϊκ καὶ ὁ Σάντυ ποὺ μὲ τὶς θαυμάσιες φωνές τους τραγούδησαν καὶ καταμάγεψαν ὅλους.

Κατὰ τὶς ἕντεκα σέρβιραν τὸ τσάϊ.

Τοῦ Παγανέλι ὡστόσο ποὺ ζήτησε νὰ τοῦ φέρουν τσάϊ τοῦ τόπου, τοῦ ἔφεραν ἕνα μαῦρο ὑγρό. Ἦταν ζεστὸ νερὸ καὶ μέσα ἐπὶ τέσσαρες ὧρες ἔβραζε τσάϊ.

Ἦταν ἀπαίσιο, ἀλλὰ ὁ Παγανέλι βεβαίωσε πὼς ἦταν ὑπέροχο.

Τὰ μεσάνυχτα οἱ δυὸ ἀδελφοὶ ὁδήγησαν τοὺς ξένους στὰ δωμάτιά τους : ὡραῖα μεγάλα θαυμάσια ἐπιπλωμένα δωμάτια...

Τὴν ἄλλη μέρα τὰ χαράματα, ἀποχαιρέτησαν τοὺς δυὸ φιλόξενους ἄγγλους.

Τοὺς εὐχαρίστησαν καὶ ἔλαβαν τὴν ὑπόσχεση πὼς ὅταν θὰ ἔρχονταν στὴν Εὐρώπη θὰ τοὺς ἔκαναν ἐπίσκεψη στὸν Πύργο τοῦ Μάλκομ.

Τὸ ἴδιο πρωΐ κατὰ τὶς ἐννιὰ ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ τεράστιο κτῆμα τῶν δυὸ λοντρέζων.

Ἕνας ἀπέραντος φράκτης ἔφραζε τὸν δρόμο τους νοτιοανατολικά.

Ἦταν οἱ Αὐστραλιανὲς Ἄλπεις, κάστρο μακρὺ ποὺ οἱ κορυφές του χάνονταν στὰ σύννεφα.

Τὸ ἁμάξι πιὰ προχωροῦσε μὲ δυσκολία, καὶ ὁ Τζὼν Μὰνγγλς μὲ τοὺς δυὸ ναῦτες ἦταν ἀναγκασμένοι νὰ βαδίζουν μπροστὰ γιὰ νὰ βρίσκουν τὸν δρόμο.

—Θὰ δυσκολευτοῦμε νὰ περάσουμε! εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Ἄλπεις εἶναι αὐτές! Δὲν εἶναι ἀστεῖα!

—Μὴν κοιτᾶς ἀγαπητέ μου Γκλένερβαν ποὺ τὶς λένε Ἄλπεις! Στὴν πραγματικότητα εἶναι χαμηλὰ βουναλάκια. Ἡ Αὐστραλία καθὼς ξέρετε δὲν ἔχει ψηλὰ βουνά!

—Ἄ, ἔτσι λοιπόν!

—Ναί, ὅπως σᾶς τὰ λέω. Εἶναι βουνὰ τῆς τσέπης. Θὰ τὰ περάσωμε χωρὶς νὰ τὸ καταλάβωμε.

—Μιλᾶς γιὰ λογαριασμό σου! ἔκανε γελῶντας ὁ ταγματάρχης. Ἐγὼ δὲν εἶμαι τόσο ἀφηρημένος γιὰ νὰ περάσω κοτζὰμ Ἄλπεις χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω!

—Ἀφηρημένος! ἔκανε ὁ Παγανέλι. Μὰ δὲν εἶμαι πιὰ ἀφηρημένος. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἤρθαμε στὴν Αὐστραλία ἔκαμα μήπως καμμιὰ ἀφηρημάδα; Ἀλλὰ καλὰ λένε πὼς καλύτερα νὰ σοῦ βγῆ τὸ μάτι παρὰ τ' ὄνομα.

—Εἶναι ἀλήθεια κύριε Παγανέλι πὼς δὲν σᾶς εἴδαμε πιὰ καμμιὰ φορὰ ἀφηρημένο!

—Παραγίνατε μάλιστα τέλειος! εἶπε ἡ λαίδη Ἕλενα. Οἱ ἀφηρημάδες σᾶς πήγαιναν καλά!

—Δὲν εἶναι ἀλήθεια κυρία; ἔκανε ἐνθουσιασμένος ὁ Παγανέλι. Ἂν δὲν ἔχω πιὰ ἐλαττώματα, θὰ γίνω ἕνας ἄνθρωπος ὅπως ὅλος ὁ κόσμος. Γι' αὐτὸ ἐλπίζω γρήγορα νὰ κάνω καμμιὰ σπουδαία ἀφηρημάδα ποὺ νὰ σᾶς διασκεδάση γιὰ μέρες.

Τὴν ἄλλη μέρα—9 Ἰανουαρίου—βρέθηκαν ἔξω ἀπὸ ἕνα πανδοχεῖο.

Ὁ Γκλένερβαν μὲ τὸν Ἄϋρτον μπῆκαν μέσα γιὰ νὰ ζητήσουν πληροφορίες γιὰ τὸν δρόμο τους.

Ἂν κι' οἱ ταξιδιῶτες πρέπει νὰ ἦταν πολὺ σπάνιοι ἐκεῖ, ὁ κάπηλας τοὺς δέχτηκε ἐξαιρετικὰ κακόκεφα, παρ' ὅλο τὸ καλὸ φιλοδώρημα ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ λόρδος.

Ὡστόσο τοὺς ἔδωσε τὶς πληροφορίες ποὺ ζήτησαν.

Κοντὰ νὰ φύγη ὁ Γκλένερβαν ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸν τοῖχο ποὺ ἦταν καρφωμένη μιὰ προκήρυξη: ἡ ἀστυνομία τῆς περιοχῆς, πρόσφερε ἑκατὸ λίρες σὲ ὅποιον θὰ τὴν βοηθοῦσε νὰ συλλάβη τὸν κακοῦργο Μπὲν Τζόϊς.

—Αὐτὸς ὁ ἄθλιος, εἶπε ὁ Παγανέλι στὸ λόρδο, δὲν ἀξίζει οὔτε τὸ σκοινὶ γιὰ νὰ τὸν κρεμάσουν.

—Κι' ὡστόσο τὸν ἔχουν ἐπικηρύξει 100 λίρες. Εἶναι ποσόν. Ὁμολογῶ πῶς δὲ θὰ μοῦ κακοφαινόταν νὰ τὸν συναντούσαμε.

—Καλύτερα νὰ μὴν τὸν συναντήσουμε εἶπε ὁ Ταγματάρχης. Μὴ ξεχνᾶς πῶς ἐμεῖς ἔχουμε μαζί μας καὶ κυρίες.

Δὲν ἦταν τόσο εὔκολο νὰ διαβοῦν τὶς Αὐστραλιανὲς Ἄλπεις ὅπως τοὺς εἶχε πῆ ὁ Παγανέλι. Δὲν ἦταν μεγάλος ὁ ἀνήφορος ἀλλὰ ὁ δρόμος ἦταν ἄθλιος.

Συχνὰ οἱ καβαλλάρηδες ἀναγκαζότανε νὰ ξεπεζέψουν γιὰ νὰ σπρώξουν τ' ἁμάξι.

Τοὺς συνέβη κι' ἕνα ἀτύχημα. Τὸ ἄλογο τοῦ ἑνὸς ναύτη ἔπεσε ξαφνικὰ ψόφιο. Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη τὶ τοῦ εἶχε συμβῆ.

Ὁ λόρδος τοῦ ἔδωσε τὸ δικό του κι' ἀνέβηκε στ' ἁμάξι.

Στὶς ἕντεκα τοῦ μηνὸς εἶχαν νὰ ὑποφέρουν ἀπὸ μιὰ θύελλα μὲ χαλάζι.

Δὲν ἦταν συνηθισμένο χαλάζι, σὰν αὐτὸ τῆς Εὐρώπης. Ἀπάνω τους ἔπεφταν μεγάλες κοφτερὲς πλάκες μὲ τόση δύναμη ποὺ μποροῦσαν νὰ σφηνωθοῦν στοὺς κορμοὺς τῶν δέντρων.

Ἀναγκάστηκαν νὰ γυρέψουν ἄσυλο στὸ φρύδι τοῦ βράχου.

Στὶς 12 τοῦ μηνὸς ξανάρχισαν τὸ ταξίδι. Πλησίαζαν πιὰ στὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανό.

Ἐκεῖ ποὺ εἶχε ναυαγήση τὸ «Βρεταννία».

Ἐκεῖ μόνον θὰ μποροῦσαν ν' ἀναζητήσουν καὶ νἄβρουν ἴσως τὰ ἴχνη τῶν ναυαγῶν.

Γι' αὐτὸ ὁ Ἄϋρτον πίεζε τὸ λόρδο Γκλένερβαν νὰ στείλη μήνυμα στὸ «Ντάνγκαν» νὰ βρίσκεται στὴν ἀκτή, γιὰ νἄχουν στὴ διάθεσή τους ὅλα τὰ μέσα γιὰ τὶς μελλοντικές του ἔρευνες.

Κατὰ τὴ γνώμη του ἔπρεπε νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὸ δρόμο ποὺ πηγαίνει στὴν Μελβούρνη. Ἀργότερα θἄταν δύσκολο νὰ ἐπικοινωνήσουν μὲ τὴν πρωτεύουσα, γιατὶ δὲν ὑπῆρχε ἄλλος δρόμος.

Ὁ Παγανέλι συμφωνοῦσε.

Ὅσο γιὰ τὸ λόρδο ἦταν διστακτικός.

Ὁ Ταγματάρχης ὅμως ἦταν ἀπολύτως ἐναντίον αὐτῆς τῆς ἀπόψεως. Ἀπόδειξε πὼς ἡ παρουσία τοῦ Ἄϋρτον ἦταν ἀπαραίτητη στὴν ἀποστολὴ καὶ πὼς δὲν ἦταν σωστὸ νὰ τὸν στείλουν στὴ Μελβούρνη. Γιατὶ βέβαια ἂν ἀποφάσιζαν νὰ πάη κάποιος, μόνον ὁ Ἄϋρτον θὰ μποροῦσε νὰ πάη γιατὶ μόνον αὐτὸς ἤξερε τὸ δρόμο.

Ἂν εὕρισκαν τὰ ἴχνη τοῦ Χάρυ Γκράντ, εἶπε ὁ Ταγματάρχης, ὁ Ἄϋρτον θὰ τοὺς ἦταν ἀπαραίτητος γιὰ νὰ τ' ἀκολουθήσουν.

Αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα βρῆκε σύμφωνο καὶ τὸν Τζὼν Μάνγγλς, ποὺ ἐπέμεινε πὼς ὁ λόρδος θὰ μποροῦσε νὰ στείλη μήνυμα στὸ «Ντάνγκαν» ἀπὸ τὸ Τούφολντ - μπαίϋ.

Σιγὰ σιγὰ πείστηκαν καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ ἔτσι πῆραν τὴν ἀπόφαση νὰ στείλουν τὸ μήνυμα ἀπὸ τὸ Τούφολντ - μπαίϋ καὶ νὰ μὴν χάσουν τὴν πολύτιμη παρουσία τοῦ Ἄϋρτον.

Τὴν ἄλλη μέρα πέρασαν ἕνα δάσος ἀπὸ φτέρες ποὺ θὰ προκαλοῦσαν τὸν θαυμασμὸ ἀνθρώπων λιγότερο κουρασμένων.

Μόνον ὁ Παγανέλι ἐκδηλωτικὸς ὅπως πάντα ἔβγαλε μερικὲς φωνὲς ἐνθουσιασμοῦ ποὺ κατατρόμαξαν τοὺς παπαγάλους.

Τὶς φωνὲς τοῦ γεωγράφου τὶς ἀκολούθησε ὁλόκληρη συναυλία ἀπὸ στριγγλιές. Ξαφνικὰ οἱ σύντροφοί του τὸν εἶδαν νὰ κλονίζεται πάνω στ' ἄλογό του.

—Παγανέλι, Παγανέλι τὶ ἔπαθες; φώναξε ὁ Γκλένερβαν.

—Ἔπαθα φίλε μου... πὼς δὲν ἔχω πιὰ ἄλογο.

—Γιατὶ τὶ ἔπαθε τὸ ἄλογό σου;

—Ψόφησε, λὲς καὶ τὸ μάτιασαν, εἶπε ὁ Παγανέλι.

Οἱ ταξειδιῶτες κυττάχτηκαν.

Ἦταν τὸ δεύτερο ἄλογο ποὺ ἔχαναν μ' αὐτὸ τὸν περίεργο τρόπο.

—Παράξενο, εἶπε ὁ Τζὼν Μάγγλς.

—Ἐντελῶς ἀνεξήγητο εἶπε ὁ ταγματάρχης.

Κατὰ τὰ φαινόμενα κάποια παράξενη ἐπιδημία χτυποῦσε τ' ἄλογα καὶ τὰ σκότωνε.

Πρὶν βραδυάση ψόφησε καὶ τρίτο ἄλογο, σοβαρὸ πρᾶγμα. Καὶ πρᾶγμα ἀκόμη πιὸ σοβαρό, ψόφησε κι' ἕνα βόδι.

Ἡ κατάστασή τους ἄρχισε νὰ γίνεται τραγική.

Τὶ θὰ γίνονταν ἔτσι ὅλα τὰ ζῶα τους. Ἄδικα ὁ Γκλένερβαν καὶ οἱ φίλοι του ἐξέτασαν πολὺ προσεχτικὰ τὰ ἄλλα. Φαινόνταν γερά, εὔρωστα καὶ μ' ὅλη τὴν κούρασή τους, εὐδιάθετα. Ἔτσι ὅμως ἦταν καὶ κεῖνα ποὺ τὰ χτύπησε ἔπειτα τὸ θανατικό. Ἔτσι πέρασε καὶ ἡ 13η τοῦ μηνός. Στὶς 14 ὅμως καθὼς περνοῦσαν ἕνα μεγάλο δάσος τὸ ἁμάξι χώθηκε στὸ μαλακὸ καὶ βρεμένο χῶμα, μὲ τρόπο ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸ ξεκολλήσουν.

Ἡ γνώμη τοῦ Ἄϋρτον ἦταν νὰ στρατοπεδέψουν ἐκεῖ γιὰ τὴ νύχτα καὶ τὴν ἄλλη μέρα θὰ ἔβλεπαν τὶ θὰ ἔκαναν.

Οἱ ταξειδιῶτες ἦταν πολὺ κουρασμένοι γιατὶ κοντὰ στὶς ἄλλες ταλαιπωρίες τοῦ ταξειδιοῦ, ἡ ζέστη ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἦταν ἀφόρητη. Δὲν εἶχαν ὄρεξη οὔτε νὰ φᾶνε, κι' ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦνε νωρίς.

Εὐτυχῶς ὁ Ἄϋρτον εἶχε κατωρθώσει νὰ τραβήξη τὰ βόδια ἀπ' τὴ λάσπη, καὶ τὰ περιποιήθηκε μὲ τὴν εὐσυνειδησία ποὺ ἔδειχνε σὲ κάθε τὶ ποὺ ἔκαμε.

Δὲν ἦταν ἀκόμα 11 κι' ὅλοι κοιμόνταν βαθειά. Σὲ λίγο ὅμως ὁ ταγματάρχης ξύπνησε. Τὸν εἶχε ξυπνήσει μιὰ παράξενη ἀναλαμπή, κάτι σὰν φεγγοβόλημα μακρυνῆς πυρκαγιᾶς. Γιὰ μιὰ στιγμὴ νόμισε, πὼς εἶχε πιάσει φωτιὰ τὸ δάσος. Ὅταν ὅμως σηκώθηκε ἀντίκρυσε ἕνα παράξενο φαινόμενο. Τοὺς φωσφορισμοὺς τῶν μανιταριῶν τῆς Αὐστραλίας ποὺ ἁπλώνονταν σὰν ἕνας κάμπος μὲ πηγολαμπίδες φωτίζοντας μ' ἁπαλὲς πρασινωπὲς ἀνταύγεις ὅλη τὴ γύρω περιοχή.

Ὁ Μὰκ Νὰμπ σκέφτηκε νὰ ξυπνήση τὸν Παγανέλι γιὰ νὰ χαρῆ κι' αὐτὸς τὸ θέαμα. Μόλις ὅμως ἔκανε νὰ γυρίση πρὸς τὸ μέρος ποὺ εἶχαν κατασκηνώσει κοντοστάθηκε. Μέσ' τὶς χλωμὲς ἀνταύγιες τῶν μανιταριῶν διέκρινε καθαρὰ τὶς σιλουέτες μερικῶν ἀγνώστων ποὺ ἔψαχναν στὸ χῶμα λὲς καὶ γύρευαν νὰ βροῦνε κάτι.

Ὁ ταγματάρχης ἀποφάσισε νὰ ξεκαθαρίση τὸ ζήτημα. Ἔπρεπε πάσει θυσία νὰ μάθη ποιοὶ ἦταν αὐτοὶ οἱ ἄγνωστοι καὶ τὶ γύρευαν.

Ἦταν μιὰ ἀπαίσια νύχτα. Κατὰ τὶς 2 ἄρχισε ἡ νεροποντή. Ἡ σκηνὴ δὲν ἔφτανε γιὰ νὰ τοὺς προστατέψη ἀπ' τὴ βροχή.

Ὁ Γκλένερβαν κι' οἱ σύντροφοί του γύρεψαν καταφύγιο στ' ἁμάξι. Κανείς τους δὲν εἶχε πιὰ ὄρεξη νὰ κοιμηθῆ. Ἄρχισαν νὰ κουβεντιάζουν. Δὲν παρατήρησαν τὴν ἀπουσία τοῦ ταγματάρχη ποὺ ἦρθε σὲ λίγο μούσκεμα ἀπ' τὴ βροχή.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ ἐνῶ συζητοῦσαν πῶς θὰ ξεκολλοῦσαν τ' ἁμάξι, ἔφτασε ὁ Παγανέλι τρέχοντας καὶ τοὺς ἀνάγγειλε πὼς τὰ ζῶα τους εἶχαν ἐξαφανιστῆ. Ἄρχισαν νὰ ψάχνουν στὸ δάσος. Μιὰ ὥρα ἔψαχναν καὶ ἑτοιμάστηκαν νὰ γυρίσουν ἄπρακτοι στ' ἁμάξι. Τότε ὅμως ὁ Γκλένερβαν ποὺ εἶχε πολὺ γερὸ αὐτὶ ἄκουσε μακρυὰ ἕνα χλιμίντρισμα.

—Κάπου ἐδῶ κοντὰ εἶναι, εἶπε.

Ἔτρεξαν ὅλοι καὶ ἐκεῖ σ' ἕνα ξέφωτο ἀντίκρυσαν ἕνα θέαμα ἀποκαρδιωτικό.

Δυὸ βόδια καὶ τρία ἄλογα βρίσκονταν μπροστά τους ψόφια, ἐνῶ ἀπὸ πάνω τους μερικὰ κοράκια ἔκοβαν βόλτες κρόζοντας;

Ζωντανὰ εἶχαν μείνει μόνο ἕνα βόδι κι' ἕνα ἄλογο. Ὁ Γκλένερβαν καὶ οἱ δικοί του κυττάχτηκαν. Αὐτὴ ἡ καινούργια συμφορὰ τοὺς ἔβρικε ἀπροετοίμαστους.

Πῶς θὰ περνοῦσαν τὰ βουνὰ ἡ λαίδη Ἕλενα κι' ἡ Μαίρη.

Ὁ Γουΐλσων δὲν μπόρεσε νὰ μὴ ψιθυρίση μιὰ βαριὰ φράση. Ἀλλὰ ὁ Γκλένερβαν ποὺ τὸν ἄκουσε τὸν κύτταξε αὐστηρά.

—Τὶ θέλεις Γουΐλσων; Ὁ Ἄϋρτον ἔκαμε ὅ,τι μποροῦσε. Ἂν καταφέρωμε νὰ ξεκολλήσωμε τ' ἁμάξι, τὸ βόδι καὶ τ' ἄλογο θὰ μπορέσουν νὰ τὸ σύρουν. Ἂν δὲν ψοφήσουν δηλαδὴ στὸ μεταξὺ κι' αὐτά.

—Θὰ κάνωμε ὅ,τι μποροῦμε μυλόρδε, εἶπε ὁ Ἄϋρτον.

—Τὶ κρῖμα, Ἄϋρτον, εἶπε ὁ ταγματάρχης ποὺ δὲν ἔβαλες νὰ πεταλώσουν ὅλα τὰ ἄλογα μας στὴ Βιμέρρα.

—Γιατὶ τὸ λέτε αὐτὸ κύριε; ἔκαμε ὁ Ἄϋρτον.

—Γιατὶ ἀπ' ὅλα τ' ἄλογά μας μόνο ἐκεῖνο ποὺ ἔδωσες γιὰ πετάλωμα ἔχει γλυτώσει.

—Ἀλήθεια, εἶπε ὁ Τζὼν Μάγγλς, περίεργη σύμπτωση.

—Ἁπλὴ σύμπτωση κύριε εἶπε ὁ Ἄϋρτον, προφέροντας κοφτὰ τὶς λέξεις καὶ κυττάζοντας κατάματα τὸν Μὰκ Νάμπ.

Ὁ Ταγματάρχης κάτι πῆγε νὰ πῆ, ἀλλὰ ὕστερα μετάνοιωσε καὶ σώπασε.

—Τὶ ἤθελε νὰ πῆ ἄραγε, εἶπε ὁ Γκλένερβαν, στὸν Τζὼν Μάγγλς.

—Ὁμολογῶ μυλόρδε πὼς δὲν καταλαβαίνω, ὅμως ὁ ταγματάρχης δὲν εἶναι ἀπ' ἐκείνους ποὺ λένε λόγια στὸν ἀέρα.

(Συνεχίζεται)

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟ

Στρατέ μας ξακουσμένε
ἀθάνατε, τρανέ,
δαφνοστεφανωμένε
σοῦ πρέπουν ὕμνοι ΕΣΕ.

Σὲ σὲ μονάχα πρέπει
ἡ δόξα καὶ ἡ χάρη
γιατ' ὅλο δάφνες δρέπει
κάθε σου παλληκάρι.

Παντοῦ σκορπᾶς τὴ φρίκη
στὸν κάθε σου ἐχθρὸ
χαρίζοντας τὴ Νίκη
σὲ τόπο ἱερό.

Χαρὰ στὴ λεβεντιά σου
Ἑλληνικὲ Στρατὲ
ποὺ πάντα 'χεις κοντά σου
τὴ ΝΙΚΗ, ὦ τρανέ.

ΠΑΝΟΣ Κ. ΠΑΠΑΤΣΩΡΗΣ

ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Ὁ ἥλιος χρυσοκόκκινος καταματωμένος βασίλευε πέρα στὴν ἄκρη τοῦ βουνοῦ μέσα σ' ἕνα σωρὸ ἀπὸ χρωματιστὰ σύννεφα. Ἂν κανεὶς δὲν ἤξερε τὸ μυστικό του καὶ τὸν ἔβλεπε νὰ ἀφήνη πίσω του ἕνα βαθὺ ἴσκιο, θὰ νόμιζε πὼς σβυνόταν, χανόταν καὶ ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ ἕνα ἀδιαπέραστο τρομαχτικὸ σκοτάδι θὰ βασίλευε στὸν κόσμο ὅλο. Τὰ δένδρα καὶ τὰ βράχια λουσμένα στὰ μενεξελιὰ χρώματα τοῦ Θεοῦ, στερέωναν στὶς ψυχὲς τὴν πίστη. Οἱ ρεματιὲς δροσερὲς καὶ σκιερές. Ἕνα ἐλαφρὸ ἀεράκι κουνοῦσε τὶς κορφὲς τῶν δέντρων καὶ τὰ φύλλα παιχνίδιζαν στὴν πνοή του. Τὸ ἔδαφος στρωμένο μὲ ξερὰ καὶ καστανὰ χορτάρια. Πέρα σ' ἑνὸς βουνοῦ πλαγιὰ φάνταζαν τὰ μικρὰ γραφικὰ σπιτάκια ἑνς χωριοῦ, ποὺ φαίνονταν σὰ νὰ εἶχαν σκαρφαλώσει στὶς κατηφοριές.

Στὸ βάθος μιᾶς ρεματιᾶς στὰ χείλη κείνου τοῦ κόκκινου βράχου κάθεται ἕνα πλάσμα ἀνθρώπινο. Μοιάζει μὲ πενηντάρη ἄνδρα. Μιὰ μορφὴ γερασμένη, ρυτιδωμένη. Φαίνεται σὰ νὰ σκέπτεται σὰν κάτι νὰ γυρεύη. Τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο στ' ἀριστερό του χέρι. Τὴ ματιά του λυπημένη κάτω βαθειὰ στὴν ἄβυσο ποὺ ἄσπλαχνη κι' ἀχόρταγη ἔχασκε μπροστά του. Τὸν γνωρίζω αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο εἶναι ὁ Σπῦρος... Εἶναι ἕνας ἁμαρτωλός. Εἶναι ἕνας ἄνθρωπος ἀπὸ κείνους ποὺ Θεὸ δὲ συλλογιῶνται κι' ἀπαρατοῦν τὴν πίστη τους. Θὰ θαφτῆ κάτω ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ βασίλεια τῆς ἁμαρτίας. Μὰ τούτη τὴ στιγμὴ κάτι τὸν τυραννεῖ. Κάτι τοῦ τρώει ἄσπλαχνα τὸ ἁμαρτωλὸ κορμί του. Νοιώθει ἕνα μεγάλο βάρος νὰ τὸν χαμηλώνη, νὰ τὸν πλησιάζη στὸ χῶμα κάτω. Νοιώθει—ὢ τοῦτο εἶναι τὸ χειρότερο—ἕνα χέρι τρομερὸ μὲ γαμψὰ νύχια νὰ τοῦ τρώη ἀνελέητα τὰ σπλάχνα. Νὰ τριγυρίζη τὴν καρδιὰ καὶ νὰ τὴν κουρελιάζη. Καὶ τρέμει, καὶ πονεῖ, καὶ ὑποφέρει, καὶ ζητᾶ βοήθεια γιὰ ν' ἀπαλλαγῆ ἀπ' τὸ φοβερό του δρᾶμα.

Μὰ κείνη τὴ στιγμὴ σήκωσε τὸ κεφάλι του στὸ γαλάζιο θόλο. Κοίταξε τὸ βελουδένιο οὐρανὸ καὶ ἕνα δάκρυ ἀνάβλυσε σὲ κεῖνο τὸ θολωμένο βλέμμα. Ὅταν τὸ βλέφαρο πλημμύρισε, ἐλεύθερο τὸ δάκρυ κύλησε τοῦ μάκρους στὸ λιπόσαρκο μάγουλό του. Καὶ τότε, μὲ τὸ μάτι χαμένο στὰ βάθη σὰν κάτι νὰ ἀτένιζε ἐκεῖ, σιγομουρμούρισε : Ὦ σύ! Ὦ σὺ ἀγαπητή μου πίστη! Σὺ μονάχη ὑπάρχεις! Τὴν ὥρα κείνη οἱ τελευταῖες ἀκτῖνες φώτησαν τὸ χλωμό του πρόσωπο. Τὰ χελιδόνια ἔσχιζαν τὸν ἀέρα. Φαίνονταν εὐχαριστημένα ποὺ ἕνας δοῦλος τοῦ Θεοῦ σὲ κείνη τὴν ἐρημη γωνιὰ ἀναπολοῦσε τὸ σκοτεινό του παρελθόν. Ἐξαφνα, σὰν ἀπ' ἄλλου κόσμου κράξιμο, ἀκούστηκε ὁ γλυκὸς ἦχος τῆς καμπάνας τοῦ ἐρημοκκλησιοῦ ψηλὰ στὴ ράχη τοῦ βουνοῦ. Κάτι ἦχοι ἁρμονικοί, χαϊδευτικοί, λυγεροὶ καὶ τσακιστοὶ ποὺ πότιζαν γλυκὰ τὸ χορτάρι. Κάτι ἦχοι ποὺ σὲ ἔλουζαν ἁπαλὰ καὶ στοργικὰ κι' ἔμπαιναν ἀπ' τὰ χείλη στὰ σπλάχνα νὰ βροῦν νὰ λούσουν καὶ τὴν ψυχὴ καὶ ν' ἀρχίσουν μὲ κείνη τὴ μυστικὴ κουβέντα. Κάτι ἦχοι ποὺ διαλαλοῦσαν στὴν οἰκουμένη ὅλη : «ὑπάρχει Ἀνάσταση, ὑπάρχει αὐγή...».

Ὁ Σπῦρος μὲ χαμηλωμένα μάτια, νικημένος καὶ ταπεινομένος ἀπὸ τοὺς κτύπους κείνους ποὺ τοῦ χάϊδευαν τὴν καρδιά, ξεκίνησε γιὰ τὸ ἐρημοκκλησάκι. Καὶ ἡ καμπάνα ἐξακολουθεῖ νὰ κτυπᾶ... νὰ κτυπᾶ... νὰ κτυπᾶ... «Ὑπάρχει Ἀνάσταση, ὑπάρχει αὐγή...».

ΝΙΚΟΣ ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Χωριό μου σὲ νοστάλγησα
θέλω νάρθῶ κοντά σου
νὰ νοιώσω τὴ ζεστὴ φωλιὰ
μέσα στὰ θέλγητρά σου

Νὰ πάω στὸ βουνὸ ψηλὰ
νὰ σ' ἀγναντέψω λίγο
νὰ ἰδῶ τὴν ὡραῖα Ἐκκλησιὰ
μαζὶ καὶ τὸ σχολεῖο.

Νὰ πάω καὶ στὴ βρύση σου
νὰ πιῶ κρύο νεράκι
ν' ἀκούσω καὶ τὸ μύλο σου
π' ἀκούραστα δουλεύει.

Νὰ μπῶ μέσα στὴν Ἐκκλησιὰ
νὰ κάνω τὸ σταυρό μου
καὶ νὰ προσευχηθῶ γιὰ σὲ
μικρὸ - μικρὸ χωριό μου.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΟΣΚΟΣ

ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΟΥ Η ΒΡΥΣΗ

Κάτω ἀπὸ ἕναν πλάτανο
εἶναι μιὰ κρύα βρύση
δίνει σὲ ὅλους μας νερὸ
τὴ δίψα μας νὰ σβύση.

Γάργαρα κρύα δροσερὰ
μ' ἀσῆμι στολισμένα
μοιάζουν τῆς βρύσης τὰ νερὰ
κι' ἀπ' τὸ βουνὸ φερμένα.

Μέρα καὶ νύχτα καρτερεῖ
διαβάτης νὰ περάση
καὶ μὲ τὰ κρύα της νερά,
νὰ τόνε ξεδιψάση.

ΤΑΚΗΣ ΡΟΔΟΛΙΝΟΣ
(Καρδίτσα)

ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ

(Χαρισμένο στὴ μνήμη τοῦ ἀγαπητοῦ μου πατέρα)

Πανάλαφρο τὸ χῶμα σου
ποὺ σὲ σκεπάζει ἂς εἶναι
Πατέρα μου ,ἀξέχαστε,
στὸ πάλευκό σου μνῆμα.

Πανάλαφρος ὁ ὕπνος σου
Πατέρα μου, ἂς εἶναι,
ἀμάραντα, ὁλάνθιστα
τὰ λούλουδα στὸ μνῆμα.

Ἡ ροδισμένη σου μορφὴ
στὴ μνήμη μου θὰ μένη
καὶ ὁδηγός μου θὰ γενῆ
στὸ δρόμο τῆς ζωῆς.

Τὸ ξέρω πὼς δὲν πέθανες
μὰ πὼς γλυκοκοιμᾶσαι
καὶ πὼς μιὰ μέρα φωτεινὴ
θὲ νὰ ξαναξυπνήσης.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ' ΠΑΛΙΟΥΡΑΣ

ΝΥΧΤΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Ἀγάλια, ἀγάλια σβύσανε τὰ τελευταῖα φῶτα
στὰ λίγα σπίτια τοῦ χωριοῦ,
καὶ δὲν ἀκούγεται καμμιὰ ν' ἀνοιγοκλείνει (πόρτα
αὐτὴ τὴν ὥρα τοῦ βραδιοῦ.

Τὸ μόνο θόρυβο π' ἀκοῦς στῆς νύχτας τὴ γαλήνη
εἶναι ἕνα γάβγισμα σκυλιοῦ,
καὶ τὸ γλυκὸ μουρμούρισμα π' ὁ ζέφυρος ἀ- (φήνει
στὶς λεῦκες τοῦ σκολειοῦ.

Ἀκοῦς καὶ τὸ κελάρισμα τῆς βρύσης, ποὺ στα- (λάζει
στὴ λίμνη τὸ νερό,
καὶ τὸ θλιβὸ νανούρισμα τοῦ γκιώνη, ποὺ φω- (νάζει
τὸν ἄτυχο ἀδελφό !

ΝΤΙΝΟΣ ΜΕΛΙΣΣΙΝΟΣ

ΣΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ

Βρέχει, βρέχει στὴν ταράτσα
στὴν αὐλή μας τοῦ Σχολειοῦ
ἂς ἁρπάξωμε τὴν τσάπα
Εὐλογία τοῦ Θεοῦ!

Νάχη ὁ κῆπος πάντα χάρη
κι' ὀμορφιὰ παντοτεινὰ
πρέπει μεῖς, παιδιά, μ' ἀγάπη
νὰ ριχτοῦμε στὴ δουλειά.

Νὰ φυτέψωμε δεντράκια
χρυσολούλουδα λευκὰ
νάβρουν τὰ πουλιὰ σπιτάκια
καὶ ὁ κῆπος τὴ χαρά.

Νὰ φυτέψωμε ἐλάτια
ἰσχυρὰ σὰν τὴ φυλή μας
χίλια τριανταφυλλάκια
νὰ ὀμορφαίνουν τὴν αὐλή μας.

Σκάψτε πιὸ βαθειὰ τὸ χῶμα
μὴ φοβᾶσθε τὴ δουλειὰ
δυναμώνει πνεῦμα, σῶμα
τὴν ψυχὴ καὶ τὴν καρδιά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Χ''ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΡΠΙΣΤΗΣ!!

Μὲ δάκρυα ὅποιος δὲν ἔφαγε ποτέ του τὸ ψω- (μί του
καὶ δὲν ἐπέρασε ἄγρυπνος νυχτιὲς ἀπελπισιᾶς
ἀπάνω στὴ δακρύβρεχτη, τὴν ἔρμη τὴ στρωμνή (του,
αὐτὸς οὐράνιες δύναμες, δὲ γνώρισε ἐσᾶς!

Τὸν ἄνθρωπο μεσ' τὴ ζωὴ τὸν δύστυχο πετᾶτε,
κι' ἀφοῦ πιὰ τὸν ἀφήσετε βαριὰ νὰ κολασθῆ,
ἄχ! ἔρμο μὲ τὸν πόνο του στερνὰ τὸν παρατᾶτε
τὶ πρέπει κάθε φταίξιμο στὴ γῆς νὰ πληρωθῆ.

ΑΛΚΗΣ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΣ

ΕΛΑ ΒΑΡΚΟΥΛΑ ΜΟΥ...

Ἐκεῖ π' ἀνθοῦν τὰ λούλουδα μὲ χάρη
κι' ὅλο φῶς τὸ φτωχὸ τὸ χορτάρι
καὶ γαλάζια λαμπράδα τὸ ζώνει·
κεῖ ποὺ εἶδα τῆς θάλασσας πέρα τὴν ἄκρια
μ' ἐλπίδα γλυκειὰ καὶ χαρᾶς νέας δάκρυα
σὲ μιὰν ὥριαν αὐγὴ νὰ ματώνη.
Ἐκεῖ ποὺ παίζει στὰ φύλλα τ' ἀγέρι
τῆς ἐληᾶς, καὶ πολύτεχνο χέρι
τὴν αὐγὴ στὰ νερὰ ζωγραφίζει
ζωγραφιὲς ζηλευτὲς μὲ πλουμίδια
ποὺ φαντάζουν στὰ βάθη πὼς ἴδια
σὰν καὶ τούτη ζωὴ παιγνιδίζει.
Ἐκεῖ ποὺ τὰ βράδυα σκορποῦν στὴ γαλήνη
τὰ θεία τους μύρα χιονόπλαστοι κρίνοι,
τῆς νιότης οἱ πόθοι σ' ὡραίους σκοπούς·
Μ' ἀσήμια στολίζει τὰ βράχια ἡ σελήνη
κι' ἔχουν τὰ πεῦκα μιὰ καλωσύνη
καθὼς σιγολένε ψαλμοὺς μυστικούς.

Δ.Π. ΚΑΡΑΘΑΝΟΣ

ΣΤΗ ΣΠΟΡΑ

Ὅλοι στὴ σπορὰ μὲ ζῆλο ἂς ριχτοῦμε
ἄφθονον σπόρο παντοῦ γιὰ νὰ σκορποῦμε
νὰ διώξωμε τοῦ μίσους τὴ μανία
καὶ νὰ ἔρθη ἡ θεία ἁρμονία.

Νὰ σπείρωμε τὸ λυτρωτικὸ τὸ σπόρο
γιὰ νὰ ἀπολαύσωμε τὸ θεῖο δῶρο
ποὺ τὸν προσμένουν οἱ ψυχὲς διψασμένες
ποὺ εἶναι ἀπὸ τὸ σκότος βγαλμένες.

Ἂς σκορπίσωμε τὴν χαρὰ καὶ τὴν εἰρήνη
γιὰ νὰ βασιλέψη παντοῦ ἡ γαλήνη.
Νὰ δώσωμε μιὰ καινούργια Ἑλλάδα
ἄσβυστη στους αἰῶνες λαμπάδα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Θ. ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Στὸ λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ

Τὶς μέρες αὐτὲς εἴχαμε μεγάλες χαρές:
Ἕνα τηλεγράφημα ἀπ' τὴ Ν. Ὑόρκη μᾶς ἔ-
φερε τὴν εἴδηση πὼς ὁ πατέρας τοῦ Φάνη
ἔρχεται στὴν Ἑλλάδα. Στὴν ἀρχὴ ταραχτή-
καμε. Θὰ τὸν ἔπαιρνε λοιπὸν τόσο γρήγο-
ρα ἀπ' τὴ συντροφιά, τεὸ μικρό μας ἀρ-
χαιολόγο;
—Κρίμα, νὰ μὴν εἶναι ποτὲ ἡ χαρὰ ξέχωρη
ἀπ' τὴ λύπη, εἶπε ἡ Μυρτώ. Ἔχω τόσο συ-
νηθίσει τὸ Φάνη, ποὺ θὰ μοῦ λείψη πολύ.
—Κάτι τέτοιο, μοῦ φαίνεται θὰ νιώσω κι'
ἐγώ, εἶπε κι' ὁ Λεωνίδας, μὲ ὕφος κάπως
παιχνιδιάρικο. Ἂν καὶ «οὐδὲν κακὸν ἀμιγὲς
καλοῦ», ὅπως ἔλεγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι μας
πρόγονοι. Θὰ ξεκουραστοῦμε λιγάκι ἀπ' τὶς
ἀτέλειωτες πορεῖες καὶ τὰ ταξίδια.
Ὁ Φάνης δὲν εἶδε τὸν Λεωνίδα ποὺ μοὔ-
κλεισε τὸ μάτι, κι' ἔτσι πειράχθηκε.
—Ὁμολογῶ, εἶπε πὼς σᾶς ξεθέωσα, μὰ
ποτὲ δὲν θὰ σᾶς ξεχάσω γι' αὐτὸ τὸ ὑπέ-
ροχο δῶρο, ποὺ μοῦ κάνατε, γνωρίζοντάς
μου μ' αὐτὸ τὸν εὐχάριστο καὶ ζωντανὸ τρό-
πο, τὴν Ἑλλάδα.
—Ἔλα, παραπονιάρη, μὴ κλάψης: τόπα
γιὰ νὰ σὲ πειράξω, ἀπάντησε ὁ Λεωνίδας.
Κι' ἂν θὲς νὰ μιλήσω γιὰ μιὰ φορὰ σοβαρὰ
μαζί σου, ἐγὼ πρέπει νὰ σ' εὐχαριστήσω,
ποὺ ἔγινες αἰτία ν' ἀφήσω, κι' ἐγὼ ὁ πε-
ζός, τὴ φαντασία μου νὰ πετάξη λίγο στὰ
περασμένα καὶ νὰ κοιτάξη λίγο πιὸ πέρα,
καὶ πιὸ ψηλά, ἀπὸ τὴν πραγματικότητα.
Ὅσο γιὰ νὰ μᾶς φύγη ὁ Φάνης, μὴ τὸ φο-
βᾶσαι, Μυρτώ. Ὁ θεῖος δὲν ἔρχεται βέ-
βαια μέσα στὸ χειμώνα γιὰ νὰ γυρίση μὲ
τ' ἄλλο βαπόρι. Θἄχη κι' ἐκεῖνος τὶς νο-
σταλγίες του.
—Ναί, μὰ ἔχει καὶ τὶς δουλειές του,
εἶπε τώρα λυπημένος κι' ὁ Φάνης καὶ δὲ
μπορεῖ νὰ μείνη πολὺ στὴν Ἑλλάδα. Πάν-
τως, ἔχουμε σίγουρα στὴ διάθεσή μας ἕνα
δυὸ μῆνες ἀκόμη. Λοιπὸν μὴ μιλᾶτε τώρα
γιὰ κούραση. Ἔχουμε νὰ κάνουμε πρό-
γραμμα. Τὶ δὲν ἔχουμε δῆ, τὶ χρειάζεται
ἀκόμα νὰ δοῦμε... Μένουν τὰ Ἑπτάνησα,
οἱ Κυκλάδες, ἡ Θράκη, ἡ Κύπρος. Ποῦ θὰ
πρωτοπᾶμε λοιπόν;
—Στὸν Πειραιᾶ, εἶπα μ' ἕνα ὕφος πολὺ
σοβαρό.

Ὅλοι ἔσκασαν στὰ γέλια.

—Στὸ Πειραῖα;
—Μὰ καὶ βέβαια, νὰ ὑποδεχτοῦμε τὸν
πατέρα τοῦ Φάνη. Τί θέλετε; Νὰ νικήσουμε
ἐμεῖς γιὰ ταξίδι καὶ νὰ βρισκόμαστε μέ-
ρες μακρυὰ ὅταν ἔρθη;
—Μὰ φυσικὰ ὄχι, εἶπε κι' ὁ Φάνης. Δὲν
ἐννοοῦσα αὐτό. Ἤθελα νὰ πῶ ποῦ θὰ πᾶ-
με, σὰν ἔρθη ὁ πατέρας...
—Αὐτὸ θὰ τὸ κανονίση ἐκεῖνος, εἶπε ἡ
Μυρτώ. Ἂς τοῦ δώσουμε τὴν πρωτοβουλία.
Αὐτὸ ἀπαιτεῖ τὸ πανάρχαιο ἔθιμο τῆς φι-
λοξενείας, μικρέ μου ἱστορικέ...
Ἔτσι, βρισκόμαστε σήμερα στὸν Πει-
ραῖα, νὰ καλωσορίσωμε τὸν ἀγαπημένο μας
ταξιδιώτη. Νιώθουμε μιὰ περίεργη συγκί-
νηση, μιὰ ἀνυπομονησία ποὺ μᾶς ξεσήκωσε
ἀπ' τὰ χαράματα. Σὰ φτάσαμε στὸ με-
γάλο μας λιμάνι, ἡ ὥρα ἦταν ὀκτὼ καὶ τὸ
πλοῖο θἄφτανε στὶς δέκα.
—Καὶ τώρα τὶ θὰ κάνουμε, δυὸ ὁλό-
κληρες ὧρες; Ρώτησε ὁ Φάνης.
—Θὰ δοῦμε τὸν Πειραῖα ἀποκρίθηκε ὁ
Λεωνίδας.

Ἀλήθεια δὲν τὸ εἴχαμε ποτὲ σκεφθῆ, πὼς δὲν εἴχαμε δείξει, στὸ Φάνη τὸ μεγάλο λιμάνι τῆς Ἑλλάδος, τὸν πανάρχαιο Πειραῖα.

—Μοῦ θυμίζετε, εἶπα, ἕναν παλιό μύθο.. Κάποιος ἀστρολόγος, λέει, περπατοῦσε μὲ τὴ ματιά του προσηλωμένη στὸν ἔναστρο οὐρανό, ὅταν ἄξαφνα βρέθηκε μπροστά του ἕνας μεγάλος λάκκος. Φυσικὰ ὁ σοφός μας ἔπεσε μέσα κι' ἕνας διαβάτης τὸν κορόϊδεψε: «Ἀνόητε, εἶπε ψάχνεις τοὺς αἰθέρες, ζητᾶς νὰ μάθης τὶ γίνεται πάνω στὰ ἄστρα, ἐνῶ δὲ βλέπεις τὶ βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴ μύτη σου». Μοῦ φαίνεται πὼς βρισκόμαστε λίγο στὴ θέση του παιδιά μου. Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ μὴν ἔχουμε δείξει στὸ Φάνη τὸν Πειραιᾶ;

—Ἔ, τὶ νὰ γίνη, εἶπε ἡ Μυρτώ, ὅλα κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὰ προφτάση. Ἂς μᾶς δικαιολογήσουν λοιπὸν κι' οἱ μικροί μας φίλοι τοῦ περιοδικοῦ ποὺ ἄλλος παραπονεῖται μὲ τὸ δίκιο του πὼς ξεχάσαμε τὸ ἡρωϊκὸ Κιλκίς, ἄλλος ξαφνιάζεται πὼς δὲν εἴπαμε λέξη γιὰ τὴν τόσο ἱστορικὴ Λοκρίδα, κι' ἄλλος μᾶς γυρεύει τὸ γρηγορώτερο ἕνα ἄρθρο γιὰ τὴ πεντάμορφη Λευκάδα. Φαντάζομαι τώρα τὶ παράπονα θἄχουν οἱ Πειραιῶτες.;

—Ἐγὼ λέω, τὴν ἔκοψε ὁ Λεωνίδας πὼς οἱ φίλοι μας συμμαχήσανε μὲ τὸ Φάνη.

—Κι' ἔχουνε δίκιο, εἶπε ὁ μικρὸς εὐχαριστημένος. Τὸ θέλει ἡ ψυχή σας νὰ φύγω ἀπ' τὴν πατρίδα χωρὶς νἄχω κλεισμένη μέσα στὴν ψυχή μου ὁλόκληρη τὴν εἰκόνα της; Θέλω νὰ μὲ πᾶτε παντοῦ.

Μὰ τώρα πιὰ ἔχω κι' ἄλλο σύμμαχο. Ὁ πατέρας ποὺ θἄχη τὴν ἴδια δίψα μὲ μένα, δὲ θὰ σᾶς ἀφήση νὰ πάρετε ἀνάσα. Ἔτσι θὰ πᾶμε παντοῦ καὶ θὰ ἱκανοποιήσουμε ὅλους μας τοὺς φίλους.

—Ἂς ἀρχίσωμε λοιπὸν ἀπ' τὸν Πειραιᾶ, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Ἐλᾶτε νὰ δοῦμε πρῶτα τὸ λιμάνι.

—Αὐτὸ τὸ εἶδα καὶ ὅταν ἦρθα, εἶπε ὁ Φάνης. Μοιάζει ὁλάκερο ἕνα δάσος μὲ τὰ φουγάρα καὶ τὰ κατάρτια τῶν καραβιῶν ὑψωμένα στὸ οὐρανὸ σὰν ὑψίκορμα δέντρα. Εἶναι φυσικὸ τὸ λιμάνι ἢ τεχνητό;

—Φυσικώτατο, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Δὲν τὸ ἄνοιξαν χέρια ἀνθρώπου. Τὸ χάρισε ὁ Θεὸς στὴν Ἑλλάδα. Κι' εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ἐννέα μεγάλα λιμάνια τῆς Εὐρώπης. Ἂν θέλετε θὰ σᾶς δώσω καὶ μιὰ στατιστικὴ γιὰ τὴν κίνησή του.

Κάθε χρόνο μπαίνουν καὶ βγαίνουν κάπου δυὸ ἑκατομμύρια διακόσιες χιλιάδες, τόννοι ἐμπορεύματα, καὶ ξεμπαρκάρουν ἕνα ἑκατομμύριο ἐπιβάτες, μὲ κάπου τριάντα χιλιάδες καράβια.

—Ἄσε τοὺς ἀριθμοὺς Λεωνίδα, γιατὶ μᾶς ζάλισες, εἶπε ἡ Μυρτώ. Ἐξ ἄλλου οἱ στατιστικές σου εἶναι παλιές. Σήμερα ἡ κίνηση εἶναι πολὺ μεγαλύτερη.

Μὰ καθὼς θὰ περπατοῦμε στὴν προκυμαία, ἀγναντεύοντας πέρα τὴ θάλασσα ἂς μᾶς πῆ ἡ θεία τὴν ἱστορία τοῦ Πειραιᾶ.

—Τὴν πόλη, ἄρχισα, τὴν ἵδρυσε ὁ μεγάλος πολιτικὸς τῆς Ἀθήνας, ὁ Θεμιστοκλῆς. Ξέρετε πόση σημασία εἶχε δώσει ἐκεῖνος στὴ θάλασσα, καὶ στὸ ναυτικό. Εἶναι ὁ μόνος ποὺ ἔνιωσε, τὸ χρησμὸ τῆς Πυθίας, πὼς «τὰ ξύλινα Τείχη θὰ σώσουν τὴν πόλη τῶν Ἀθηνῶν». Κι' ἐξήγησε πὼς ἡ ἱερὴ μάντισα, λέγοντας ξύλινα τείχη, ἐννοοῦσε τὰ πλοῖα.

Ὁ Θεμιστοκλῆς, λοιπόν, βρῆκε περίφημη τὴν Πειραϊκὴ Χερσόνησο, μ' αὐτὸ τὸ θαυμάσιο λιμάνι. Τὰ ἔξοδα ποὺ χρειάστηκε τὰ ἔδωκαν τὰ μεταλλεῖα τοῦ Λαυρίου.

—Μὰ σὲ χερσόνησο βρίσκεται ὁ Πειραιᾶς;

—Ναί, δυτικά, εἶναι ἡ Ἀκτή, ἀριστερά, ἡ Καστέλα δυὸ λόφοι ποὺ προχωροῦν πρὸς τὴ θάλασσα, σχηματίζοντας μαζὶ μὲ τὸ ἀκρωτήρι αὐτό, τρεῖς φυσικοὺς ὅρμους ποὺ τοὺς ὠχύρωσε, ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ συμπλήρωσε τὴν ὀχύρωσή τους ὁ Κίμων κι' ὁ Περικλῆς. Τότε ἔγιναν καὶ τὰ Μακρὰ Τείχη ποὺ ἕνωσαν τὴν Ἀθήνα μὲ τὸν Πειραιᾶ.

—Πόσο πληθυσμὸ ἔχει τώρα ἡ πόλη;

—Δὲν εἶμαι σπουδαία στοὺς ἀριθμοὺς σὰν τὸν Λεωνίδα, μὰ νομίζω κάπου τρακόσιες χιλιάδες μὲ τοὺς συνοικισμοὺς γύρω.

Ἀκόμα ἔχει σπουδαία ρυμοτομία, ὅπως εἴδατε καθὼς κατεβαίναμε μὲ τὸ αὐτοκίνητο. Στὰ ἀρχαῖα χρόνια οἱ Ἀθηναῖοι φώναξαν τὸν Μιλήσιο ἀρχιτέκτονα τὸν Ἱππόδαμο, γιὰ νὰ χαράξη τὸ σχέδιο τοῦ Πειραιῶς.

Στὴ μέση τῆς πολιτείας ὁ σπουδαῖος αὐτὸς καλλιτέχνης ἔκανε τὴν ἀγορά, ποὺ τὴν ὠνόμασαν Ἱπποδάμειο Ἀγορὰ πρὸς τιμή του. Ἐκεῖ τελειώνανε ὅλοι οἱ δρόμοι σχηματίζοντας ὀρθὲς γωνίες. Σπουδαῖα ἦταν καὶ τὰ ὑπόστεγα ὅπου φύλαγαν τὰ πλοῖα, οἱ Νεώσοικοι. Τὰ σπίτια δηλαδὴ τῶν καραβιῶν, ὅπως λέει ἡ λέξη. Στὸ Πασαλιμάνι ποὺ ἦταν ἡ ἀρχαία Ζέα, σώζονται ἀκόμα λείψανά τους. Τοῦτο τὸ λιμάνι ὅπου βρισκόμαστε τώρα, οἱ ἀρχαῖοι τὸ ἔλεγαν Κάνθαρο, γιατὶ ἔβρισκαν πὼς τὸ σχῆμα ἔμοιαζε μὲ σκαθάρι.

—Φαντάζομαι πὼς ἡ ἐμπορικώτατη αὐτὴ πόλη, εἶπε ὁ Λεωνίδας, δὲ θἄχε καὶ καλλιτεχνικὴ κίνηση...

—Κι' ὅμως, εἶχε. Στὸ θέατρό της παίζονταν σ' ἐπανάληψη ὅλα τὰ δράματα ποὺ παρουσιάζονταν στὴν Ἀθήνα. Οἱ Πειραιεῖς ἔκαναν καὶ γιορτές, τὰ Περαῖα καὶ τὰ Βενδίδεια. Στὴν τελευταία αὐτὴ ἑορτὴ κάλπαζαν μέσα στὴ νύχτα ἱππεῖς, μ' ἀναμένους δαυλοὺς στὰ χέρια. Γίνονταν ἐπίσης λεμβοδρομίες καὶ οἱ πλούσιοι φιλοξενοῦσαν συχνὰ τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς καλλιτέχνες. Στὸν Πειραιᾶ ζοῦσε ὁ πάμπλουτος Καλλίας, ποὺ στὸ σπίτι του ἔγινε τὸ περίφημο «Συμπόσιο» ποὺ μᾶς ἀποθανατίζει ὁ Πλάτωνας στὸ ὁμώνυμο ἔργο του.

—Δὲν πᾶμε τώρα νὰ δοῦμε καὶ τίποτε σύγχρονο; εἶπε ὁ Λεωνίδας.

Ἔτσι γυρίσαμε λίγο στὴν πόλη κι' εἴδαμε τὰ ὡραῖα της κτίρια κι' ἀντικρύσαμε πέρα τοὺς καπνοὺς τῶν μεγάλων ἐργοστασίων του.

—Ἂν εἴχαμε καιρὸ θἄπρεπε νὰ δοῦμε τὰ ναυπηγεῖα καὶ τὶς δεξαμενὲς ἀντίκρυ. Θὰ πηγαίναμε μὲ μιὰ βάρκα τὸ γρηγορώτερο.

—Ὄχι, ὄχι, εἶπε ὁ Φάνης ἡ ὥρα εἶναι ἐννιάμιση καὶ μπορεῖ νἄρθη ὁ πατέρας. Νὰ μὴ μᾶς βρῆ;

—Ἔ, βέβαια ἂν ἦταν τίποτε ἀρχαῖα, δὲ θὰ τὸ συλλογιζόσουν αὐτό, τοὺ ἀπάντησε αὐτὴ τὴ φορὰ πειραγμένος ὁ Λεωνίδας.

Ὁ Φάνης ποὺ τὸ κατάλαβε τὸν καλόπιασε.

—Ξαδελφούλη σοῦ δίνω τὸ λόγο μου πὼς ἂν ὁ πατέρας εἶναι ξεκούραστος θὰ ζητήσω νὰ πᾶμε μόλις τὸν φιλήσω... Ἀλλοιῶς θὰ κατεβοῦμε μιὰ ἄλλη μέρα.

—Ἂς εἶναι, σὲ συγχωρῶ γιατὶ περιμένεις τὸν πατέρα σου, μὰ σὰν ἔρθη, τὰ ξαναλέμε...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκαν δυνατὰ σφυρίγματα κι' ὅλοι στρέψαμε τὰ μάτια πρὸς τὴ θάλασσα. Τὸ μεγάλο ὑπερωκεάνειο ἔμπαινε στὸ λιμάνι.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

⁂ ΚΩΣΤΗ ΦΩΤΕΙΝΕ: Γιὰ νὰ μπῆς στὴν «Ἕνωση Δημοσιογράφων» — ὑπάρχουν δυὸ Ἑνώσεις — χρειάζεται μακρά, ἐπίπονη καὶ εὐδόκιμη ἄσκηση τῆς δημοσιογραφίας στὴν Ἀθήνα σὰν ἀποκλειστικὸ βιοποριστικὸ ἐπάγγελμα. Τὸ ὅτι δημοσιογραφεῖς στὴν ἐπαρχία σου δὲν μοῦ προσφέρει τίποτε ἀπολύτως. Γιὰ τὰ ἄλλα περὶ κοινωνίας εἰλικρινὰ μοῦ φαίνονται κάπως ὑπερβολικά!

⁂ Συγχαίρω ΦΩΤΗ ΚΟΜΠΟΡΟΖΟ καὶ σένα καὶ τοὺς φίλους μας τῆς Ζαχάρως γιὰ τὴν ἵδρυση τοῦ συλλόγου. Σᾶς εὔχομαι κάθε προκοπή.

⁂ Διάβασα ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΛΥΡΩΝΗ τὸ ὡραῖο γραμματάκι ποὺ ὅπως πιστεύω τὸ στέλνεις καὶ ἀπὸ μέρους τῆς τάξης σου (ΣΤ΄ 3ου Δημοτικοῦ Ἡρακλείου Κρήτης),

⁂ Θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ ΜΙΜΗ ΒΕΡΓΙΛΗ νὰ πληροφοροῦμαι καὶ νὰ βλέπω πὼς διαρκῶς προοδεύεις.

⁂ Ὄχι ΝΙΚΟ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ. Δὲν θὰ τυπώσουμε φέτος καλύμματα τοῦ τόμου τοῦ 1953. Γιὰ τὴν ἐρώτηση περὶ «ἀφθαρσίας τῆς ὕλης» ἀσφαλῶς θὰ πρόκειται περὶ συνωνυμίας.

⁂ Ὄχι Γ. ΦΩΤΙΑΔΗ: ἡ φράση «Τὰ εὐκόλως ἐννοούμενα παραλείπονται» δὲν μπορεῖ καὶ δὲν πρέπει κατὰ τὴ γνώμη μου νὰ ἀποδοθῆ στὴ δημοτικὴ μὲ τὸ «τὰ εὐκολονοούμενα παραλείπονται». Εἶναι φράση τυποποιημένη καὶ πρέπει νὰ μείνη ἔτσι: Ἂν θέλης νὰ κάμης δική σου φράση πέστην ὅπως ἀλλοιῶς θέλεις ἀλλὰ μετάφραση τῆς καθιερωμένης ὄχι! Ἕνας ἔφεδρος ἀξιωματικὸς μπορεῖ νὰ μονιμοποιηθῆ, ἀλλὰ σὲ βαθμὸ ὑπαξιωματικοῦ. Γιὰ τὸ ἄλλο ποὺ μοῦ γράφεις θὰ ρωτήσω καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσω.

⁂ ΛΑΜΠΡΟΝ ΧΑΛΜΟΥΚΗΝ. Λυπᾶμαι πολὺ ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ δεχθῶ γιὰ κανένα ἀπολύτως λόγο τὴν ὀνομασία τοῦ συλλόγου σας μὲ ὄνομα ποὺ ἀνήκει σὲ πολιτικὸ κόμμα... Πρέπει νὰ ἀλλάξετε τ' ὄνομα!

⁂ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΟΥΡΝΑΡΑ: Μικρὴ ὑπομονή!

⁂ Χάρηκα ποὺ πῆρα γράμμα σου ΓΕΩΡΓΙΕ ΜΠΟΥΡΝΑ.

⁂ Γιὰ τὶς πεννομαχίες θὰ κάμω ὅ,τι πρέπει, σύμφωνα μὲ ὅσα ἔχεις πεῖ ΠΡΟΚΟΜΜΕΝΕ ΤΕΜΠΕΛΗ. Σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχὴ ποὺ ἐφαρμόζουμε γιὰ τὰ ψευδώνυμα δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἀπαντήσω τίποτα γιὰ τὸ ἂν ἔχουν ἢ ὄχι ψευδώνυμο ὁ Ἄλκης Ροδόπουλος καὶ Ἰάκωβος Ψαρρᾶς. Δημοψήφισμα πρὸς τὸ παρὸν δὲν θὰ προκηρύξω!

⁂ Ἔχεις δίκιο ΘΕΟΔΟΣΗ ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΕ, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ γιὰ τὴν ὥρα νὰ γίνη τίποτα γιὰ τὸν Βιζυηνό. Περίμενε λίγο, θὰ δῆς καὶ θὰ καταλάβης.

⁂ Μὲ χαρὰ πῆρα τὸ γράμμα σου ΗΡΑΚΛΗ ΠΑΠΑΓΕΡΜΑΝΕ. Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση.

⁂ Σημείωσα ἰδιαίτερα τὶς παρατηρήσεις σου ΙΩΑΝΝΗ ΑΤΖΙΔΗ, καὶ διαβίβασα τὴν ὑπεύθυνή σου δήλωση στὴν Κριτικό.

⁂ ΑΘ. Ν. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΕ: Ὁ Γιαννάκης καταργήθηκε καί... αἰωνία ἡ μνήμη του. Λυπᾶμαι πολὺ ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ καταργήσουμε τὴ στήλη γιὰ τοὺς μικρούς. Ἀντίθετα θὰ προσπαθήσουμε νὰ τὴν ἐπεκτείνουμε.

⁂ Πραγματικὰ πολὺ ἀργὰ ἔρχεται ἡ καταγγελία σου Β. ΚΑΤΗΦΟΡΗ γιὰ τὸ ποίημα τοῦ Γερολάνδου. Ἡ καταγγελία ἔγινε. Τότε δόθηκαν οἱ ἐξηγήσεις καὶ τὸ «ἐπεισόδιο ἔληξε».

⁂ Μοῦ γράφεις ΝΙΚΟ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΕ (Ἀταλάντη): «Ἕνας ὁλόκληρος χρόνος ἔχει περάσει ἀπὸ τότε ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ σᾶς ἔγραψα! Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει πὼς ὁ παλιὸς χρόνος στὴν ἀπελπισμένη πορεία του πρὸς τὴ λήθη πῆρε μαζί του καὶ ὅτι σκέψεις, ἀναμνήσεις καὶ συναισθήματα ἐδημιούργησε, ἔστω καὶ ἀπὸ μακρυὰ ἡ πρὸ τεσσάρων χρόνων γνωριμία μας». Πραγματικά, καλά μου παιδιά! Οἱ δεσμοὶ ποὺ ἔχω μὲ ὅλους σας δημιουργήσει παραμένουν πάντα ἀναλλοίωτοι!

⁂ Ἴσως ἔχετε δίκιο ΑΔΕΛΦΑΚΙΑ. Ἀλλὰ δὲν μποροῦσα νὰ κάμω ἀλλοιῶς σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὶς πεννομαχίες!

⁂ Σὲ παρακαλῶ πολὺ φίλε μου ΣΤΕΦΑΝΕ ΚΟΥΦΑΚΗ νὰ ἐπαναλάβης ἄλλη μιὰ φορὰ τὶς ἐρωτήσεις σου γιατὶ τὸ γράμμα σου ὅπως ἦταν τὸ ἔστειλα στὴ διεκπεραίωση!

⁂ Πολὺ μὲ συγκίνησε τὸ ὡραῖο σου γραμματάκι ΓΙΩΡΓΟ ΔΙΟΝ. ΚΟΥΒΕΛΑ, καὶ σ' εὐχαριστῶ ὁλόθερμα γιὰ τὶς εὐχές σου! Γιὰ τὴν ὑπόθεση τῆς ἐφημερίδος ποὺ μὲ ρωτᾶς σὲ πληροφορῶ πὼς πληρώθηκαν τεράστια σφάλματα, ποὺ τὰ εἶχα ἐγκαίρως ὑποδείξη. Δὲν ἔχω πιὰ καμμιὰ σχέση μὲ αὐτούς. Δὲν βρίσκομαι σὲ καμμιὰ ἐπαφὴ μὲ τὴν ἄλλην ἐφημερίδα ποὺ γράφεις.

⁂ Σοῦ ἀπαντῶ σὲ μερικὲς ἀπὸ τὶς ἐρωτήσεις σου ΓΕΩΡΓΙΕ Ν. ΠΕΡΡΑΚΗ: Ἡ περιστροφὴ τῆς γῆς δὲν παίζει κανένα ρόλο στοῦ ἀεροπλάνου τὴν πτήση καὶ τοῦτο γιατὶ ἡ ἀτμόσφαιρα ἀποτελεῖ καὶ αὐτὴ ἀναπόσπαστο τμῆμα τῆς γηΐνης σφαίρας. Καὶ τὸ ἀεροπλάνο συμπαρασύρεται στὴν περιστροφὴ τῆς γῆς μαζὶ μὲ τὸν ἀέρα. Ἡ αἴθουσα εἶναι ὄνομα οὐσιαστικὸν καὶ προέρχεται ἀπὸ τὸ ρῆμα Α ἴ θ ω, ποὺ θὰ πῆ φέγγω, λάμπω! Καὶ ὁ Αἰθίοψ ἀπὸ τὴν ἴδια ρίζα προέρχεται. Δὲν σημαίνει ὅμως τὸν μαῦρον, ἀλλὰ τὴν χώραν ποὺ λάμπει ἀπὸ τὸν φωτεινὸν ἥλιον.

⁂ Θὰ ἤθελα ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Θ. ΜΑΚΡΗ νὰ μοῦ ἐξηγήσης τί ἀκριβῶς ρωτᾶς ὅταν λές: «Διὰ νὰ δώσω στὴ σχολὴ ὑποπλοιάρχων τί ἀπολυτήριο χρειάζεται καὶ τί μαθήματα δίνουν».

⁂ Μοῦ γράφεις ΚΩΝ. Α. ΦΟΥΛΙΔΗ: Εὔχομαι ὁ καινούργιος χρόνος νὰ σᾶς εἶναι χρόνος χαρᾶς καὶ εὐτυχίας. Καὶ ἐμεῖς μάθετε ἐδῶ στὴν παιδόπολη (Ἁγίου Ἀνδρέα) περνοῦμε πολὺ καλά. Εὐχαριστοῦμε τὴν καλὴ μητέρα μας τὴ Βασίλισσα ποὺ φροντίζει γιὰ μᾶς. Ὅσο περνάει ὁ καιρὸς ὅλο καὶ μορφωνόμαστε. Κι' αὐτὸ τὸ ὀφείλουμε στοὺς καλούς μας δασκάλους καὶ τεχνίτας, ποὺ μὲ μεγάλη ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονὴ προσπαθοῦν νὰ μᾶς διδάξουν ὅσα χρήσιμα πράγματα μποροῦν.

⁂ Μοῦ γράφεις ΚΩΝ. ΚΑΡΑΚΩΤΣΟ: Εἶναι τώρα ὁ τρίτος χρόνος ποὺ εἶμαι συνδρομητὴς τοῦ περιοδικοῦ σας. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα αὐτὸ μὲ τὴν πιὸ μεγάλη μου εὐχαρίστηση διάβαζα τὶς «ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΙΣ». Εἶναι τὸ περιοδικὸ ποὺ πρωτογνώρισα στὴν παιδική μου ἡλικία καὶ τὸ ὁποῖο διατηρῶ σὰν κειμήλιο μεταξὺ τῶν ἄλλων σχολικῶν μου ἢ μὴ βιβλίων. Ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ περιοδικοῦ ἔχει ἤδη ἐκπληρωθῆ ὁλοκληρωτικά. Συμπεραίνω ἀπὸ τὴν κίνηση καὶ τὴ διάδοσή του στὸ χωριό μου ὅπου εἶχε τὴν τύχη νὰ ἀνοίξη ἡ Μεγάλη μας Μάνα Βασίλισσα, τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ». Ἔτσι ἔπλασε μιὰ νεολαία ἡ ὁποία ἐὰν δὲν ὑπῆρχαν τὰ περιοδικὰ αὐτὰ καὶ ἄλλα ὠφέλιμα βιβλία ὁπωσδήποτε θὰ ἦταν βουτηγμένη στὸ σκοτάδι καὶ στὴν ἀμάθεια.

⁂ Ἡ λέξη «πρόσκοπος» ΓΙΩΡΓΟ Ν. ΜΕΖΙΛΗ προέρχεται ἀπὸ τὴν πρόθεση π ρ ὸ καὶ τὴ λέξη σκοπῶ ποὺ θὰ πῆ παρατηρῶ, ἀνιχνεύω: Ἐκεῖνος ποὺ προπορεύεται τῶν ἄλλων γιὰ νὰ ἐπισκοπήση... νὰ ἀνιχνεύση... Ἔτσι λέμε καὶ πρόσκοπον πλοῖον.

⁂ Ἔχεις δίκιο ΛΕΥΚΑΤΑ. Ἀλλὰ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ γίνη. Νὰ μπῆ ἕνα ἐμπόδιο στὴν φλυαρία τῆς πεννομαχόστηλης.

⁂ Τὸ ὄνομά σου ΙΩΑΝΝΗ ΧΡ. ΜΑΤΚΑΡΗ τὸ ἔμαθα πιὰ καὶ δὲν τὸ κάνω λάθος!

⁂ Βρίσκω φίλε Β. ΣΑΜΠΑ, ὅτι αὐτὰ ποὺ λὲς γιὰ τὴν «ἐκμετάλλευση» στὸ ζήτημα τῶν πεννομαχιῶν εἶναι κάτι ποὺ δὲν τὸ σκέφτηκες πολύ.

⁂ Ἐξηγῶ καὶ σὲ σὲ ΑΙΓΙΩΤΗ ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ γίνη ἀλλοιῶς μὲ τὸ ζήτημα τῶν πεννομαχιῶν.

⁂ Καμμιὰ ἀπολύτως ἐπιβάρυνση μὲ τὶς ἐρωτήσεις σου ΘΩΜΑ ΑΛΒΑ ΕΝΤΙΣΟΝ. Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ ρωτᾶς ὅταν καὶ ὁπότε θέλεις!

⁂ Δὲν κατάλαβα τί θέλεις νὰ μάθης ΑΕΤΟΜΑΤΗ μ' αὐτὸ ποὺ μὲ ρωτᾶς: «Πῶς γίνεται ὥστε τὸ καουτσοὺκ νὰ πηδᾶ». Κανένα καουτσοὺκ δὲν πηδᾶ. Τὸ τόπι ποὺ εἶναι ἀπὸ καουτσούκ: Ναί. Τὸ ἄλλο ἐπίσης δὲν τὸ καταλαβαίνω: Ποιὸς λέει ὅτι ὁ Χριστὸς γεννήθηκε στὸ 8 μ. Χ.

⁂ Ἕνας νέος μοῦ γράφει: Ἐπιθυμῶ νὰ γίνω καθηγητὴς Πολυτεχνείου. Ποῦ πρέπει νὰ σπουδάσω; Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ σχολὴ ποὺ νὰ βγάζη... καθηγητὰς Πολυτεχνείου. Ἕνας νέος μπορεῖ νὰ μπῆ στὸ Πολυτεχνεῖο (φυσικὰ δὲν εἶναι καὶ τόσο εὔκολο γιατὶ εἶναι πολὺ αὐστηρὲς οἱ ἐξετάσεις) νὰ πάρη τὸ δίπλωμα, νὰ ἐργασθῆ ἐπιστημονικά, νὰ παρακολουθήση ἴσως καὶ ἀνώτερες σπουδὲς ἔξω, καὶ τότε μπορεῖ νὰ ἐλπίζη πὼς θὰ τὸν ἐκλέξουν οἱ ἄλλοι καθηγηταὶ καθηγητὴ στὸ Πολυτεχνεῖο.

⁂ ΗΛΙΑ ΚΟΝΤΑΞΗ. Διαβιβάστηκε στὸν ἰατρὸ τὸ γράμμα σου.

⁂ Διάβασα φίλε ΝΙΚΟ ΒΑΝΔΩΡΟ τὸ γράμμα σου καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα. Ὁ Νῖκος Τριανταφυλλόπουλος (Ἄλκης Ροδόπουλος) συνεργάζεται μὲ ψευδώνυμο τακτικὰ στὸ περιοδικό.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΝΙΚ. ΜΠΟΥΤΣΗ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο καὶ εὐγενικὸ γράμμα σου.

⁂ Ἡ καθυστέρηση ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΛΛΟΥΝΤΟ ὀφείλεται σὲ καθαρῶς τεχνικοὺς λόγους. Στὸ ἄλλο φύλλο θὰ εἶμαι ἐλπίζω σὲ θέση νὰ σᾶς κάμω ἀνακοινώσεις. Ἡ Κριτικὸς σ' εὐχαριστεῖ ἰδιαιτέρως.

⁂ Χάρηκα εἰλικρινὰ ΤΗΛΕΜΑΧΕ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗ ποὺ πῆρα τὸ γράμμα σου, ἀλλὰ δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω γιατὶ μοῦ γράφεις ὅλα αὐτά. Κάνεις, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσης, πολὺ φιλολογία, φιλοσοφεῖς σὲ μερικὲς γραμμὲς τῆς ἐπιστολῆς σου, ἀλλὰ δὲν μὲ κάνεις νὰ καταλάβω τί ἀκριβῶς θέλεις. Ὁμολογῶ πὼς δὲν θυμᾶμαι τὴν παρεξήγηση. Ὡς τόσο σὲ καλῶ νὰ ἀφήσης αὐτὰ καὶ νὰ παρακολουθῆς τακτικὰ τὸ περιοδικὸ μὲ γράμματα μόνο φιλικὰ καὶ χωρὶς παράπονα.

⁂ Τὸ κακό... εἶναι Κ. ΠΑΣΒΑΝΤΗ ποὺ καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ πῆρε τὸ γράμμα σου ὁ «ἄνεμος» καὶ τὸ ἔστειλε στὴ διεκπεραίωση γιὰ τὴν ἐκτέλεση παραγγελίας τοῦ φίλου σου Τηλ. Τσελεπίδη. Ἐκάματε βέβαια οἰκονομία χαρτιοῦ, ἀλλά... τὸ χαρτὶ πῆγε στὸ φάκελλο τῆς διεκπεραιώσεως καὶ ὄχι στὸ φάκελλο τοῦ Τυπογραφείου. Ἴσως ἄξιζε κάτι γιὰ μᾶς ἀπὸ τήν... φιλοσοφία σου.

⁂ ΚΥΡ. ΧΡΙΣΤΟΥ. Γιὰ νὰ συμμετάσχη κανεὶς στὶς εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις τοῦ Μικροῦ Πολυτεχνείου πρέπει νὰ ἔχη τουλάχιστον ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἀπὸ τὴν Ε΄ τάξη γυμνασίου (ν. τύπου) ἢ καὶ ἀπολυτήριο ἢ Γυμνασίου ἢ ἐμπορικῆς Σχολῆς. Τὸ Μικρὸ Πολυτεχνεῖο θεωρεῖται Ἀνωτέρα Σχολή. Τὸ Μετσόβειον Πολυτεχνεῖον εἶναι ἰσότιμο μὲ πολλὰ ξένα Πολυτεχνεῖα. Ἀνώτατον Πολυτεχνεῖον ὅλων τῶν χωρῶν δὲν ὑπάρχει.

⁂ Πῆρα τὶς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Τερέζα Κακίση Ζαχ. Καλλινικίδης, Δ. Πετσετίδης, Κυρίτσης Κυρίτσης, Ἰωάννης Χ. Μακτάρης, Δημ. Μέριανος, Δημ. Παναγιωτίδης, Κων. Φουλίδης, Φώτης Κομποράζος, Θ Σωνίτης, Ἰωάννης Λαμ. Λιόντος, Τίμος Νατσούλης, Ἀλκμήνη Ἀντωνοπούλου, Γιάννης Σελλοῦντος. Ἄγις Μελετοχάρης Παναγιώτης Θ. Μουντζούρης, Γεώργιος Κουβέλας, Γ. Φωτιάδης, Νικ. Κυριακόπουλος, Μᾶρκος Μέσκος, Νῖκος Μυρσίνης, Νικ. Μπουρδάκας, Νῖκος Ταμπούρης, Ἰωσὴφ Κ. Στεργίου, Ἀθ. Νικ. Παπαθανασόπουλος, Ἰωάννης Δ. Ἀτζίδης, Θεσπούλα Παπαδοπούλου, Κων. Γ. Ντέμπος Θεοδόσης Μοσχόπουλος, Γεώργιος Η. Μπούτσης, Παπ. Εὐαγ. Σαΐνης, Ἀρετὴ Τσιατσιακίρη, Γεώργ. Μπουρνᾶς, Ἰωάννης Τσιρογιάννης, Κωστῆς Φωτεινός, Ν. Σ. Πουρναρᾶς, Παναγιώτης Σ. Πουρναρᾶς, Πάνος Μαθιώτης, Μίμης Βεργίλης. Νικ. Γ. Βανδῶρος, Φώτιος Γουλιάρας (Γιατί τόσο ἀνακάτωμα θεμάτων);

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Πᾶνος Μαθιώτης Δημ. Τσακιρίδης, Δημ. Βασ. Γκουλούσης, Παναγιώτης Θ. Μουντζούρης, Παν. Θ. Μακρῆς, Τάκης Βούλης, Γεώργιος Ξανθόπουλος, Βασίλειος Μποκατσῆς, Δημ. Μέριανος, Γεώργιος Νικ. Μιζίλης, Ἐρωτόκριτος Ἰντζές, Ζαχαρίας Καλλινικίδης. Ἀγγ. Νικ. Ἀλεβῖζος, Πέπος Κοέν Γεώργιος Μπουρνιᾶς.

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Γεώργιος Πανουτσόπουλος, Γ. Ξ., Βασ. Καριβούρας (διαβιβάστηκε τὸ ὑπόλοιπο τοῦ γράμματός σου στὴ διεκπεραίωση), Σάββας Πουλῆς, Δημ. Μέριανος.

⁂ Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Δημ. Β. Γκουλούσης, Φωτ. Β. Γουλιάμης (τρομερὸ ἀνακάτωμα θεμάτων στὸ ἴδιο χαρτί), Παν. Μαθιώτης, Χρ. Μ. Μουταφίδης, Ἀθ. Νικ. Παπαθανασόπουλος, Ἰωσὴφ Κ. Στεργίου, Σάββας Βασιλείου, Παν. Θ. Μουντζούρης, Π. Διγόλης.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Πάνου Μαθιώτη (καλά) Ζορὸ (καλούτσικα) Ξανθοπούλου (καλά), Γ. Τσιρογιάννη (καλά, ἀρκετὰ καλά), Σαΐνη (καλό), Ι. Ἀτζίδη (καλά), Ἀθ. Νικ. Παπαθανασοπούλου (καλούτσικο), Β. Κατηφ. (Τὰ περίμενα πολὺ καλλίτερα ἀπὸ ὅτι πραγματικὰ εἶναι), Αἰγιώτη (πολὺ καλά), Μαρίας Καλαμαρᾶ (πολὺ καλά, μπράβο).

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΤΟ ΝΑΖΙΑΡΙΚΟ
(Σκ. Καμπαλλέρο)

Διάβαζε φίλε πατριωτάκι Νῖκο Μουχλούλη...
(Σκ. Γιαννούλη)

Αὐτοπροσωπογραφία Ἀετιδέως

ΠΕΡΑΣΤΙΚΟΣ
(Σκ. Ἐργένη)

Οἱ συνεργασίες ποὺ πήραμε:

«Ὅταν» (Κ.Χ.Κ.). Τὸ ποίημα αὐτὸ θὰ ἦταν ἀριστούργημα ἂν ὁ φίλος ποὺ τὸ ἔγραψε πρόσεχε περισσότερο τὸ στίχο του. Τοῦ συνιστῶ νὰ τὸ δουλέψη περισσότερο τὸ ποίημα αὐτό! «Ἡ Πατρίδα μου» (Ζ. Κ.). Δὲν εἶναι καθόλου ποίημα. Στίχοι, καὶ μάλιστα ὄχι στίχοι καλοί: «Πατρίδα μου ἀθάνατη — χιλιοτραγουδισμένη — ποὺ νίκησες τοὺς Βούλγαρους — καὶ εἶσαι εὐτυχισμένη». «Τὸ Ὄχι», «Ἤθελα» (Τ.Κ.), πολὺ καλά! Νὰ δοῦμε τί θὰ γίνη μ' αὐτά. «Πρὸς τὸ φῶς» (Δ. Π.). Ἀφοῦ ὁ νέος ποὺ τὸ στέλνει διαβεβαιώνει πὼς εἶναι δικό του, τὸ ἐγκρίνω γιὰ τὶς κορυφὲς τοῦ «Παρνασσοῦ». «Ποιὸ χέρι», (Δ.Μ.), ἐγκρίνεται γιὰ τὰ «Παιδιὰ γράφουν». «Νοσταλγίες, «Ζητιάνος» (Δ. Π.), θὰ μπῆ τὸ ἕνα ἀπὸ αὐτά, ἂν βρεθῆ τρόπος στὴ στήλη γιὰ τὶς κορυφὲς τοῦ «Παρνασσοῦ». «Ἡ πηγὴ τοῦ χωριοῦ μου» (Κ.Φ.), ἐγκρίνεται γιὰ τὴν σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν». «Μάννα», «Ἀπόψε», «Ξωκκλῆσι μου», Δημοσιεύεται σ' αὐτὸ τὸ φύλλο γιατὶ εἶναι ἐπίκαιρο τὸ «Μάννα». Πολλὰ ὡς τόσο ἀπὸ ὅσα στέλνεις εἶναι περίφημα. «Φωνὲς ἀνέμου», «Δόστου ἕνα λουλοῦδι» «Στιγμές». «Ὕμνος στὴν ἡμέρα» καλὰ ὅλα. Πρόσεχε ὅμως νὰ δένης καλλίτερα τὸ στίχο σου. Κάποιο θὰ δημοσιευτῆ ἀπ' ὅλα. «Ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Ἠπείρου» (Ι.Λ.Λ.). Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς εἶναι καλογραμμένο ὅσο θὰ τὸ ἤθελα. Ἀλλὰ καὶ ἔτσι δὲν εἶναι ἄσχημο. Θὰ μπῆ ἐλπίζω γρήγορα. «Ξεφυλλίζοντας τὸ ἡμερολόγιο» (Α.Α.). Σὰν λογοτέχνημα περίφημο καὶ ἀσφαλῶς ὄχι γράψιμο παιδιοῦ δημοτικοῦ σχολείου. Δὲν πρόκειται νὰ δημοσιευτῆ: 1ον Γιατὶ δὲν ἀνήκει σ' αὐτὸν ποὺ τὸ στέλνει 100%. Καὶ 2ον γιατὶ ἀπὸ τὰ παιδιὰ περιμένω χαρὰ καὶ ὄχι γραψίματα πλημμυρισμένα ἀπὸ θλίψη. «Οἱ δυὸ δρόμοι» (Γ. Σ.), θαυμάσιο. Μεγάλο ὅμως καὶ γιὰ τὴ δημοσίευσή του διατηρῶ ἐπιφυλάξεις! «Προσευχή», «Σὰν μέλισσες», «Γῆ τῆς Ἑλλάδος» (Α. Μ.). Δὲν εἶναι ποιήματα. Λόγια - λόγια. Διάβασε ποιήματα προτοῦ προσπαθήσης νὰ γράψης. Ἅμα διαβάσης πολλὰ ποιήματα τότε δὲν θὰ στέλνης στίχους σὰν κι' αὐτόν: «Τὴ χώρα ποὺ ἐδόξασε — μεγάλη ἡ ἀνδρεία — ποὺ ἔδωσε πολιτισμὸ — σ' ὅλη τὴν παγγοσμία». — Ἡ χώρα ποὺ ἐβάφηκε — μὲ αἷμα τῶν πατέρων — καὶ ποὺ τιμᾶται ἡρωϊκῶς — τῶν μεταγενεστέρων». «Ἀλλαλάζοντα κύμβαλα» (Τ.Δ.), ἐν τάξει λοιπόν. Παίρνει σειρὰ γιὰ τὸ τυπογραφεῖο. «Ποθῶ» (Π.Θ.Μ.), θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι θαῦμα ἂν δούλευες καλλίτερα τὸ στίχο σου. «Χειμώνας» (Π.Θ.Μ.). Δὲν λέει τίποτε. Γιὰ νὰ διαβάσουμε μαζὶ τὸ πρῶτο τετράστιχο: «Ὁ γερο - χειμώνας ἦλθε πάλι — μὲ τὰ κρύα καὶ τὰ χιόνια — καὶ ὅλοι πᾶμε στὸ μαγκάλι — ἐρημώθηκαν τ' ἁλώνια». «Οἱ διαγωνισμοὶ» (Γ.Δ.Κ.). Πολὺ καλό! «Βραδυνὲς σκέψεις» (Γ.Δ.Κ.). Ἐγκρίνεται γιὰ τὴ στήλη «στὶς κορυφὲς τοῦ Παρνασσοῦ». «Φλεβάρης» (Γ. Φ.). Ἤθελε περισσότερη ἐπεξεργασία ὁ στίχος. «Χιονίζει» (Κ.Κ.) καὶ αὐτοῦ ὁ στίχος ἤθελε περισσότερο δούλεμα. «Δεῦτε πρός με κλπ.» (Ν. Κ.). Ἐγκρίνεται γιὰ τὴ στήλη «τὰ παιδιὰ γράφουν». Κάτι λείπει ἀπὸ τὰ τετράστιχα. «Φεγγάρι μου ἔλα» (Μ.Μ.). Ἔχει στίχους πολὺ ἄθλιους: Τὸ δεύτερο τετράστιχο ἀρχίζει κάπως ἀνεκτὰ καὶ τελειώνει ἀπαίσια: «Τρίζουν τὰ ξερόκλαδα στὴ φύση — κι' ὁ ἀγριοβοριᾶς λυσσομανᾶ — πέφτουν τὰ κιτρινισμένα φύλλα — κι' ἀκόμα νὰ ξεπροβάλη... ξανά!». «Πατρίδα» (Μ.Μ.). Λίγο πολὺ ἀμφιβάλω γι' αὐτό, ὅταν ἔχω σὰν μέτρο κρίσεως τὸ πρῶτο. «Ἄνοιξη», «Στὸ βάρδο τῆς λύπης», Νᾶναι», «Κύπελλο» (Ν. Μ.) ὅλα καλά. Νὰ δοῦμε ὅμως ποιὸ ἀπ' ὅλα θὰ μπῆ. Ποιὸ νὰ πρωτοδιαλέξω; Μ' ἀρέσει καὶ τὸ ἕνα μ' ἀρέσει καὶ τὸ ἄλλο! «Ὁ θάνατος καὶ τὸ παράπονο τοῦ ὀρφανοῦ». Καλὸ ἀλλὰ γιατὶ αὐτὰ τὰ θλιβερά... «Στοὺς ἥρωες» (Ν.Μ.). Θὰ ἦταν σπουδαῖο ἂν πρόσεχε ὁ νέος ποιητὴς τὸ στίχο του. Ἂς προσπαθήση περισσότερο. «Χτὲς καὶ σήμερα» (Ν.Ε.Τ.). Ἐγκρίνεται ἕνα... καὶ ὁ Θεὸς βοηθός. «21 Φεβρουαρίου 1912» (Ι.Κ.Σ.). Πολὺ καλό.

ΜΑΝΑ

Γλυκειὰ μανοῦλα τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδιᾶς (μ' ἀγάπη
ἐλπίδα μου παντοτεινὴ καὶ πόνος μου εἶσ' ἐσύ.
Καθ' εὐτυχία φτερωτή, κάθε χαρὰ φευγάτη
στὸ πρόσωπό σου βρίσκεται μανοῦλα μου χρυσή.

Τί ἐρημιὰ ἁπλώνεται παντοῦ χωρὶς ἐσένα
μανοῦλα, μόνη τοῦ σπιτιοῦ, ἀτίμητη ὀμορφιά.
Τὸ γέλιο σου, τὴν ὄψη σου τἄχω κοντὰ στὰ (ξένα
κι' εἶναι σὲ μὲ παρηγοριὰ ἡ δική σου ζωγρα- (φιά.

Μανοῦλα μου, μὲς τῆς ζωῆς ποὺ μ' ἔμπλεξες (τὰ δίκτυα
ὅπως γιὰ μένα πόνεσες, γιὰ σὲ κι' ἐγὼ πονῶ.
Τὰ γέλια καὶ τὰ χάδια σου, τοὺς κόπους τὰ (ξενύχτια.
στὸ ἔρμο μου προσκέφαλο, ἄχ, δὲν τὰ λησμο- (νῶ.

Ἁγνῶν ὀνείρων στήριγμα καὶ φῶς μὲς τὴν (ζωή μου
ὅταν τὶς πίκρες ἢ χαρὲς τοῦ κόσμου θὰ τρυγῶ
εἴτε στενάζω ἢ τραγουδῶ, ὡς τὴν στερνὴ πνοή (μου,
μανοῦλα μὲ γλυκόλογα πάντα θὰ σ' εὐλογῶ.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΜΠΟΡΟΖΟΣ

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Ἐγκρίνεται. «Τετέλεσται», «Διψῶ» κλπ. κλπ. τοῦ (Α.Ν.Π.). Καλὰ ὅλα. Κάποιο θὰ διαλέξω ἀπ' ὅλα γιὰ δημοσίευση. «Πρόσκυνημα» (Ι.Δ.Α.). Καλὸ ἀλλὰ τὸ προτιμοῦσα πολὺ καλλίτερο! «Μοναξιὰ» (Ι.Δ.Τ.). Ἐγκρίνεται. «Διακοσαριὲς τῆς χαρᾶς», «Νὰ τραγουδῶ ἢ νὰ θρηνῶ» (Θ. Π.). Καὶ τὰ δυὸ πολὺ καλά. Κάποιο ἀπὸ τὰ δυὸ θὰ δημοσιευτῆ. «Ἄνοιξη» (Κ.Γ.Ν.), ἐγκρίνεται γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν». «Νυχτιὰ» (Κ.Γ.Ν.) καλὸ ἀλλὰ δὲν θὰ δημοσιευτῆ γιατί... δὲν δημοσιεύω παρὰ ἕνα ἀπὸ τὰ ὅσα μοῦ στέλνει κάθε φίλος μου. «Τὸ Λιξούρι νεκρὸ» «Ἡ προσευχή μου» (Θ. Μ.). Περίμενα κάτι καλλίτερο. Ἕνα ὡστόσο ἀπὸ τὰ δυὸ θὰ δημοσιευτῆ. «Ξημερώνει Κυριακή», «Τώρα πιὰ πολίτης» (Γ.Η.Μ.). Κάποιο ἀπὸ τὰ δυὸ θὰ δημοσιευτῆ. «Ἑσπερινὸς», «Τὰ Γιάννινα τὰ πήραμε» (Ν.Σ.). Κάποιο ἀπὸ τὰ δυὸ θὰ δημοσιευτῆ. «Πραγματικὸς θησαυρός», «Στὴ σημαία», «Ἔλα λοιπὸν κοντά του». Καλά. Θὰ δημοσιευτῆ τὸ ἕνα. «Ἡ Βόρειος Ἤπειρός μας» (Γ. Μ.), καλογραμμένο. «Ἐμεῖς» (Ι. Τ.) καλό. (Τὰ ὑπόλοιπα ποὺ ἔστειλε ὁ ἴδιος καλά). «Ὁ Σταυρός μας» (Κ.Φ.) Ἐγκρίνεται. «Στὰ ὕψη εἶναι ἡ ψυχή μου (Ν. Σ. Π.). Πολὺ καλό. «Ὁρμητικὸ ρυάκι», «Κι' ἀρχὴ καλός μας χρόνος» (Π.Μ.). Πολὺ καλά. «Θύελλα» «Φλοῖσβος» (Π. Μ.), καλά. Ἀλλά... «Οἱ τρεῖς ἱεράρχαι» (Π.Σ.Π.). Πολὺ καλό. Ἀλλά... Τί θὰ γίνουν καὶ οἱ ἄλλοι, ὅταν ἐγκρίνω περισσότερα ἀπὸ ἕνα γιὰ κάθε φίλο μου; «Ὁ Κόσσυφας» (Π.Σ.Π.). Ἡ ἴδια κρίση κι' ἡ ἴδια παρατήρηση. «Γύρω στὸ τζάκι». Ἐπίσης ἡ ἴδια ἀπάντηση. «Ταξιδιώτης» (Μ.Β.) πολὺ καλό. «Ἀνήφορος» (Π.Μ.). Τί νὰ γίνη καὶ μ' αὐτὸ ποὺ αὐτὴ τὴ φορὰ μοῦ τὰ στείλατε ὅλα καλά. «Ὀρυμαγδὸς» (Π.Π.). Πολὺ καλό... Ἀλλὰ ὄχι γιὰ στήλη ἔξω ἀπὸ τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μου. Ἀλλὰ γιὰ ἐκεῖ πολὺ - πολὺ μεγάλο. «Ἕνα λάλημα», «Φεγγαράδα», «Μεγάλες μορφές» ... (Π.Ε, Π.Σ.Π., Π.Μ.) μὴ μὲ βομβαρδίζει μὲ τόσα ὁ ἴδιος! «Νεκρανάσταση» (Ν.Β.). Πολὺ καλό. Μοῦ ἦταν μιὰ ἔκπληξη καὶ σοῦ συνιστῶ νὰ καλλιεργήσης τὸ διήγημα. Δὲν τὸ δημοσιεύω, βέβαια, ἀλλὰ αὐτὸ γιατὶ εἶναι μεγάλο καὶ δὲν διαθέτω χῶρο ἐπαρκῆ. «Νύχτα» (Φ.Β.Γ.). Εἶδα τὰ χειρόγραφα, ζαλίστηκα μέσα στὸ ἀνακάτωμα τῶν τόσων θεμάτων καὶ μοῦ ἔφυγε τὸ χαρτὶ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸ πῆρε τὸ καλάθι. Ἄλλη φορὰ μὴν ἀνακατεύης τόσα θέματα μαζί. «Χωρὶς τίτλο» (Μ.). Μὰ εἶναι ποίημα αὐτό: στίχοι ἀπαίσιοι καὶ στίχοι γνωστοὶ σὰν ἐκεῖνα «τοῦ Μαΐου ποὺ κρατάει ρόδα ὄμορφα στὰ χέρια του καὶ τὰ μοιράζει σὲ ὅποιον τοῦ ζητεῖ...» Μὰ εἶναι πράμματα αὐτά;

Η ΚΡΙΤΙΚΟΣ

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 4.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 500 δραχμὲς ἡ λέξη).

68 (79—68). Πρωτομπαίνοντας στὴν πεννομαχόστηλη χαιρετῶ ἀδελφικά: Φρῖξαν, Πριμαντόνα, Τρισεύγενη Πάνθηρα.
Κωστῆς Παραδείσης

69. Τσιγγανοπούλα: Οἱ εὔστοχες ἀντικρούσεις σου μὲ ἔσπρωξαν νὰ γίνω πεννομάχος, γιὰ νὰ σοῦ δώσω ὁλόθερμα συγχαρητήρια. Δέξου τα λοιπὸν ἂν καταδέχεσαι.
Κωστῆς Παραδείσης

70 (79—69). Τσιγγανοπούλα. Γέρασες στὴν πεννομαχόστηλη. Δὲν μᾶς λὲς κανένα παραμύθι.

71 (79—70). Στὸν Λεονάρδο (1878). Τὰ λόγια σου τὰ διάβασα — μὲ προσοχὴ μεγάλη — καὶ τὸ μυαλό μου ζάλισα — νὰ σ' ἀπαντήσω πάλι — Καὶ κατ' ἀρχὰς σαρκαστικὰ — ἐγέλασα καὶ εἶπα — τέτοιο ἐξυπνάκια πουθενὰ — στὸν τόπο μας δὲν βρῆκα. — Εἶσαι λοιπὸν καὶ νευρικὸς — καὶ θὲς νὰ πάω πόσο; — ἀλλοίμονο! τὰ νεῦρα σου — ξέρω νὰ τὰ δαμάσω.
Προκομμένος Τεμπέλης

72 (79—71). Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση ἀξιῶ ἀπὸ ὅλους νὰ μὲ προσκυνήσουν.
Ἄγνωστος Ἠπειρώτης

73. Ποιὸς θέλει νὰ τοῦ κάμω τὸ σκίτσο; Γράφτε μου.
Αἰγιώτης

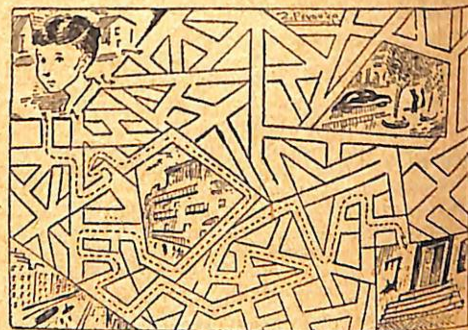
74 (79—76). Σουφλιώτκ' προυφουρά: Μούρ' Τσιγγανοπούλα στ' Νταλιᾶς τσ' κρασουμάνας κόρ' λίγα τὰ λόγια σ' μὴ σ' ράψου τοῦ στόμα σ' γιατὶ καθὼς ξέρ σ' εἶμι ράφτς.
Θρακιώτης (ὁ ἥρωας)

75 (79—73). Μπαίνοντας στὴν κίνηση θερμοχαιρετῶ ὅλους - ες. Τσιγγανοπούλα, Ἱερέα τοῦ πόνου, Ἀλληλογραφοῦμε; ἂν ναί πρωτογράψτε.
Μαντόνα τῶν Βράχων

76 (79—77). Πεννομάχοι προσοχή! Ὁ Ρὶν - τὶν - τὶν δὲν ὑπόσχεται ἀλλὰ θὰ τὸν δῆτε στὴν στιγμὴ τῶν ἔργων.
Σιμοῦν

77 (79—80). Πρωτομπαίνοντας στὸ Σαλόνι τῶν πεννομάχων χαιρετῶ ὅλους - ες.
Ἡ Μακεδονικὴ Θύελλα

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Ἡ λύση τοῦ λαβυρίνθου ποὺ δημοσιεύσαμε στὸ περασμένο τεῦχος.

Ἄσσοι τοῦ ρὶγκ

(Συνέχεια ἀπ' τὴ σελίδα 75)

συνεχῶν ἐπιτυχιῶν εἶδε ὅτι κανεὶς ἀπ' τοὺς πυγμάχους τῆς κατηγορίας του δὲν τολμοῦσε νὰ τὸν ἀντιμετωπίση κι' «ἀνέβηκε» στὰ μέσα βάρη ὅπου ἐθριάμβευσε καὶ πάλι. Τὸ 1950 σάρωσε τὸ Τζὰκ Λὰ Μόττα καὶ κατέκτησε τὸν τίτλο τῆς κατηγορίας αὐτῆς. Ἔτσι ἦταν συγχρόνως πρωτοπυγμάχος τοῦ κόσμου σὲ δύο κατηγορίες.

Ὁ Ρόμπινσον θέλησε νὰ ἐπαναλάβη τὸν ἆθλο τοῦ Χένρυ Ἄρμστρογκ—ποὺ κατεῖχε 3 τίτλους συγχρόνως—καὶ ἀντιμετώπισε πέρυσι τὸν πρωταθλητὴ ἡμιβαρέων βαρῶν Τζόε Μαξὶμ ἀλλὰ νικήθηκε !

Ὁ Χένρυ Ἄρμστρογκ ἦταν κι' αὐτὸς ἕνας μεγάλος πυγμάχος. Κατεῖχε τρεῖς τίτλους συγχρόνως. Τῆς κατηγορίας «πτεροῦ», «ἐλαφρῶν» καὶ «ἡμιμέσων». Ποτὲ ἄλλοτε μποξὲρ δὲν πραγματοποίησε παρόμοιο κατόρθωμα. Ὁ Ἄρμστρογκ ἀποτελοῦσε τὸν πιὸ ἀντιπροσωπευτικὸ τύπο τοῦ «Ἄνκαισερ» —ὅπως τοὺς λένε— πυγμάχου. Ἀδιαφοροῦσε δηλαδή, γιὰ τὰ χτυπήματα ποὺ δεχόταν καὶ χάρις στὴ μεγάλη του ἀντοχή, ἐπετίθετο διαρκῶς. Κατέκτησε τοὺς τρεῖς τίτλους τὸ 1937 καὶ 1938 καὶ τοὺς κράτησε ἐπὶ δύο χρόνια.

Σήμερα ὁ νέγρος προξὲρ εἶναι ἕνας ἀκούραστος ἱεροκήρυκας ποὺ γυρίζει στὶς διάφορες πολιτεῖες τοῦ Νέου Κόσμου κηρύσσοντας τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ.

⁂

Νέγρος εἶναι πάλι ὁ πυγμάχος ποὺ συμπληρώνει τὸν πίνακα τῶν μεγαλυτέρων μποξὲρ ὅλου τοῦ κόσμου.

Πρόκειται γιὰ τὸν Ἀλφόνσο Θεόφιλο Μπράουν. Ἐζύγιζε μόλις 53 κιλὰ καὶ ἀνῆκε στὴν κατηγορία «πετεινοῦ» ἀλλὰ συγχρόνως ἦταν ὑψηλόσωμος (1 μ. 73) καὶ ὑπερεῖχε τῶν ἀντιπάλων του.

Ὁ Μπράουν γεννήθηκε στὸν Παναμᾶ τὸ 1902 καὶ ὕστερα ἀπὸ 27 χρόνια κατέκτησε τὸν παγκόσμιο τίτλο ποὺ τὸν κράτησε μέχρι τὸ 1935.

Ἦταν ἄριστος τεχνίτης, καὶ εἶχε ὀνομαστῆ γιὰ τὶς καλλιτεχνικὲς φιγοῦρες του «μάγος τοῦ ρίγκ».

Εἶχε ὅμως ἄσχημο τέλος. Ὅταν ἔχασε τὸν τίτλο του ξέπεσε στὰ καμπαρὲ σὰν κλόουν καὶ πέθανε πέρυσι φτωχὸς καὶ περιφρονημένος ἀπὸ ὅλους.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

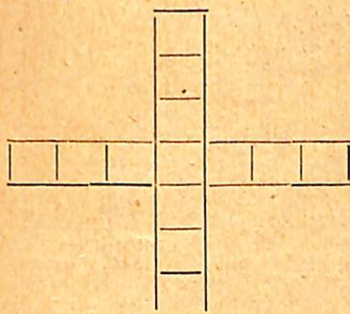
Ν' ἀντικατασταθοῦν οἱ παῦλες μὲ φωνήεντα καὶ οἱ τελεῖες μὲ σύμφωνα, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν 9 λέξεις μὲ τὴν παρακάτω σημασία. Ἂν ἡ λύσις εἶναι σωστὴ τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε σχηματίζουν τὸ ὄνομα ἀρχαίου βασιλῆ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου:

1) — . . —
2) . — . —
3) — . — . — —
4) . — . —
5) — . . — . — —
6) . — . — .
7) . — . — .
8) — . —
9) . — — . — .

1) Πόλις τῆς Ἠπείρου.
2) Κατοικίδιον.
3) Καρποφόρον δένδρο.
4) Πρόθεσις.
5) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος.
6) Γνωστὸς Μακεδονομάχος.
7) Τρομερὸς διώκτης τῶν Χριστιανῶν.
8) Μονὰς χρόνου.
9) Ποταμὸς τῆς Ἀφρικῆς.

Π. Κουτσός, Λευκίμη Ἔβρου.

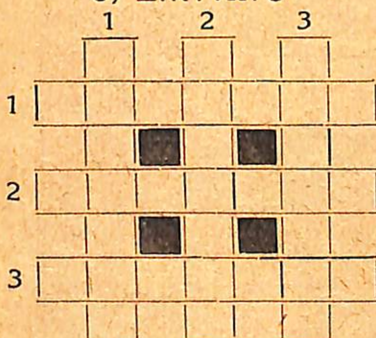
2) ΑΡΙΘΜΗΤ. ΣΤΑΥΡΟΣ

Νὰ τοποθετηθοῦν οἱ Ἀριθμοὶ 77777, 8888, 9999 κατὰ τέτοιο τρόπο ὥστε ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ δίνουν ἄθροισμα 55.

Ἠλ. Παπακωνσταντίνου
Σταυροδρόμι Γορτυνίας

3) ΔΙΚΤΥΩΤΟ

Ὁριζόντια καὶ κάθετα: 1) Ἀνεστήθη ἀπὸ τὸν Χριστό. 2) Ἡρωϊκὸς Ἕλληνας ποιητής. 3) Πανοῦργος.

Γ. Ζούλης

4) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1, 2, 3, 4, 1, 5, 6, 7, 8, 9 5, 10, 11
2) 2, 3, 4, 9, 10, 6
3) 3, 10, 9, 10, 6
4) 1, 4, 3, 3, 2
5) 7, 8, 3, 10, 6
6) 5, 1, 1, 10, 6

1) Ἀνωτάτη Σχολή.
2) Εἶναι ὁ Λίβας.
3) Πρέπει νὰ πειθαρχοῦμε σ' αὐτόν.
4) Ἀπαραίτητη γιὰ τὸν μαθητή.
5) Νησὶ τῶν Κυκλάδων.
6) Χρησιμώτατον ζῶον.

Δ. Θεοδοσιάδης, Τσοτύλιον.

5) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

α—α—α—ε α— —η—ου—
Τὸ εἶπεν ὁ Χριστός.

Μαν. Σβάρνας, Καφαλληνία.

6) ΓΕΩΓΡ. ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

Μὲ τ' ἀρχικὰ τῶν κατωτέρω λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε σχηματίζεται πρωτεύουσα Βαλκανικοῦ Κράτους:

1) Πόλις τῆς Μ. Ἀσίας.
2) Βουνὸ τῆς Ἑλλάδος.
3) Συνοικία τῆς Κωνσταντινουπόλεως.
4) Ποταμὸς τῆς Παλαιστίνης.
5) Πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

Σπ. Κακαβούλης
Σύβρος Λευκάδος.

7) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Ἂν σ' ἀκρωτήριο Ἑλληνικὸ
πρόθεση μιὰ κολλήσης
ἀλλ' ἀκρωτήρι κοντινὸ
θὰ δῆς καὶ θ' ἀπορήσης.

Ι. Βουκελάτος, Σύβρος Λευκάδος.

8) ΑΠΡΟΟΠΤΟ

Ποιὸ νησὶ τῆς Ἑλλάδος διαρκῶς ἀνοιγοκλείνει;

Χρυσ. Ἀρχοντίδης, Θεσ)νίκη.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 99

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2		■								■	
3			■						■		
4				■				■			
5					■		■				
6						■					
7					■		■				
8				■				■			
9			■						■		
10		■								■	
11											

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ὁρμή, δύναμις.—Εἶδος σπαθιοῦ. 2) Δὲν εἶναι πολλά.—Σύνδεσμος. 3) Δηλώνει συγκατάβασιν.—Ἀρχαῖος ποιητὴς καὶ μουσικός.—Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου. 4) Ἀόριστος ἀντωνυμία.—Τὸ ὑγρὸ στοιχεῖο κατὰ τὸν Ὅμηρο.—Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου. 5) Ποταμὸς τῆς Ἑλβετίας.—Ὄχι τὸ μισό. 6) Ἀριθμητικὸ ἀπόλυτο (θηλ.).—Σύνδεσμος. 7) Σῆμα κινδύνου.—Ὑποθετικόν. 8) Ἕνα νησάκι τῶν Κυκλάδων.—Ἕνας ὀργανισμὸς ποὺ ἀσφαλίζει τοὺς ἐργαζομένους.—Ἀγγλικὸς τιμητικὸς τίτλος. 9) Γράμμα τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου.—Τὸ πεῖσμα (δημ.).—Δύο φωνήεντα. 10) Τοπικὸ ἐπίρρημα.—Παραπέμπει. 11) Γυναικεῖο ὄνομα.—Ἀναδεικνύεται στὴ μάχη.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Μάρκα αὐτοκινήτου.—Πόλις τῆς Γερμανίας. 2) Συνοδεύει ἑταιρικὲς ἐπωνυμίες.—Νότα. 3) Καὶ ἄλλη νότα.—Νησὶ τοῦ Αἰγαίου.—Ἀριθμητικό. 4) Πρόθεσις.—Θὰ τὴν βρῆτε στὸ πρόσωπο.—Ἔχουν τὶς ἴδιες διαστάσεις. 5) Συμπεραίνει.—Ἡ μητρυιὰ τοῦ Φρίξου καὶ τῆς Ἕλλης. 6) Στρατιωτικὸ τμῆμα.—Τὰ ἔχει τετρακόσια. 7) Μία τῶν Δωδεκανήσων.—Ὁ κέλης (δημ.). 8) Ἀρχαῖος θεός.—Χρονικὸς Σύνδεσμος.—Βουνὸ τῆς Κρήτης. 9) Ἄρθρο στὸν πληθυντικό.—Προφήτης.—Γράμμα τοῦ Γαλλικοῦ ἀλφαβήτου. 10) Νότα.—Ὑπάρχουν ἄφθονα στὶς ἐφημερίδες. 11) Ἡ μεγαλυτέρα τῶν ἠπείρων.—Ἡ κίνησις τοῦ νεροῦ πρὸς τὰ χαμηλά.

◆

ΛΥΣΕΙΣ 98ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Κ Α Ι Ρ Ο Ν
Ε Λ Λ Α Δ Α
Κ Ο Ι Λ Ο Ν
Σ Τ Α Μ Ν Α
Α Θ Η Ν Α Ι
Κ Ο Ν Ι Α Κ
Ι Ο Ν Ι Ο Ν
Σ Ι Α Λ Ο Σ
Α Γ Ε Λ Α Σ
Α Ξ Ι Ω Μ Α
Ο Μ Η Ρ Ο Σ

2) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

6
8
1 4 7 9 5 = 26
2
3
=
26

3) ΣΥΛΛΑΒΙΚΟ ΚΥΒΟΛΕΞΟ

ΚΑ ΛΑ ΜΙ
ΛΑ ΜΙ Α
ΜΙ Α ΜΙ

4) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Σουγιᾶ (σὲ καλό ΣΟΥ ΓΙΑννη κλπ.).

5) ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Μὲ τὶς 500.000 ἀγόρασε ἕναν γάλο (50.000), 39 κότες (390.000) καὶ 60 αὐγὰ (60.000).

6) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Πέτρος, 2) Ἀλγέριον, 3) Ρόττερνταμ, 4) Ἰάσιον, 5) Σῦκα, 6) Ἰόνιον, 7) Ἱερουσαλὴμ = ΠΑΡΙΣΙΟΙ.

7) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΤΡΙΑΙΝΑ

8 7 4
2 3 9
14 6 13
7 5 1 2 8 3 5 = 31
= =
31 5 31
7
1
=
31

8) ΑΠΡΟΟΠΤΟ

Ἡ λέξις ΚΑΙ (Οὐρανοῦ ΚΑΙ γῆς).

9) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) Γρίφος, 2) Ἶρις, 3) Ὄφις, 4) Σοφός.

10) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ἡ βελόνα.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 98

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΠΟΛΙΣ — ΑΡΤΟΣ. 2) ΤΤΤ. 3) ΡΟΜΠΑ — ΛΙΑΝΑ. 4) ΝΕΑ. 5) ΙΚΑΝΗ — ΣΤΑΛΑ. 6) ΣΑ — ΕΚ. 7) ΑΝΤΙΟ — ΑΜΠΟΤ. 8) ΡΑΞ. 9) ΤΕΛΜΑ — ΚΛΑΔΙ. 10) ΜΕΝ. 11) ΣΩΣΜΑ—ΑΔΑΗΣ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΠΑΡΕΙΣΑΚΤΟΣ. 2) ΚΑΝ. 3) ΛΑΜΔΑ — ΤΕΛΟΣ. 4) ΝΑΙ. 5) ΣΤΑΝΗ — ΟΡΑΜΑ. 7) ΑΤΛΑΣ — ΑΞΙΝΑ. 8) ΤΟΜ. 9) ΤΣΑΠΑ — ΠΡΑΓΑ. 10) ΛΕΟ. 11) ΣΠΑΡΑΚΤΙΚΟΣ.

«ΕΝ ΤΟΥΤΩ, ΝΙΚΑ»

7 'Ο νέος άξιωματικὸς κοίταξε δύσπιστα τὸ συνάρχοντα τοῦ Αὐγούστου. Τί νόημα εἶχαν τὰ λόγια του; Ἤξερε καλὰ πὼς οἱ ἄνθρωποι τοῦ Γαλέριου, γύριζαν τὴν πόλη, μὲ ἀναμμένους δαυλοὺς κι' ἔκαιγαν τὰ πάντα. Κι' ὄχι βέβαια, δίχως τὴν ἀνοχὴ τοῦ Διοκλητιανοῦ...

—Μὲ κοιτᾶς, σὰ νὰ μὴ μὲ πιστεύεις, γιὲ τοῦ Κωνστάντιου, εἶπε ὁ Καίσαρας. Δὲν ἐγκρίνω τὸ διωγμό, γιατὶ θάπρεπε νἆναι σκληρότερος.

—Μὰ θὰ γίνη, Γαλέριε, εἶπε μὲ πικρία ὁ Κωνσταντῖνος. Σὰν ἀρχίση τὸ κακό, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ σταματήση, ἐκεῖ ποὺ θέλει.

—Τὸ ἐλπίζω, εἶπε ὁ Γαλέριος. Ἡ φωτιὰ θὰ ἐξαγριώση τὸν ὄχλο. Καὶ τότε ὁ Διοκλητιανός, θὰ προστάξη νὰ βάλουμε χέρι καὶ στοὺς ἀνθρώπους.

8 'Ο νέος χιλίαρχος ἔπνιξε μὲ κόπο τὴν ἀγανάκτησή του. Ἡ ὑποκρισία τοῦ ἔδινε πάντα στὰ νεῦρα. Κι' ἡ πολιτικὴ τοῦ Γαλέριου ἦταν ὕπουλη.

—Οἱ προβλέψεις σου Καίσαρα, εἶναι σωστές, εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος. Μόνο ποὺ ξεχνᾶς πὼς δὲν ζοῦμε πιὰ στὸν καιρὸ τοῦ Νέρωνα. Οἱ Ρωμαῖοι πολῖτες ἔχουν ἀλλάξει. Κι' ὁ στρατὸς ἔχει πολλοὺς χριστιανούς.

—Τὸ ξέρω, εἶπε ὁ Γαλέριος μὲ κακία. Κι' ἴσως οἱ ὀπαδοὶ τῆς καινούργιας θρησκείας νὰ βρίσκωνται βαθμοφόροι μέσα στὸ παλάτι.

Χωρὶς νὰ θέλη, ὁ νέος χιλίαρχος ἔπιασε τὴ λαβὴ τοῦ σπαθιοῦ του.

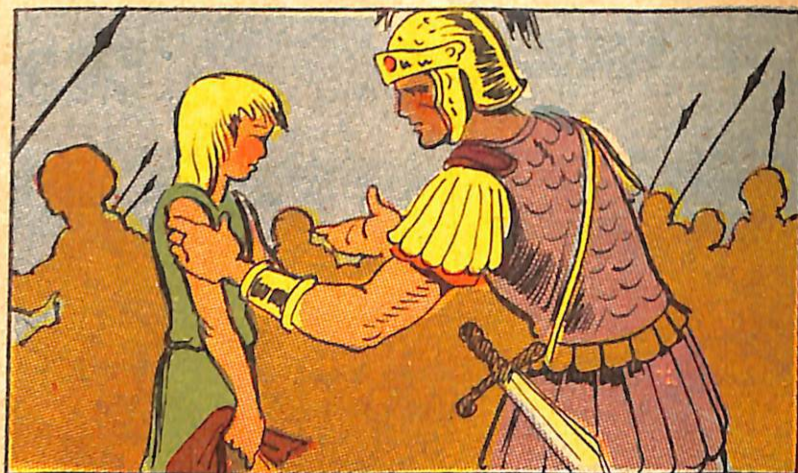
— Μίλα ἀνοιχτά, Καίσαρα, εἶπε μὲ θυμό. Δὲν ἀνέχομαι τοὺς ὑπαινιγμούς.

9 'Ο Γαλέριος ἔκαμε πὼς δὲν πρόσεξε τὴ χειρονομία τοῦ νέου. Θἆταν ἀσύνετο νὰ πιαστῆ μαζί του, μέσ' στὸ παλάτι, σὲ τέτοια κρίσιμη ὥρα. Ὁ Κωνσταντῖνος ἦταν εὐνοούμενος τοῦ Διοκλητιανοῦ, ποὺ τὸν εἶχε πολὺ ἐκτιμήσει στὶς ἐκστρατεῖες. Καὶ σ' ἕνα του θρίαμβο, τὸν ἀνέβασε δίπλα του, πάνω στὸ ἅρμα, καὶ τὸν ὠνόμασε γιό του. Ὄχι ὄχι, δὲν ἔπρεπε νὰ τὰ βάλη ἀκόμα μαζί του.

—Τί βάνεις στὸ νοῦ σου; εἶπε μὲ χαμόγελο.

Μὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἀκούστηκαν ἀπ' τὸ δρόμο φωνὲς καὶ θρῆνοι. Ὁ Κωνσταντῖνος δὲν γύρισε κὰν ν' ἀπαντήση στὸν Καίσαρα. Εἶχε προσηλωθῆ, μὲ συντριβή, στὴν ἀνθρώπινη δυστυχία, ποὺ παιρνοῦσε μπροστά του.

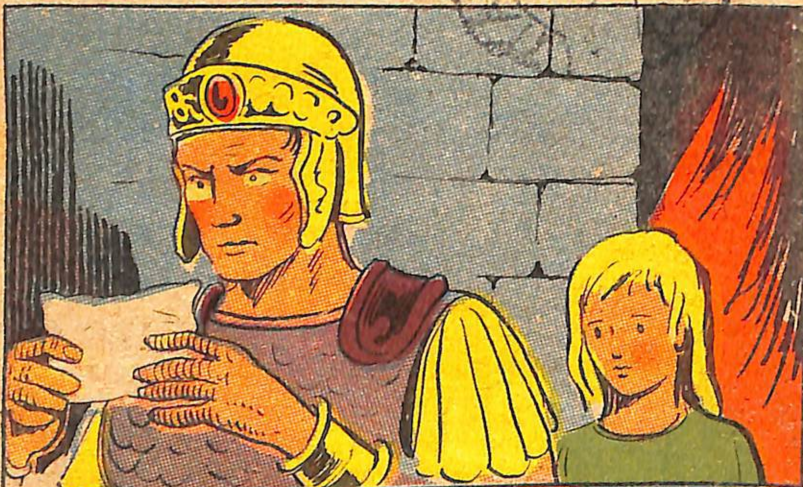

10 Ἡ μεγάλη πλατεῖα εἶχε γεμίσει ἀπὸ διῶκτες καὶ διωκόμενους. Στρατιῶτες μὲ λόγχες στὸ χέρι ἔσπρωχναν τὸ κοπάδι τῶν Χριστιανῶν πού, κρατῶντας σὲ μπόγους τὰ λιγοστὰ ὑπάρχοντα ποὖχαν καταφέρει νὰ σώσουν ἀπ' τὴ φωτιά, ἔφευγαν μακρυὰ γιὰ τὶς στάνες τῆς Βιθυνίας.

—Μινερμίνα, μικρή μου Μινερμίνα, φώναξε ὁ νέος χιλίαρχος.

Καὶ χωρὶς νὰ προσμένη ἀπάντηση, δρασκέλισε τὸ παράθυρο καὶ βρέθηκε μέσα στὸ πλῆθος, κοντὰ στὴν παιδούλα, ποὺ φώναξε τ' ὄνομά της. Ἦταν ἕνα ξανθὸ καὶ χλωμὸ κοριτσάκι δεκατεσσάρων χρονῶν.

—Ἔπιασαν τὸ Μάρκελλο, εἶπε κλαίγοντας μὲ λυγμούς. Ἡ μητέρα σου μ' ἔστειλε νὰ σὲ βρῶ καὶ νὰ σοῦ τὸ πῶ. Τὸν πηγαίνουν στὴ φυλακή.

11 Ὁ Κωνσταντῖνος τὴν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ χώθηκαν σ' ἕνα δρομάκι.

—Ποῦ βρίσκεται ἡ μητέρα μου τώρα, Μινερμίνα;

—Ὅταν πῆραν τὸν Μάρκελλο, ἡ μητέρα μου λιποθύμησε, κι' ἐγὼ ἔβαλα τὶς φωνές. Τότε ἦρθε Ἐκείνη ποὺ μᾶς βοήθησε, ὅπως πάντα... Ξελιποθύμησε τὴ μητέρα, τῆς εἶπε νὰ μὴν ἀπελπίζεται καὶ μοῦ ἔδωκε νὰ σοῦ φέρω, τὸ γρηγορώτερο τὸ μικρὸ αὐτὸ γραμματάκι.

Ἔβγαλε ἀπὸ τὸ στῆθος της ἕνα ζαρωμένο σημείωμα.

Στὴ φλόγα μιᾶς πυρκαγιᾶς, ὁ νέος πατρίκιος διάβασε τὶς λέξεις: «Στὸ φρούριο τῆς Σχιστῆς Πέτρας!»

—Πάω νὰ φέρω τὸ Μάρκελλο πίσω, εἶπε στὴ μικρούλα.

12 Ἡ παιδούλα ἔφυγε μὲ τὰ μάτια στεγνά, παρηγορημένη ἀπ' τὴν ὑπόσχεση τοῦ παλληκαριοῦ. Ὁ γενναῖος χιλίαρχος θὰ κρατοῦσε τὸ λόγο του. Ἡ μικρὴ Μινερμίνα τὸ ἤξερε γιατὶ ἦταν γιὸς τῆς ὡραίας ἐκείνης ἀρχάντισσας ποὺ προστάτευε ὅλους τοὺς φτωχοὺς καὶ δυστυχισμένους.

Στὸ μεταξὺ ὁ Ρωμαῖος χιλίαρχος πήδησε πάνω στὸ ἄλογο ἑνὸς στρατιώτη ποὺ βρῆκε μπροστά του κι' ἄρχισε νὰ καλπάζη κατὰ τὸ φρούριο τῆς Σχιστῆς Πέτρας. Στὴν εἴσοδο πρόφτασε τὴ συνοδεία μὲ τὸ Μάρκελλο.

—Ἐν ὀνόματι τοῦ Αὐγούστου! φώναξε ὁ Κωνσταντῖνος. Σταθῆτε.

Οἱ σπαθάριοι χαιρέτησαν μὲ σεβασμό. Ὁ χιλίαρχος ἦταν τὸ ἴνδαλμά τους.

(Συνεχίζεται)